

United
Nations

DUTCH

Courtesy translation

Pact for the Future,
Global Digital Compact
and Declaration on Future
Generations

Algemene vergadering

Distr.: General
22 september 2024

Negenenzeventigste zitting

Agendapunt 123

Versterking van het systeem van de Verenigde
Naties

Resolutie die op 22 september 2024 door de Algemene Vergadering is aangenomen

[zonder verwijzing naar een hoofdcommissie ([A/79/L.2](#))]

79/1. Het Pact voor de Toekomst

De Algemene Vergadering

hecht goedkeuring aan het onderstaande Pact voor de Toekomst en zijn bijlagen:

Het Pact voor de Toekomst

1. Wij, de staatshoofden en regeringsleiders, die de volkeren van de wereld vertegenwoordigen, zijn bijeengekomen in de zetel van de Verenigde Naties om de behoeften en belangen van de huidige en toekomstige generaties te beschermen middels de acties in dit Pact voor de Toekomst.
2. We zijn getuige van een enorme mondiale transformatie. We worden in toenemende mate geconfronteerd met rampen en existentiële gevaren, en vele daarvan zijn het gevolg van onze eigen keuzes. Medemensen zijn blootgesteld aan verschrikkelijk lijden. Indien we niet van koers veranderen, dreigt het gevaar van een toekomst van permanente crisis en ineenstorting.
3. Toch is dit ook een moment van hoop en kansen. De mondiale transformatie biedt mogelijkheden voor vernieuwing en vooruitgang, waarbij het belangrijk is uit te gaan van alles wat wij als mensen gemeenschappelijk hebben. De ontwikkelingen op het vlak van kennis, wetenschap en technologie, alsmede innovatie, kunnen bijdragen tot een betere en duurzamere toekomst voor iedereen. De keuze is aan ons.
4. We geloven dat er een weg is naar een betere toekomst voor de hele mensheid, waaronder zij die in armoede leven en zich in kwetsbare situaties bevinden. Met de acties die we vandaag in gang zetten, kiezen we voor die weg, en kiezen we ervoor te werken aan een wereld die veilig, vreedzaam, rechtvaardig, gelijk, inclusief, duurzaam en welvarend is, een wereld waarin welzijn, veiligheid en waardigheid, en een gezonde planeet, gewaarborgd zijn voor alle mensen.

5. Dit heeft een hernieuwde toegewijde aan internationale samenwerking op basis van eerbiediging van het internationaal recht, als *conditio sine qua non* voor het beheren van de gevaren en het benutten van de kansen. Dit is geen optie, maar bittere noodzaak. De uitdagingen waar we ons voor gesteld zien, zijn nauw met elkaar verbonden en gaan de vermogens van afzonderlijke landen ver te boven. Zij kunnen alleen collectief het hoofd worden geboden middels robuuste en niet-aflatende internationale samenwerking op basis van vertrouwen en solidariteit, voor iedereen en met de bijdrage van alle sectoren en generaties.
6. We onderkennen dat het multilaterale systeem en zijn instellingen, waarvan de Verenigde Naties en zijn Handvest de kern vormen, versterkt moeten worden om gelijke tred te houden met de veranderende wereld. Zij moeten geëigend zijn voor het heden en de toekomst: effectief en capabel, voorbereid op de toekomst, rechtvaardig, democratisch, billijk en representatief voor de wereld van nu, inclusief, onderling verbonden en financieel stabiel.
7. Vandaag committeren wij ons aan een nieuw begin voor het multilateralisme. De acties in dit Pact hebben tot doel ervoor te zorgen dat de Verenigde Naties en andere belangrijke multilaterale instellingen een betere toekomst voor de mens en de planeet tot stand kunnen brengen, dat wij invulling kunnen geven aan onze beloften, en dat we toegerust zijn voor de nieuwe en opkomende uitdagingen en kansen.
8. We beloven eens te meer te zullen handelen in overeenstemming met het internationaal recht, waaronder het Handvest van de Verenigde Naties en zijn doelstellingen en beginselen.
9. We bevestigen verder dat de drie pijlers waar de Verenigde Naties op stoelt (duurzame ontwikkeling, vrede en veiligheid, en mensenrechten), van gelijk belang, onderling verbonden en wederzijds versterkend zijn. We kunnen niet één pijler hebben en de andere niet.
10. We erkennen dat duurzame ontwikkeling in alle drie haar dimensies een centrale doelstelling op zich is en dat de verwezenlijking daarvan, waarbij niemand wordt achtergelaten, een centrale doelstelling van het multilateralisme is en altijd zal blijven. We herbevestigen onze blijvende inzet voor de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling¹ en de bijbehorende duurzameontwikkelingsdoelstellingen. We zullen onze inspanningen voor het verwezenlijken van de doelstellingen in kwestie op zo kort mogelijke termijn verder opvoeren, waaronder in de vorm van concrete beleidsmaatregelen en de terbeschikkingstelling van substantieel meer financiering, waarbij we in het bijzonder oog zullen hebben voor de behoeften van personen in speciale situaties en kansen zullen creëren voor jongeren. Armoede in al zijn vormen en dimensies, met inbegrip van extreme armoede, blijft de grootste mondiale uitdaging en de uitroeiing ervan is een absolute voorwaarde voor duurzame ontwikkeling.
11. Klimaatverandering is één van de grootste uitdagingen van onze tijd, met negatieve gevolgen die onevenredig zwaar gevoeld worden in de ontwikkelingslanden, met name die ontwikkelingslanden die bijzonder kwetsbaar zijn voor de schadelijke impact ervan. We beloven harder te zullen werken aan het verwezenlijken van de doelstellingen waar wij in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering² en de Overeenkomst van Parijs³ onze handtekening onder hebben gezet.

¹ Resolutie 70/1.

² Verenigde Naties, *Treaty Series*, vol. 1771, nr. 30822.

³ Goedgekeurd in het kader van het UNFCCC in [FCCC/CP/2015/10/Add.1](#), besluit 1/CP.21.

12. Om invulling te geven aan de belofte in het VN-Handvest om de volgende generaties tegen de gesel van oorlog te beschermen, moeten we ons houden aan het internationaal recht, inclusief het Handvest, en ten volle gebruikmaken van alle daarin opgenomen instrumenten en mechanismen, in sterkere mate gebruikmaken van diplomatie, toezeggen onze geschillen op vreedzame wijze op te lossen, afzien van het dreigen met of het gebruiken van geweld, en van daden van agressie, elkaars soevereiniteit en territoriale integriteit respecteren, de beginselen van politieke onafhankelijkheid en zelfbeschikking verdedigen, en de verantwoordingsplicht versterken en een eind maken aan straffeloosheid. De uitdagingen en bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid nemen - zowel op traditionele als nieuwe gebieden - steeds gevaarlijkere vormen aan, en onze inspanningen moeten daar gelijke tred mee houden.

13. Elke toezegging in dit Pact is volledig in overeenstemming met en afgestemd op het internationaal recht, met inbegrip van de mensenrechtenwetgeving. We bekrachtigen de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens⁴ en de daarin vervatte fundamentele vrijheden. De tenuitvoerlegging van het Pact zal ertoe leiden dat eenieder beter ten volle gebruik kan maken van zijn of haar mensenrechten, alsook tot meer waardigheid voor iedereen, wat onderdeel uitmaakt van de prioritaire doelstellingen. We zullen werken aan de eerbiediging, bescherming, bevordering en benutting van alle mensenrechten, in de onderkenning dat zij universeel, ondeelbaar, en onderling afhankelijk en aan elkaar gerelateerd zijn, en we zullen duidelijk zijn over waar we voor staan respectievelijk wat we verdedigen: vrijheid van angst en vrijheid van gebrek voor iedereen.

14. We zijn ons ervan bewust dat onze inspanningen om onrecht aan te pakken en de ongelijkheid op allerlei gebieden binnen en tussen landen te verminderen teneinde vreedzame, rechtvaardige en inclusieve samenleving tot stand te brengen, alleen vrucht kunnen dragen indien we harder werken aan de bevordering van verdraagzaamheid, diversiteit omarmen, en de strijd aanbinden met alle vormen van discriminatie, met inbegrip van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en daaraan gerelateerde onverdraagzaamheid, en met alle walgelijke en actuele vormen en uitingen daarvan.

15. Geen van onze doelstellingen kan worden verwezenlijkt zonder de volledige, veilige, gelijke en zinvolle participatie en vertegenwoordiging van alle vrouwen in het politieke en economische leven. We bekrachtigen onze toegewijdsheid aan de verklaring en het actieprogramma van Peking⁵, aan vergroting van onze inspanning ter verwezenlijking van gendergelijkheid, de participatie van vrouwen, en de empowerment van alle vrouwen en meisjes op alle gebieden, en aan beëindiging van alle vormen van discriminatie en geweld tegen vrouwen en meisjes.

16. We bekrachtigen wat we ter gelegenheid van de 75e verjaardag van de Verenigde Naties hebben beloofd, namelijk wereldwijd méér te doen om de toekomst te verzekeren die wij ons wensen en daadwerkelijk - in partnerschap met alle betrokkenen - in te spelen op de huidige en toekomstige uitdagingen. We zijn ons ervan bewust dat het welzijn van de huidige en toekomstige generaties, alsmede de duurzaamheid van onze planeet, afhangen van onze bereidheid om te handelen. Met het oog daarop bevat dit Pact de verbintenis om 56 acties uit te voeren op de gebieden duurzame ontwikkeling en financiering voor ontwikkeling, internationale vrede en veiligheid, wetenschap, technologie en innovatie en digitale samenwerking, jeugd en toekomstige generaties, en transformatie van de mondiale governance.

⁴ Resolutie 217 A (III).

⁵ *Report of the Fourth World Conference on Women, Beijing, 4–15 September 1995* (publicatie van de Verenigde Naties, Verkoopnr. E.96.IV.13), hoofdstuk I, resolutien 1, bijlagen I en II.

17. We zullen deze acties uitvoeren middels geëigende, gemandateerde intergouvernementele processen, daar waar deze bestaan. We zullen de algehele tenuitvoerlegging van het Pact aan het begin van de 83e zitting van de Algemene Vergadering, en in het bijzonder in het kader van een bijeenkomst van de staats- en regeringsleiders, toetsen. We hebben er vertrouwen in dat we tegen die tijd progressie zullen hebben geboekt in de richting van de betere toekomst die we nastreven voor onszelf, onze kinderen, en alle generaties die na ons komen.

I. Duurzame ontwikkeling en financiering voor ontwikkeling

18. In 2015 hebben we besloten de mensheid te bevrijden van de tirannie van armoede, honger en gebrek, en onze planeet gezond en veilig te maken. We deden de belofte niemand achter te zullen laten. We hebben enige vooruitgang geboekt, maar de verwezenlijking van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling loopt gevaar. De verwezenlijking van de meeste doelstelling verloopt ofwel te langzaam, of er is sprake van achteruitgang ten opzichte van het uitgangsscenario van 2015. Veel van wat gedurende meerdere jaren op het gebied van duurzame ontwikkeling is gewonnen, gaat verloren. Armoede, honger en ongelijkheid nemen toe. De mensenrechten staan onder druk en we lopen het risico dat miljoenen mensen op achterstand komen te staan. Klimaatverandering, verlies van biodiversiteit, woestijnvorming en zand- en stofstormen, vervuiling en andere milieu-uitdagingen vormen een groot gevaar voor ons natuurlijke milieu en onze vooruitzichten op ontwikkeling.

19. We zullen niet akkoord gaan met een toekomst waarin de helft van de wereldbevolking waardigheid en kansen worden ontnomen, of waarin deze voorbehouden blijven aan geprivilegieerde groepen en de rijken. De Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling is voor ons dé routekaart voor het verwezenlijken van duurzame ontwikkeling in alle drie haar dimensies, het overwinnen van de meervoudige, onderling verbonden crises waarvoor we ons gesteld zien, en het waarborgen van een betere toekomst voor de huidige en toekomstige generaties. We zijn ons ervan bewust dat het uitroeien van armoede in al zijn vormen en dimensies, met inbegrip van extreme armoede, de grootste mondiale uitdaging is en een absolute voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. Duurzame ontwikkeling en de afdwingbaarheid van mensenrechten en fundamentele vrijheden zijn onderling afhankelijk van elkaar en wederzijds versterkend. We stellen nogmaals dat gendergelijkheid en de empowerment van alle vrouwen en meisjes een essentiële voorwaarde is voor duurzame ontwikkeling. Onze gedeelde ambities voor de toekomst zullen dode letter blijven indien we verzuimen deze uitdagingen zo snel mogelijk en met hernieuwd elan aan te pakken. Onze inzet zal erop gericht zijn ervoor te zorgen dat het multilaterale systeem in versterkte mate een bijdrage kan leveren aan de aspiraties voor mensen en de planeet, en bij al onze acties zullen we mensen centraal stellen.

Actie 1. We zullen robuuste, ambitieuze, versnelde, rechtvaardige en transformatieve acties ondernemen ter verwezenlijking van de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, daarbij niemand achterlatend.

20. We bevestigen nogmaals dat de duurzameontwikkelingsdoelstellingen een alomtvattend, ambitieus en op de mens gericht pakket van universele, transformatieve doelstellingen en doelen vormen. We beloven niet-aflatend te zullen werken aan het tegen uiterlijk 2030 verwezenlijken van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en het mondiale partnerschap voor duurzame ontwikkeling nieuw leven in te zullen blazen, in nauwe samenwerking met alle betrokkenen. We erkennen dat de Agenda 2030 een universeel karakter heeft en dat alle ontwikkelingslanden, inclusief de landen in bijzondere situaties, met name Afrikaanse landen, de minst ontwikkelde landen, niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden en kleine eilandstaten in

ontwikkeling, alsook landen die met speciale uitdagingen worden geconfronteerd, waaronder middeninkomenslanden en landen in conflict- of post-conflictsituaties, steun nodig hebben om de Agenda uit te voeren. We zullen onze acties voor het aanpakken van klimaatverandering versterken. We bekrachtigen de beginselen van de Verklaring van Rio de Janeiro inzake milieu en ontwikkeling⁶, met inbegrip van het beginsel van gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden (beginsel 7 van “Rio”). Wij besluiten:

- a) onze inspanningen voor de volledige tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, de actieagenda van Addis Abeba⁷, en de Overeenkomst van Parijs op te voeren;
- (b) de toezeggingen in de politieke verklaring van de top over de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van 2023 volledig ten uitvoer te leggen⁸;
- c) substantiële en toereikende financiering en investeringen uit alle bronnen ter beschikking te stellen voor duurzame ontwikkeling;
- d) alle obstakels voor duurzame ontwikkeling weg te nemen en af te zien van economische dwang.

Actie 2. We zullen bij onze inspanningen ter verwezenlijking van de Agenda 2030 prioriteit toekennen aan de uitroeiing van armoede.

21. Het uitroeien van armoede, in al zijn vormen en dimensies, met inbegrip van extreme armoede, is een dwingende noodzaak voor de mensheid. Wij besluiten:

- a) alomvattende en gerichte maatregelen te nemen voor het uitroeien van armoede middels het aanpakken van het multidimensionele karakter daarvan, waaronder strategieën voor plattelandsontwikkeling en investeringen en innovatie in de sociale sector, met name onderwijs en gezondheidszorg;
- b) concrete actie te ontplooiën om te voorkomen dat mensen terugvallen in armoede, waaronder de ontwikkeling van goed-ontworpen, schokbestendige, houdbare en doeltreffende socialezekerheidsstelsels voor iedereen.

Actie 3. We zullen een eind maken aan honger en voedselonzeekerheid en alle vormen van ondervoeding.

22. We blijven zeer bezorgd over het feit dat een derde van de wereldbevolking met voedselonzeekerheid wordt geconfronteerd, en we zullen reageren op en iets doen aan de oorzaken van voedselonzeekerheid en ondervoeding. Wij besluiten:

- a) op gecoördineerde wijze steun te geven aan landen en gemeenschappen die met voedselonzeekerheid en alle vormen van ondervoeding kampen, waaronder de terbeschikkingstelling van voedselnoodhulp, programma's, financiering, ondersteuning van de landbouwproductie, vergroting van de schokbestendigheid, en maatregelen om te waarborgen dat de voedsel- en landbouwbevoorradingsketens goed functioneren en dat de markten en handelskanalen vrij en toegankelijk blijven;
- b) steun te verlenen aan landen met slechte schulden om ze te leren om te gaan met de volatiliteit van de internationale voedselmarkten, en samen te werken met internationale financiële instellingen en het systeem van de Verenigde Naties om ontwikkelingslanden die met voedselonzeekerheid kampen, te ondersteunen;

⁶ *Report of the United Nations Conference on Environment and Development, Rio de Janeiro, 3-14 June 1992*, vol. I, *Resolutions Adopted by the Conference* (United Nations publication, Sales No. E.93.I.8 en corrigendum), resolutie 1, bijlage I.

⁷ Resolutie 69/313, bijlage.

⁸ Resolutie 78/1, bijlage.

c) te werken aan de bevordering van billijke, veerkrachtige, inclusieve en duurzame agrovoedingssystemen, teneinde iedereen toegang te bieden tot voldoende veilig, betaalbaar en voedzaam voedsel.

Actie 4. We zullen de kloof wat betreft de financiering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen in ontwikkelingslanden dichten.

23. We maken ons grote zorgen over de kloof wat betreft de financiering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen in ontwikkelingslanden. We moeten deze kloof dichten om ervoor te zorgen dat de verschillen met betrekking tot duurzame ontwikkeling geen permanent karakter krijgen, de ongelijkheid binnen en tussen landen niet groter wordt, en het vertrouwen in de internationale betrekkingen en het multilaterale systeem niet verder afbrokkelt. We nemen kennis van de lopende inspanningen om de financieringskloof te dichten, waaronder het voorstel van de secretaris-generaal voor een stimuleringspakket voor de duurzameontwikkelingsdoelstellingen. Wij besluiten:

a) houdbare, betaalbare, toegankelijke, transparante en voorspelbare ontwikkelingsfinanciering uit alle bronnen ter beschikking te stellen, in combinatie met de noodzakelijke uitvoeringsmiddelen voor ontwikkelingslanden;

b) versneld werk te maken van het stimuleringspakket voor de duurzameontwikkelingsdoelstellingen zoals bedoeld in het voorstel van de secretaris-generaal, zowel op het niveau van de Verenigde Naties als in andere ter zaken doende fora;

c) onze respectieve toezeggingen met betrekking tot officiële ontwikkelingshulp, waaronder de door de meeste ontwikkelde landen gedane toezegging om 0,7 % van het bruto nationaal inkomen toe te wijzen aan officiële ontwikkelingshulp en om 0,15 tot 0,20 % van het bruto nationaal inkomen toe te wijzen aan officiële ontwikkelingshulp voor de minst ontwikkelde landen, op te schalen en gestand te doen;

d) de gesprekken over de modernisering van het systeem voor het meten van officiële ontwikkelingshulp voort te zetten, zonder te tornen aan de reeds gedane toezeggingen;

e) er zorg voor te dragen dat ontwikkelingshulp zich richt op en ten goede komt aan ontwikkelingslanden, en met name de armste en meest kwetsbare ontwikkelingslanden, en aanvullende maatregelen te nemen ter vergroting van de doeltreffendheid van die hulp;

f) op mondiaal, regionaal en nationaal niveau een gunstiger klimaat tot stand te brengen voor een grootschaliger gebruik van binnenlandse hulpbronnen, en de vermogens, instituties en systemen van ontwikkelingslanden op alle niveaus naar een hoger plan te tillen om dit doel te bereiken, waaronder middels internationale steun, om investeringen in duurzame ontwikkeling te bevorderen;

g) doeltreffend economische, sociaal en milieubeleid te voeren, en te zorgen voor good governance en transparante instituties om duurzame ontwikkeling te bevorderen;

h) ons meer inspanningen te getroosten om illegale geldstromen, corruptie, witwaspraktijken en belastingontduiking te voorkomen en bestrijden, veilige havens te elimineren, en door illegale activiteiten verkregen activa terug te vorderen en terug te geven;

i) inclusieve en doeltreffende internationale samenwerking op belastinggebied te bevorderen, aangezien dit in aanzienlijke mate bijdraagt aan de nationale inspanningen ter verwezenlijking van de

duurzaam ontwikkelingsdoelstellingen, in de wetenschap dat het landen in staat stelt daadwerkelijk hun nationale hulpbronnen te mobiliseren, en te werken aan verbetering van de bestaande internationale structuren op het gebied van belastinggovernance; het inclusieve karakter en de doeltreffendheid van de samenwerking op belastinggebied binnen de Verenigde Naties te intensiveren, rekening houdend met het werk van andere ter zaken doende fora en instellingen, en constructief te blijven bijdragen aan het proces voor het - in het kader van de Verenigde Naties - opstellen van een kaderverdrag inzake internationale belastingsamenwerking;

j) te onderzoeken welke opties er zijn voor internationale samenwerking in de geëigende fora met betrekking tot het belasten van vermogende individuen;

k) ontwikkelingslanden te helpen bij het aantrekken van meer particuliere investeringen in duurzame ontwikkeling, waaronder middels bevordering van inclusieve en innovatieve financieringsmechanismen en partnerschappen, de totstandbrenging van een gunstiger nationaal en internationaal regelgevings- en investeringsklimaat, alsook het gebruik van openbare financiering als katalysator;

l) meer steun uit allerlei bronnen aan te trekken voor investeringen in de uitbouw van productiecapaciteiten, inclusieve en duurzame industrialisering, infrastructuur en structurele economische transformatie, diversificatie en groei in ontwikkelingslanden;

m) ons in te zetten voor een ambitieuze uitkomst van de Vierde Internationale Conferentie over financiering voor ontwikkeling in 2025, teneinde de financieringskloof met betrekking tot de duurzaam ontwikkelingsdoelstellingen te dichten en de tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 respectievelijk de verwezenlijking van de duurzaam ontwikkelingsdoelstellingen te versnellen.

Actie 5. We zullen ervoor zorgen dat het multilaterale handelssysteem een motor voor duurzame ontwikkeling blijft.

24. We zijn toegewijd aan een op regels gebaseerd, niet-discriminerend, open, billijk, inclusief, rechtvaardig en transparant multilateraal handelssysteem, opgebouwd rond de Wereldhandelsorganisatie. We benadrukken dat het belangrijk is dat het multilaterale handelssysteem bijdraagt aan de verwezenlijking van de duurzaam ontwikkelingsdoelstellingen. We roepen landen er eens te meer met klem toe op af te zien van het vaststellen en doorvoeren van unilaterale economische maatregelen die niet in overeenstemming zijn met het internationaal recht en het Handvest van de Verenigde Naties, en die obstakels vormen voor onbelemmerde economische en sociale ontwikkeling, met name in ontwikkelingslanden. Wij besluiten:

a) exportgerichte groei in ontwikkelingslanden te bevorderen middels *inter alia*, in voorkomend geval, preferentiële handelstoegang voor de landen in kwestie en een gerichte, speciale en gedifferentieerde behandeling die aansluit bij de ontwikkelingsbehoeften van afzonderlijke landen, met name de minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met toezeggingen in het kader van de Wereldhandelsorganisatie;

b) te werken aan de noodzakelijke hervorming van de Wereldhandelsorganisatie;

c) mogelijkheden te creëren voor toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie, met name voor ontwikkelingslanden, en ons in te zetten voor liberalisering en facilitering van de handel en investeringen.

Actie 6. We zullen investeren in mensen om een eind te maken aan armoede en om voor meer vertrouwen en sociale cohesie te zorgen.

25. We maken ons grote zorgen over de blijvende ongelijkheid binnen en tussen landen, alsook over het geringe tempo waarin de levens en de economische situatie van mensen, waaronder mensen in kwetsbare situaties, verbeteren. We moeten ons inzetten voor de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen voor alle segmenten van de samenleving en niemand achterlaten, waaronder middels de lokalisering van duurzame ontwikkeling. We benadrukken dat het waarborgen van toegang tot energie en van energiebevoorradingszekerheid essentieel is voor de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en de bevordering van economische ontwikkeling, sociale stabiliteit, de nationale veiligheid, en het welzijn van alle landen van de wereld. Wij besluiten:

a) ons te zullen inzetten voor een ambitieus resultaat van de mondiale sociale top getiteld “Tweede Wereldtop over Sociale Ontwikkeling” in 2025;

b) universele gezondheidsdekking te bevorderen, de toegang tot hoogwaardig, inclusief onderwijs en een leven lang leren, waaronder in noodsituaties, te verbeteren, en meer kansen te creëren voor fatsoenlijk werk voor iedereen, alsmede voor universele toegang tot sociale bescherming om armoede uit te roeien en ongelijkheid te verminderen;

c) er zorg voor te dragen dat iedereen toegang heeft tot geëigende, veilige en betaalbare huisvesting, en ontwikkelingslanden te steunen bij het plannen en bouwen van rechtvaardige, veilige, gezonde, toegankelijke, veerkrachtige en duurzame steden;

d) de inspanningen op te voeren om ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie, waaronder inspanningen gericht op veerkrachtige en grensoverschrijdende energie-infrastructuur, en het aandeel van hernieuwbare energie substantieel te verhogen;

e) de positieve bijdrage van migranten aan de duurzame ontwikkeling van herkomst-, transit-, bestemmings- en gastlanden te maximaliseren, internationale partnerschappen en de mondiale samenwerking voor veilige, ordelijke en reguliere migratie te versterken, de oorzaken van illegale migratie alomvattend aan te pakken, en de veiligheid, waardigheid en de mensenrechten van alle migranten, ongeacht hun migratiestatus, te waarborgen;

f) te werken aan plannen met betrekking tot en de preventie van waterschaarste, en de droogtebestendigheid te vergroten, teneinde te komen tot een wereld waarin water een duurzame hulpbron is, en zorg te dragen voor de beschikbaarheid van en het duurzame beheer van schoon en veilig water, sanitaire voorzieningen en hygiëne voor iedereen;

g) een benadering van duurzame ontwikkelen uit te werken die stoelt op informatie over de kans op rampen, met de integratie van een rampenrisicoreductiecomponent in alle maatregelen, programma's en investeringen op alle niveaus.

Actie 7. We zullen onze inspanningen vergroten om vreedzame, rechtvaardige en inclusieve samenlevingen tot stand te brengen met het oog op duurzame ontwikkeling, er zorg voor dragen dat iedereen toegang heeft tot justitie, en op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en inclusieve instellingen bouwen, en de mensenrechten en fundamentele vrijheden verdedigen.

26. We geven eens te meer aan dat het nodig is vreedzame, rechtvaardige en inclusieve samenlevingen tot stand te brengen waarin iedereen toegang heeft tot justitie, en die stoelen op eerbiediging van de mensenrechten, de rechtsstaat en goed

governance op alle niveaus, alsmede op transparante en doeltreffende en verantwoordelijke instellingen. We herhalen dat alle mensenrechten universeel, ondeelbaar, onderling verbonden, onderling afhankelijk en wederzijds versterkend zijn, en op een eerlijke en gelijke manier, op voet van gelijkheid, en met evenveel aandacht in aanmerking moeten worden genomen. Wij besluiten:

a) te werken aan de eerbiediging, bescherming en (het recht op) uitoefening van alle mensenrechten, inclusief het recht op ontwikkeling, en fundamentele vrijheden, de rechtsstaat zowel op nationaal als internationaal niveau te bevorderen, het beginsel van gelijke rechtspleging voor iedereen te waarborgen, en op alle niveaus voor goed governance te zorgen en transparante, inclusieve, doeltreffende en verantwoordelijke instellingen te ontwikkelen;

b) de mensenrechten te beschermen en bevorderen en ons in te zetten voor de tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling als zijnde onderling verbonden en wederzijds versterkend, in de wetenschap dat de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling de toezegging bevat om niemand achter te laten en een wereld schetst van universeel respect voor en bevordering van de mensenrechten en de menselijke waardigheid, de rechtsstaat, rechtvaardigheid, gelijkheid en non-discriminatie.

Actie 8. We zullen gendergelijkheid tot stand brengen en zorgen voor de empowerment van alle vrouwen en meisjes als zijnde een cruciale bijdrage aan de verwezenlijking van alle duurzameontwikkelingsdoelstellingen en -doelen.

27. We onderkennen dat het benutten van het volledige menselijke potentieel en duurzame ontwikkeling niet mogelijk zijn indien vrouwen en meisjes niet alle mensenrechten genieten en beperkt worden in hun kansen. Aanhoudende, inclusieve en rechtvaardige economische groei en duurzame ontwikkeling zijn alleen mogelijk indien de mensenrechten van alle vrouwen en (adolescente) meisjes worden geëerbiedigd, beschermd en uitgeoefend. Wij besluiten:

a) robuuste, ambitieuze, versnelde, rechtvaardige en transformatieve acties te ontplooien om ervoor te zorgen dat alle vrouwen en meisjes alle mensenrechten en fundamentele vrijheden kunnen genieten;

b) zo snel mogelijk alle wettelijke, sociale en economische obstakels voor het tot stand brengen van gendergelijkheid te elimineren, en te zorgen voor de volledige en daadwerkelijke participatie in en kansen op leiderschap voor vrouwen op alle besluitvormingsniveaus van het politieke, economische en openbare leven;

c) gerichte en versnelde actie te ondernemen om een eind te maken aan alle vormen van geweld tegen en intimidatie van alle vrouwen en meisjes, met inbegrip van seksueel en gendergerelateerd geweld;

d) significant meer te investeren om de genderkloof, waaronder in de zorg en ondersteunende economie, te dichten, in de onderkenning van het verband tussen armoede en genderongelijkheid en van het belang van meer steun voor instellingen in verband met gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen;

e) hervormingen door te voeren om ervoor te zorgen dat vrouwen in gelijke mate recht hebben op economische hulpbronnen, alsook toegang tot eigendom en controle over land en andere vormen van bezit, financiële diensten, erfenissen, natuurlijke hulpbronnen en passende nieuwe technologieën, in overeenstemming met het nationale recht;

f) universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg te waarborgen in overeenstemming met het actieprogramma van de Internationale

Conferentie over bevolking en ontwikkeling⁹ en het actieprogramma van Peking, en met de slotdocumenten van hun toetsingsconferenties.

Actie 9. We zullen onze acties voor het aanpakken van klimaatverandering versterken.

28. We maken onze grote zorgen over het trage tempo waarin klimaatverandering momenteel wordt aangepakt. Ook de voortdurende toename van de uitstoot van broeikasgassen baart ons grote zorgen, en we onderkennen het belang van de middelen voor uitvoering en ondersteuning van ontwikkelingslanden, net als de toenemende frequentie, intensiteit en schaal van de negatieve gevolgen van klimaatverandering, met name voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de ontwikkelingslanden die daar het meest kwetsbaar voor zijn. We bevestigen dat het, in het kader van onze inspanningen voor het realiseren van de doelstellingen van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering en de Overeenkomst van Parijs, belangrijk is ons optreden in dit cruciale decennium te versnellen en uit te breiden op basis van de best beschikbare wetenschappelijke inzichten, billijkheid en het beginsel van gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden en respectieve vermogens, rekening houdend met de verschillende nationale omstandigheden en in het kader van duurzame ontwikkeling en inspanningen voor het elimineren van armoede. Wij besluiten:

a) vast te houden aan de doelstelling om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius ten opzichte van de pre-industriële niveaus en door te gaan met onze inspanningen om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 graad Celsius ten opzichte van de pre-industriële niveaus, omdat dit de risico's en de gevolgen van klimaatverandering aanzienlijk zou verkleinen, en benadrukken dat de gevolgen van klimaatverandering veel geringer zullen zijn bij een temperatuurstijging van 1,5 graad Celsius dan bij een stijging van de temperatuur met 2 graden Celsius, en beloven te blijven streven naar beperking van de temperatuurstijging met 1,5 graad Celsius;

b) in te stemmen met de besluiten van de 28e sessie van de Conferentie van de Partijen bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, met inbegrip van de besluiten in het kader van de VAE-consensus, waaronder het resultaat van de eerste mondiale inventarisatie in het kader van de Overeenkomst van Parijs, tijdens de vijfde sessie van de Conferentie van de Partijen die als vergadering van de Partijen bij de Overeenkomst van Parijs fungeert;

c) eens te meer te bevestigen dat het belangrijk is de broeikasgasemissies vergaand, snel en permanent te verminderen in overeenstemming met de doelstelling van 1,5 graad Celsius, en de partijen op te roepen een - op het nationale niveau vast te stellen - bijdrage aan de volgende mondiale inspanningen te leveren, rekening houdend met de Overeenkomst van Parijs en hun specifieke nationale omstandigheden, toezeggingen en benaderingswijzen: de capaciteit voor hernieuwbare energie mondiaal te verdrievoudigen en het tempo van de gemiddelde mondiale energie-efficiëntieverbetering te verdubbelen, tegen uiterlijk 2030; de inspanningen voor het uitfasen van steenkoolenergie zonder emissiereductie op te voeren; mondiaal de inspanningen voor de uitrol van emissievrije energiesystemen te versnellen, en daarbij ruim vóór 2050 of rond 2050 gebruik te maken van emissievrije- en emissiearme brandstoffen; het gebruik van fossiele brandstoffen in energiesystemen op rechtvaardige, ordelijke en billijke wijze uit te faseren, daarbij onze acties in dit kritieke decennium versnellend, teneinde in 2050 tot 'nettonul' te komen in overeenstemming met de wetenschap; de inzet van emissievrije- en

⁹ *Report of the International Conference on Population and Development, Cairo, 5–13 September 1994* (United Nations publication, Sales No. E.95.XIII.18), hoofdstuk I, resolutie 1, bijlage.

emissiearme technologieën, waaronder hernieuwbare energie, kernenergie, reductie- en verwijderingstechnologieën zoals koolstofafvang, -gebruik en -opslag, met name in sectoren waar emissiereductie moeilijk is, en koolstofarme waterstofproductie, te versnellen; de niet-kooldioxide-emissies, waaronder de emissies van methaan, mondiaal substantieel en versneld te reduceren, tegen uiterlijk 2030; de reducties van de emissies van het wegvervoer op diverse manieren te versnellen, waaronder middels de ontwikkeling van infrastructuur en de snelle uitrol van emissievrije- en emissiearme voertuigen; zo snel mogelijk een eind te maken aan niet-efficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen die niets opleveren voor het aanpakken van energiearmoede of de rechtvaardige transitie;

d) te erkennen dat transitionele brandstoffen een rol kunnen spelen bij het vergemakkelijken van de energietransitie, met waarborgen betreffende de energiebevoorradingszekerheid;

e) het belang te benadrukken van het behoud, de bescherming en het herstel van de natuur en ecosystemen met het oog op het verwezenlijken van de temperatuurdoelstelling van de Overeenkomst van Parijs, waaronder middels méér inspanningen voor het stoppen en omkeren van ontbossing en bosdegradatie tegen uiterlijk 2030, alsmede de bevordering van andere terrestrische en mariene ecosystemen die als putten en reservoirs van broeikasgassen fungeren, in combinatie met sociale en milieuwaarborgen, overeenkomstig het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal¹⁰;

f) tijdens de 29e zitting van de Conferentie van de Partijen bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering een nieuw collectief, gekwantificeerd doel vast te stellen van minstens 100 miljard Amerikaanse dollar per jaar, rekening houdend met de behoeften en prioriteiten van de ontwikkelingslanden;

g) de nationaal vastgestelde aard van nationaal vastgestelde bijdragen en artikel 4, lid 4, van de Overeenkomst van Parijs te bevestigen, en de partijen bij de Overeenkomst van Parijs op te roepen in onze volgende nationaal vastgestelde bijdragen voor alle sectoren en categorieën ambitieuze, voor de hele economie geldende emissiereductiestreefcijfers op te nemen die aansluiten bij de doelstelling van het tot 1,5 graad Celsius beperken van de opwarming van de aarde, rekening houdend met de recentste stand van de wetenschap en de verschillende nationale omstandigheden;

h) internationaal veel meer samen te werken en een gunstiger klimaat tot stand te brengen voor het vergroten van de ambities in de volgende ronde van nationaal vastgestelde bijdragen;

i) te onderkennen dat de financiering voor aanpassing aanzienlijk zal moeten worden verhoogd om uitvoering te geven aan het besluit om de financiering voor aanpassing te verdubbelen, invulling te geven aan de dringende en evoluerende noodzaak om het aanpassingsvermogen en de veerkracht in ontwikkelingslanden te vergroten, in de wetenschap dat financiering, de opbouw van capaciteit en technologie-overdracht cruciale factoren zijn voor het faciliteren van klimaatactie, en dat de uitrol van nieuwe en aanvullende op subsidies stoelende financierings- en niet-schuldinstrumenten met gunstige voorwaarden van essentieel belang blijft voor het ondersteunen van ontwikkelingslanden, met name voor een rechtvaardige en billijke transitie;

¹⁰ Milieuprogramma van de Verenigde Naties, document [CBD/COP/15/17](#), besluit 15/4, bijlage.

j) de nieuwe financieringsregelingen, waaronder het fonds, voor het reageren op verlies en schade verder operationeel te maken en van financiële middelen te voorzien;

(k) iedereen op aarde tegen ten laatste 2027 te beschermen middels systemen voor vroegtijdige waarschuwing voor meerdere gevaren, waaronder de versnelde uitrol van het initiatief “vroegtijdige waarschuwing voor iedereen”.

Actie 10. We zullen onze inspanningen voor herstel, bescherming, behoud en duurzaam gebruik van het milieu intensiveren.

29. We maken ons ernstige zorgen over de snelle achteruitgang van het milieu, en we onderkennen dat we snel van koers moeten veranderen om tot een wereld te komen waarin mens en natuur met elkaar in harmonie zijn. We moeten de ecosystemen en natuurlijke hulpbronnen van onze planeet behouden, herstellen en duurzaam gebruiken, teneinde de gezondheid en het welzijn van de huidige en toekomstige generaties te ondersteunen. We zullen maatregelen nemen voor het aanpakken van de negatieve gevolgen van klimaatverandering, de stijging van de zeespiegel, het verlies van biodiversiteit, vervuiling, waterschaarste, overstromingen, woestijnvorming, landdegradatie, droogte, ontbossing, en zand- en stofstormen. Wij besluiten:

a) een wereld tot stand te brengen waarin mens en natuur met elkaar in harmonie zijn, de hulpbronnen van onze planeet te behouden en duurzaam te gebruiken, en de trend van milieudegradatie om te keren;

b) ambitieuze maatregelen te nemen om de gezondheid, de productiviteit, het duurzame gebruik en de veerkracht van de oceanen en hun ecosystemen te verbeteren, en te komen tot het behoud, het duurzame gebruik en het herstel van de zeeën en zoetwaterbronnen, alsook van bossen, bergen, gletsjers en droog land, alsook tot de bescherming, het behoud en het herstel van biodiversiteit, ecosystemen, en wilde dieren en planten;

c) duurzame consumptie- en productiepatronen, met inbegrip van duurzame levensstijlen, en circulaire economische benaderingen te bevorderen, teneinde te komen tot duurzame consumptie- en productiepatronen, net als nulafvalinitiatieven;

d) ons meer inspanningen te getroosten om de vervuiling van lucht, land en bodem, zoetwaterbronnen en oceanen aan te pakken, waaronder middels een goed beheer van chemische stoffen, en te werken aan de sluiting van een internationaal, juridisch bindend instrument inzake plasticvervuiling (van bijvoorbeeld het mariene milieu), waarbij het onze ambitie is de onderhandelingen hierover ten laatste eind 2024 af te ronden;

e) uitvoering te geven aan het kader inzake beëindiging en omkering van het verlies van biodiversiteit tegen 2030, alsook aan alle multilaterale milieu-overeenkomsten;

f) onze planeet te beschermen en de mondiale milieuproblemen aan te pakken door de internationale samenwerking met betrekking tot het milieu te intensiveren, en multilaterale milieu-overeenkomsten uit te voeren en na te leven.

Actie 11. We zullen cultuur en sport beschermen en bevorderen als integrerende onderdelen van duurzame ontwikkeling.

30. We erkennen dat cultuur en sport individuen en gemeenschappen een sterk gevoel van identiteit geven en bijdragen tot sociale cohesie. We erkennen verder dat sport kan bijdragen tot de gezondheid en het welzijn van individuen en gemeenschappen. Cultuur en sport zijn derhalve belangrijke factoren voor het bevorderen van duurzame ontwikkeling. Wij besluiten:

a) ervoor te zorgen dat cultuur en sport kunnen bijdragen tot meer doeltreffende, inclusieve, billijke en duurzame ontwikkeling, en cultuur in beleidsmaatregelen en strategieën voor economische, sociale en milieu-ontwikkeling te integreren, en zorg te dragen voor toereikende openbare investeringen in de bescherming en bevordering van cultuur;

b) nauwere internationale samenwerking aan te moedigen voor de teruggave en restitutie van culturele eigendommen van spirituele, voorouderlijke, historische en culturele waarde aan de landen waarvan ze afkomstig zijn, met inbegrip van maar niet beperkt tot kunstvoorwerpen, monumenten, museumstukken, manuscripten en documenten, alsmede er bij relevante particuliere entiteiten sterk op aan te dringen zich op dezelfde manier in te zetten, onder meer door middel van bilaterale dialoog en met, in voorkomend geval, behulp van multilaterale mechanismen;

c) interculturele en interreligieuze dialoog te bevorderen en steunen om sociale cohesie te vergroten en bij te dragen tot duurzame ontwikkeling.

Actie 12. We zullen voorbereidingen treffen voor de toekomst en ons collectief nog méér inzetten voor de volledige tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling tegen ten laatste 2030 en in de jaren daarna.

31. We zullen niet-aflatend werken aan het tegen uiterlijk 2030 verwezenlijken van de doelstellingen op het gebied van duurzame ontwikkeling. We beloven door te gaan met onze inspanningen voor het tot stand brengen van de toekomst die ons voor ogen staat door tussen nu en 2030 maar ook daarna te werken aan het oplossen van de bestaande en nieuwe uitdagingen voor duurzame ontwikkeling. Wij besluiten:

a) substantiële vooruitgang te boeken in de richting van de volledige en tijdige verwezenlijking van de doelstellingen van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, waaronder middels het verder uitbouwen van de rol van het politieke forum op hoog niveau inzake duurzame ontwikkeling als het voornaamste platform voor de follow-up en toetsing van de agenda voor duurzame ontwikkeling;

b) het politieke forum op hoog niveau, onder auspiciën van de Algemene Vergadering, te vragen om in september 2027 in kaart te brengen hoe we duurzame ontwikkeling tussen nu en 2030 en de jaren daarna kunnen bevorderen, bij wijze van prioriteit en kernonderdeel van ons werk.

II. Internationale vrede en veiligheid

32. Het mondiale veiligheidslandschap ondergaat een enorme transformatie. We maken ons zorgen over de toenemende en diverse bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid, en met name over de schendingen van de doelstellingen en beginselen van het Handvest, alsook over het toenemende risico op een kernoorlog, met het existentiële gevaar van dien voor de hele mensheid. Binnen deze veranderende context blijven wij toegewijd aan het tot stand brengen van een rechtvaardige en permanente vrede. We beloven eens te meer te zullen handelen in overeenstemming met het internationaal recht, waaronder het Handvest en zijn doelstellingen en beginselen, en ons in goed vertrouwen te houden aan onze verplichtingen. We onderschrijven eens te meer het belang van het handhaven en bevorderen van de rechtsstaat op internationaal niveau in overeenstemming met de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties, en verwijzen in dit verband nogmaals naar de verklaring over de beginselen van het internationaal recht betreffende vriendschappelijke betrekkingen en samenwerking tussen staten overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties¹¹. We beloven de soevereine gelijkheid van alle lidstaten en de beginselen van gelijke rechten en zelfbeschikking

¹¹ Resolutie 2625 (XXV), bijlage.

van alle volkeren volledig te zullen eerbiedigen, ons te houden aan de verplichting om af te zien van het dreigen met of het gebruiken van geweld tegen de territoriale integriteit of de politieke onafhankelijkheid van alle staten, en internationale geschillen met vreedzame middelen op te lossen. We bekrachtigen tevens onze toegewijdsheid aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

33. De Verenigde Naties speelt een onmisbare rol bij het waarborgen van de internationale vrede en veiligheid. Onze inspanningen die erop gericht zijn dringend iets te doen aan de toenemende en diverse bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid (op land, op zee, in de lucht, in de ruimte en in cyberspace) moeten geflankeerd worden door acties voor het tot stand brengen van vertrouwen, versterking van solidariteit, en intensivering van internationale samenwerking, waaronder middels een bredere inzet van diplomatieke middelen. We nemen kennis van de Nieuwe Agenda voor Vrede¹².

Actie 13. We zullen onze inspanningen voor het tot stand brengen en behouden van vreedzame, inclusieve en rechtvaardige samenlevingen verdubbelen, en de achterliggende oorzaken van conflicten aanpakken.

34. We erkennen de onderlinge afhankelijkheid van internationale vrede en veiligheid, duurzame ontwikkeling en mensenrechten, en bevestigen het belang van de rechtsstaat op internationaal en nationaal niveau. We maken ons zorgen over de mogelijke gevolgen van de mondiale toename van de militaire uitgaven voor investeringen in duurzame ontwikkeling en het handhaven van vrede. Wij besluiten:

a) te werken aan meer veerkracht, en over de hele linie iets te doen aan de onderliggende oorzaken van gewapende conflicten, geweld en instabiliteit en de gevolgen daarvan, waaronder door meer te investeren in en te werken aan de tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen;

b) te zorgen voor gelijke toegang tot justitie, de openbare ruimte te beschermen en de mensenrechten voor iedereen te waarborgen, waaronder door te werken aan een cultuur van vrede, inclusie, verdraagzaamheid en vreedzame coëxistentie, alsook religieuze discriminatie te elimineren, racisme, rassendiscriminatie en vreemdelingenhaat in al hun verschijningsvormen te bestrijden, en de uitdagingen voor het overleven, de bestaanszekerheid en de waardigheid van alle mensen aan te pakken;

c) erop toe te zien dat de militaire uitgaven er niet toe leiden dat minder geld wordt vrijgemaakt voor duurzame ontwikkeling en de totstandbrenging van duurzame vrede, en de secretaris-generaal te vragen vóór het eind van de 79e zitting in kaart te brengen wat de invloed van de mondiale stijging van de militaire uitgaven is op de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen.

Actie 14. We zullen bescherming bieden aan alle burgers in gewapende conflicten.

35. We veroordelen in de krachtigste bewoordingen de verwoestende gevolgen van gewapende conflicten voor burgers, civiele infrastructuur en cultureel erfgoed, en we maken ons in het bijzonder zorgen over de disproportionele impact van geweld op vrouwen, kinderen, personen met een handicap en andere personen in kwetsbare situaties bij gewapende conflicten. Genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, waaronder bewuste aanvallen op burgers en civiele infrastructuur, zijn verboden krachtens het internationaal recht. We bekrachtigen toegewijd te zijn aan onze verplichtingen krachtens het internationaal recht, inclusief het internationaal

¹² [A/77/CRP.1/Add.8](#).

humanitair recht, de internationale mensenrechtenwetgeving, en het internationaal vluchtelingenrecht. Wij besluiten:

a) concrete en praktische maatregelen te nemen om alle burgers te beschermen bij gewapende conflicten;

b) versneld uitvoering te geven aan onze verplichtingen uit hoofde van de agenda voor kinderen en gewapende conflicten;

c) het gebruik van explosieve wapens in bewoonde gebieden, waar kan worden verwacht dat het gebruik ervan schade zal toebrengen aan burgers of civiele objecten, waaronder essentiële civiele infrastructuur, scholen, medische faciliteiten en gebedshuizen, te beperken respectievelijk te beëindigen, in overeenstemming met het internationaal recht;

d) de veilige, snelle en onbelemmerde verstrekking van humanitaire hulp en bijstand te faciliteren, en ervoor te zorgen dat de humanitaire beginselen van menselijkheid, neutraliteit, onpartijdigheid en onafhankelijkheid worden gerespecteerd, in overeenstemming met het internationaal humanitair recht en met de volle inachtneming van resolutie 46/182 van de Algemene Vergadering van 19 december 1991 en de daaraan gerelateerde resoluties over versterking van de coördinatie van de humanitaire noodhulp van de Verenigde Naties;

e) humanitaire hulpverleners en medewerkers van de Verenigde Naties, en personeel dat met hen samenwerkt, met inbegrip van nationaal en plaatselijk aangeworven personeel, hun faciliteiten, uitrusting, vervoermiddelen en voorraden, te respecteren en beschermen, in overeenstemming met onze verplichtingen krachtens het internationaal recht, waaronder het internationaal humanitair recht;

f) respect te hebben voor en bescherming te bieden aan journalisten, mediaprofessionals en aan hen gerelateerde medewerkers die werkzaam zijn in gebieden met gewapende conflicten, en bekrachtigen dat zij in zulke situaties als burgers worden beschouwd, in overeenstemming met het internationaal humanitair recht;

g) onze inspanningen te verdubbelen om een eind te maken aan straffeloosheid en te bewerkstelligen dat degenen die zich schuldig maken aan schendingen van het internationaal humanitair recht, de zwaarste misdaden zoals bedoeld in het internationaal recht, met inbegrip van genocide, oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en andere gruweldaden en andere grove schendingen, zoals het uithongeren van burgers als oorlogsmethode en gendergerelateerd geweld, inclusief conflictgerelateerd seksueel geweld, ter verantwoording worden geroepen;

h) de lidstaten op te roepen nationale wetgeving, regelgeving en procedures vast te stellen, waar deze nog niet bestaan, om controle uit te oefenen op de internationale overdracht van conventionele wapens en militaire uitrusting, teneinde het risico te verkleinen dat deze wapens schendingen van het internationaal humanitair recht en de internationale mensenrechtenwetgeving mogelijk maken, of dat ze daartoe bijdragen of erin resulteren, en om erop toe te zien dat die wetgeving, regelgeving en procedures in overeenstemming zijn met de verplichtingen van staten uit hoofde van toepasselijke internationale verdragen waar zij partij bij zijn.

Actie 15. We zullen ervoor zorgen dat slachtoffers van humanitaire noodsituaties de hulp krijgen die zij behoeven.

36. We maken onze grote zorgen over het ongekende aantal mensen dat het slachtoffer is van humanitaire noodsituaties, waaronder in de vorm van gedwongen (en steeds langer durende) ontheemding en honger, acute voedselonzeekerheid, hongersnood en hongersnoodachtige situaties. Wij besluiten:

a) meer te doen voor het voorkomen, anticiperen en mitigeren van de gevolgen van humanitaire noodsituaties voor mensen in nood, met bijzondere aandacht voor de behoeften van mensen in de meest kwetsbare situaties;

b) iets te doen aan de onderliggende oorzaken van gedwongen en aanhoudende ontheemding, inclusief de massale ontheemding van bevolkingsgroepen, en ervoor te zorgen dat intern ontheemde personen, vluchtelingen en staatslozen toegang kunnen hebben tot duurzame oplossingen, waaronder middels een billijke internationale lasten- en verantwoordelijkhedendeling, en steun voor gastgemeenschappen, met volledige inachtneming van het beginsel van non-refoulement van vluchtelingen;

c) een eind te maken aan de gesel van honger, acute voedselonzekerheid, hongersnood en hongersnoodachtige situaties bij gewapende conflicten nu en voor toekomstige generaties, in concreto middels de inzet van al onze kennis, middelen en vermogens, in overeenstemming met onze verplichtingen uit hoofde van het internationaal humanitair recht en het internationaal humanitair recht wat betreft het elimineren van de obstakels voor de verstrekking van humanitaire bijstand, en ervoor te zorgen dat mensen in nood vitale bijstand krijgen, waaronder middels versterking van de systemen voor vroegtijdige waarschuwing, ontwikkeling van socialebeschermingsstelsels, en preventieve maatregelen die de veerkracht van de risicogemeenschappen vergroten;

d) de financiële (en andere vormen van) steun voor landen en gemeenschappen die met humanitaire noodsituaties worden geconfronteerd, inclusief gastgemeenschappen, aanzienlijk te vergroten, waaronder door opschaling van tijdige en voorspelbare financiering en de uitrol van innovatieve en voorfinancieringsmechanismen, alsook door versterking van partnerschappen met internationale financiële instellingen met het oog op de preventie en vermindering van, respectievelijk reactie op humanitair lijden en bijstand aan personen die daar behoefte aan hebben.

Actie 16. Wij zullen de samenwerking en het begrip tussen de lidstaten bevorderen, spanningen wegnemen, een vreedzame beslechting van geschillen nastreven en conflicten oplossen.

37. Wij blijven ons onverminderd inzetten voor preventieve diplomatie, vreedzame geschillenbeslechting en dialoog tussen staten. Wij erkennen dat de Verenigde Naties een rol te vervullen heeft op het gebied van preventieve diplomatie en vreedzame geschillenbeslechting, en wijzen op het belang van het partnerschap van de Verenigde Naties met regionale en subregionale organisaties om conflicten en geschillen tussen de lidstaten te voorkomen en op te lossen, in overeenstemming met het Handvest. Wij besluiten:

a) onze verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht opnieuw te bevestigen, met inbegrip van het Handvest en de doelstellingen en beginselen ervan;

b) in overeenstemming met het Handvest doeltreffende collectieve maatregelen te nemen om bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid te voorkomen en weg te nemen, en de bestaande instrumenten en mechanismen voor de vreedzame beslechting van geschillen nieuw leven in te blazen en toe te passen;

c) op subregionaal, regionaal en internationaal niveau, waar nodig, mechanismen te ontwikkelen en uit te voeren voor de vreedzame beslechting van geschillen, vertrouwensopbouw, vroegtijdige waarschuwing en crisisbeheersing, om nieuwe en opkomende bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid aan te pakken;

d) vertrouwenwekkende maatregelen na te streven en toe te passen om spanningen te verminderen en internationale vrede en veiligheid te bevorderen;

e) intensiever gebruik te maken van diplomatie en bemiddeling om spanningen weg te nemen in situaties die een bedreiging vormen voor de internationale vrede en veiligheid, onder meer door vroegtijdige diplomatieke inspanningen;

f) de secretaris-generaal te verzoeken actief gebruik te maken van zijn goede diensten en ervoor te zorgen dat de Verenigde Naties voldoende toegerust is om leiding of steun te geven aan bemiddeling en preventieve diplomatie, en de secretaris-generaal aan te moedigen alle aangelegenheden die de handhaving van de internationale vrede en veiligheid in gevaar kunnen brengen, onder de aandacht van de Veiligheidsraad te brengen;

g) de rol van regionale en subregionale organisaties op het gebied van diplomatie, bemiddeling en vreedzame geschillenbeslechting te ondersteunen, en de coördinatie en samenwerking tussen deze organisaties en de Verenigde Naties in dit verband te versterken.

Actie 17. Wij zullen voldoen aan onze verplichting om in rechtszaken waarbij onze staat partij is de besluiten van het Internationaal Gerechtshof na te leven en het mandaat van het Gerechtshof te handhaven.

38. Wij erkennen dat het Internationaal Gerechtshof, het belangrijkste rechterlijke orgaan van de Verenigde Naties, een positieve bijdrage levert, onder meer op het gebied van geschillenbeslechting tussen staten. Wij bevestigen dat alle staten verplicht zijn de beslissingen van het Internationaal Gerechtshof in zaken waarbij zij partij zijn, na te leven. Wij besluiten:

a) passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat het Internationaal Gerechtshof zijn mandaat volledig en doeltreffend kan vervullen en om zijn rol bij de vreedzame beslechting van geschillen onder de aandacht te brengen, waarbij wij tegelijkertijd erkennen dat partijen bij een geschil ook een beroep kunnen doen op andere vreedzame middelen van hun keuze.

Actie 18. Wij zullen duurzame vrede tot stand brengen.

39. Wij erkennen dat het in eerste instantie de lidstaten zijn die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van conflicten en het tot stand brengen van vrede in hun land, en dat nationale inspanningen om duurzame vrede tot stand te brengen bijdragen tot de handhaving van de internationale vrede en veiligheid. Toereikende, voorspelbare en duurzame financiering voor de totstandbrenging van vrede is van essentieel belang, en wij zijn ingenomen met het recente besluit van de Algemene Vergadering om meer middelen toe te wijzen aan het VN-fonds voor vredesopbouw. Wij besluiten:

a) onze belofte uit de Agenda 2030 na te komen en alle vormen van geweld en de daarmee samenhangende sterftecijfers wereldwijd aanzienlijk terug te dringen;

b) meer inspanningen te leveren om alle vormen van geweld tegen alle vrouwen en meisjes uit te bannen;

c) racisme te bestrijden en rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en religieuze onverdraagzaamheid en alle andere vormen van onverdraagzaamheid en discriminatie uit onze samenlevingen uit te bannen en de interreligieuze en interculturele dialoog te bevorderen;

d) de bestaande nationale preventiestrategieën en -benaderingen voor de instandhouding van vrede te versterken en uit te voeren, en te overwegen deze te ontwikkelen waar ze nog niet bestaan, op vrijwillige basis en in overeenstemming

met de nationale prioriteiten, om de onderliggende oorzaken van geweld en gewapende conflicten aan te pakken;

e) bijstand te verlenen aan staten wanneer deze daarom verzoeken, onder meer via de Commissie voor vredesopbouw en het gehele VN-systeem, in volledige overeenstemming met de nationale verantwoordelijkheden en behoeften, om te zorgen voor meer nationale capaciteit om nationale preventie-inspanningen te bevorderen, te ontwikkelen en uit te voeren en de onderliggende oorzaken van geweld en conflicten aan te pakken, onder meer door beste praktijken en opgedane ervaringen te delen;

f) de risico's verbonden aan de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens, hun onderdelen en munitie, of bijbehorende munitie aan te pakken, onder meer door middel van nationale preventiestrategieën en -benaderingen;

g) de risico's aan te pakken die desinformatie, onjuiste informatie, haatzaaiende uitlatingen en inhoud die aanzet tot het berokkenen van schade (met inbegrip van inhoud die via digitale platforms wordt verspreid) vormen voor de instandhouding van vrede, waarbij het recht op vrijheid van meningsuiting en op privacy in acht moet worden genomen en ongehinderde toegang tot het internet gewaarborgd moet zijn in overeenstemming met het internationaal recht, de nationale wetgeving en het nationale beleid;

h) te zorgen voor een betere afstemming tussen de Verenigde Naties, de internationale en regionale financiële instellingen en de behoeften van de lidstaten die worden getroffen door gewapende conflicten, geweld en de gevolgen van regionale conflicten, ter ondersteuning van de economische stabiliteit van deze lidstaten en hun inspanningen voor nationale preventie en vredesopbouw, in lijn met de respectieve mandaten en met volledige inachtneming van de nationale verantwoordelijkheden.

Actie 19. Wij zullen onze toezeggingen op het gebied van vrouwen, vrede en veiligheid versneld uitvoeren.

40. Wij erkennen de rol van vrouwen als voorvechters van vrede. Om duurzame vrede tot stand te brengen is de volledige, gelijke, veilige en betekenisvolle deelname van vrouwen aan de besluitvorming inzake vrede en veiligheid op alle niveaus, met inbegrip van conflictpreventie en -oplossing, bemiddeling en vredesoperaties, van essentieel belang. Wij veroordelen in de krachtigste bewoordingen de toename van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, die in het bijzonder het gevaar lopen om slachtoffer te worden van geweld in gewapende conflicten, postconflictsituaties en humanitaire noodsituaties. Wij besluiten:

a) meer inspanningen te leveren om gendergelijkheid en een versterking van de positie van alle vrouwen en meisjes tot stand te brengen, onder meer door terugval te voorkomen en hardnekkige belemmeringen voor de uitvoering van de agenda voor vrouwen en vrede en veiligheid aan te pakken, en ervoor te zorgen dat initiatieven om deze inspanningen te bevorderen adequaat worden gefinancierd;

b) onze toezeggingen na te komen en ervoor te zorgen dat vrouwen volledig, in gelijke mate, veilig en op zinvolle wijze kunnen deelnemen aan alle door de Verenigde Naties geleide bemiddelings- en vredesprocessen;

c) concrete stappen te ondernemen om alle bedreigingen en mensenrechtenschendingen waarmee vrouwen en meisjes te maken krijgen in gewapende conflicten, postconflictsituaties en humanitaire noodsituaties, met inbegrip van gendergerelateerd geweld en conflictgerelateerd seksueel geweld, uit te bannen en te voorkomen;

d) onze lopende inspanningen op te voeren om de volledige, gelijke, veilige en betekenisvolle betrokkenheid van vrouwen bij vredesoperaties te waarborgen.

Actie 20. Wij zullen onze toezeggingen op het gebied van jongeren, vrede en veiligheid versneld uitvoeren.

41. Wij erkennen dat de volledige, doeltreffende, veilige en betekenisvolle deelname van jongeren van cruciaal belang is om de internationale vrede en veiligheid te handhaven en te bevorderen. Wij besluiten:

a) concrete maatregelen op vrijwillige basis te nemen om de inclusieve vertegenwoordiging van jongeren in de besluitvorming op het gebied van preventie en conflictoplossing op alle niveaus te vergroten, onder meer door jongeren meer mogelijkheden te bieden om deel te nemen aan relevante intergouvernementele beraadslagingen bij de Verenigde Naties;

b) de bestaande nationale en regionale routekaarten voor jongeren, vrede en veiligheid te versterken en uit te voeren teneinde onze toezeggingen na te komen, en deze routekaarten op vrijwillige basis te ontwikkelen indien zij nog niet bestaan;

c) de secretaris-generaal te verzoeken om vóór het einde van de tachtigste zitting een tweede onafhankelijke voortgangsstudie uit te voeren naar de positieve bijdrage van jongeren aan vredesprocessen en conflictoplossing.

Actie 21. Wij zullen de vredesoperaties aanpassen om beter in te kunnen spelen op bestaande uitdagingen en nieuwe omstandigheden.

42. Vredesoperaties van de Verenigde Naties, opgevat als vredeshandhavingsoperaties en speciale politieke missies, zijn cruciale instrumenten om de internationale vrede en veiligheid te handhaven. Zij worden met steeds complexere uitdagingen geconfronteerd en moeten dringend worden aangepast, waarbij rekening moet worden gehouden met de behoeften van alle lidstaten en landen die troepen en politie-eenheden leveren, en met de prioriteiten en verantwoordelijkheden van de landen waar de operaties plaatsvinden. Vredesoperaties kunnen alleen slagen wanneer actief politieke oplossingen worden nagestreefd en wanneer in voorspelbare, toereikende en duurzame financiering wordt voorzien. Wij bevestigen dat nauwere samenwerking tussen de Verenigde Naties en regionale en subregionale organisaties, met name de Afrikaanse Unie, van groot belang is, met inbegrip van de vredesondersteunende operaties en de vredesafdwingende operaties waarvoor de Veiligheidsraad toestemming heeft verleend teneinde de internationale vrede en veiligheid te handhaven of te herstellen. Wij besluiten:

a) de Veiligheidsraad te verzoeken ervoor te zorgen dat vredesoperaties worden verankerd in en gevoed door politieke strategieën, en beschikken over duidelijke, gefaseerde en prioritaire mandaten die realistisch en haalbaar zijn, exitstrategieën en uitvoerbare transitieplannen, en kaderen in een brede aanpak om de vrede in stand te houden met volledige inachtneming van het internationaal recht en het Handvest;

b) de secretaris-generaal te verzoeken een evaluatie te verrichten met betrekking tot de toekomst van de VN-vredesoperaties in al hun vormen, waarbij rekening moet worden gehouden met de lessen die zijn getrokken uit eerdere en lopende hervormingsprocessen, en aan de lidstaten strategische en actiegerichte aanbevelingen voor te leggen over manieren waarop het instrumentarium van de Verenigde Naties kan worden aangepast aan veranderende behoeften, zodat flexibeler en op maat gesneden antwoorden op bestaande, opkomende en toekomstige uitdagingen mogelijk zijn;

c) ervoor te zorgen dat vredesoperaties in een zo vroeg mogelijk stadium samenwerken met gastlanden, het landenteam van de Verenigde Naties en relevante nationale belanghebbenden om transitie te plannen;

d) concrete stappen te ondernemen om de veiligheid en beveiliging van het personeel van vredesoperaties te waarborgen en hun toegang tot gezondheidsvoorzieningen, waaronder geestelijke gezondheidsdiensten, te verbeteren;

e) ervoor te zorgen dat vredeshandhavingsoperaties en vredesondersteunende operaties, met inbegrip van vredesafdwingende operaties, waarvoor de Veiligheidsraad toestemming heeft verleend, steeds gepaard gaan met een inclusieve politieke strategie en andere niet-militaire benaderingen, en dat ook steeds de onderliggende oorzaken van conflicten worden aangepakt;

f) de secretaris-generaal aan te moedigen regelmatig bijeenkomsten op hoog niveau te beleggen met relevante regionale organisaties om vredesoperaties, vredesopbouw en conflicten te bespreken;

g) te zorgen voor toereikende, voorspelbare en duurzame financiering voor door de Afrikaanse Unie geleide vredesondersteunende operaties waartoe de Veiligheidsraad opdracht heeft gegeven overeenkomstig Resolutie 2719 (2023) van de Veiligheidsraad van 21 december 2023.

Actie 22. Wij zullen de ernstige gevolgen van bedreigingen voor de maritieme beveiliging en veiligheid aanpakken.

43. Wij erkennen dat het noodzakelijk is om de ernstige gevolgen van bedreigingen voor de maritieme beveiliging en veiligheid aan te pakken. Alle inspanningen om bedreigingen voor de maritieme beveiliging en veiligheid aan te pakken, moeten worden uitgevoerd in overeenstemming met het internationaal recht, in het bijzonder zoals weerspiegeld in de beginselen die zijn neergelegd in het Handvest van de Verenigde Naties en het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee¹³ van 1982, met inachtneming van andere relevante instrumenten die in overeenstemming zijn met dit verdrag. Wij besluiten:

a) de internationale samenwerking en betrokkenheid op mondiaal, regionaal, subregionaal en bilateraal niveau te versterken om alle bedreigingen voor de maritieme beveiliging en veiligheid te bestrijden, in overeenstemming met het internationaal recht;

b) de informatie-uitwisseling tussen staten te bevorderen en de capaciteitsopbouw te stimuleren om dergelijke bedreigingen op te sporen, te voorkomen en te onderdrukken overeenkomstig het internationaal recht.

Actie 23. Wij zullen streven naar een toekomst die vrij is van terrorisme.

44. Wij veroordelen met klem terrorisme in al zijn vormen en uitingen door wie dan ook, waar dan ook en wanneer dan ook. Wij herhalen dat alle terroristische daden crimineel en niet te rechtvaardigen zijn, ongeacht de motivatie ervoor of de manier waarop de daders deze trachten te rechtvaardigen. Wij benadrukken dat het belangrijk is maatregelen te nemen om de verspreiding van terroristische propaganda tegen te gaan en de stroom van financiering en materiële middelen voor terroristische activiteiten, alsook rekruteringsactiviteiten van terroristische organisaties, te voorkomen en te onderdrukken. Wij bevestigen dat men terrorisme en gewelddadig extremisme dat terrorisme in de hand werkt, niet in verband kan of mag brengen met bepaalde godsdiensten, beschavingen of etnische groepen. Wij zullen onze inspanningen opvoeren om de omstandigheden die bevorderlijk zijn voor de

¹³ Verenigde Naties, *Treaty Series*, vol. 1833, nr. 31363.

verspreiding van terrorisme aan te pakken, terrorisme te voorkomen en te bestrijden, de capaciteit van staten om terrorisme te voorkomen en te bestrijden op te bouwen en de rol van het VN-systeem te versterken. De bevordering en bescherming van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten, en de eerbiediging van de mensenrechten voor iedereen evenals de eerbiediging van de rechtsstaat vormen de fundamentele basis van de strijd tegen terrorisme en gewelddadig extremisme dat terrorisme in de hand werkt. Wij besluiten:

a) een overheidsbrede en maatschappijbrede aanpak toe te passen om terrorisme en gewelddadig extremisme dat terrorisme in de hand werkt te voorkomen en te bestrijden, onder meer door de oorzaken van terrorisme aan te pakken, in overeenstemming met het internationaal recht;

b) de dreiging aan te pakken die uitgaat van het misbruik van nieuwe en opkomende technologieën, met inbegrip van digitale technologieën en financiële instrumenten, voor terroristische doeleinden;

c) te zorgen voor een betere coördinatie van de inspanningen van de Verenigde Naties op het gebied van terrorismebestrijding en van de samenwerking tussen de Verenigde Naties en de betrokken regionale en subregionale organisaties ter voorkoming en bestrijding van terrorisme overeenkomstig het internationaal recht, alsook te overwegen de inspanningen voor de sluiting van een alomvattend verdrag inzake internationaal terrorisme nieuw leven in te blazen.

Actie 24. Wij zullen transnationale georganiseerde misdaad en daarmee verband houdende illegale geldstromen voorkomen en bestrijden.

45. Transnationale georganiseerde misdaad en daarmee verband houdende illegale geldstromen kunnen een ernstige bedreiging vormen voor de internationale vrede en veiligheid, de mensenrechten en duurzame ontwikkeling, onder meer door de mogelijke banden die in sommige gevallen kunnen bestaan tussen transnationale georganiseerde misdaad en terroristische groeperingen. Wij besluiten:

a) de inspanningen op te voeren om transnationale georganiseerde criminaliteit en daarmee verband houdende illegale geldstromen aan te pakken door middel van alomvattende strategieën, met inbegrip van preventie, vroegtijdige opsporing, onderzoek, bescherming en rechtshandhaving, het aanpakken van de oorzaken en het samenwerken met relevante belanghebbenden;

b) de internationale samenwerking te versterken om transnationale georganiseerde criminaliteit in al haar vormen te voorkomen en te bestrijden, ook wanneer deze plaatsvindt met behulp van informatie- en communicatietechnologiesystemen, en wij zijn ingenomen met de uitwerking van het ontwerpverdrag van de Verenigde Naties tegen cybercriminaliteit.

Actie 25. Wij zullen de doelstelling van een wereld zonder kernwapens bevorderen.

46. Een nucleaire oorlog zou de hele mensheid verwoesten. We moeten dus alles in het werk stellen om het gevaar van een dergelijke oorlog af te wenden, vanuit de gedachte dat een kernoorlog niet kan worden gewonnen en dus nooit mag worden gestart. Wij zullen onze respectieve verplichtingen en toezeggingen nakomen. Wij drukken nogmaals onze diepe bezorgdheid uit over de stand van de nucleaire ontwapening. Wij bevestigen dat alle landen over het onvervreembare recht beschikken om zonder discriminatie onderzoek, productie en gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden te ontwikkelen, in overeenstemming met hun respectieve verplichtingen. Wij besluiten:

a) te bevestigen dat het ons doel is kernwapens volledig uit te bannen;

b) te erkennen dat de uiteindelijke doelstelling van de inspanningen van alle staten weliswaar algemene en volledige ontwapening onder effectieve internationale controle moet blijven, maar dat het onmiddellijke doel erin bestaat het gevaar van een kernoorlog weg te nemen en maatregelen uit te voeren om een wapenwedloop te voorkomen en de weg naar duurzame vrede te effenen;

c) alle bestaande veiligheidsgaranties te honoreren en te eerbiedigen, ook in verband met de verdragen en de desbetreffende protocollen van kernwapenvrije zones en de daarmee verband houdende garanties tegen het gebruik van kernwapens of de dreiging met het gebruik ervan;

d) ons ertoe te verbinden de ontwapenings- en non-proliferatiearchitectuur te versterken, inspanningen te leveren om uitholling van bestaande internationale normen te vermijden, en alle mogelijke maatregelen te nemen om kernoorlog te voorkomen;

e) ernaar te streven vaart te zetten achter de volledige en effectieve uitvoering van de respectieve verplichtingen en verbintenissen op het gebied van nucleaire ontwapening en non-proliferatie, onder meer door ons te houden aan de relevante internationale rechtsinstrumenten en door kernwapenvrije zones na te streven om de internationale vrede en veiligheid te bevorderen en een kernwapenvrije wereld tot stand te brengen.

Actie 26. Wij zullen onze verplichtingen en toezeggingen met betrekking tot ontwapening nakomen.

47. Wij uiten onze ernstige bezorgdheid over het toenemende aantal acties dat in strijd is met de bestaande internationale normen en het toenemende aantal gevallen van niet-naleving van de verplichtingen op het gebied van ontwapening, wapenbeheersing en non-proliferatie. Wij zullen het internationaal recht eerbiedigen dat van toepassing is op wapens, middelen en methoden van oorlogsvoering, en zullen steun bieden aan progressieve inspanningen om de illegale wapenhandel daadwerkelijk uit te bannen. Wij erkennen het belang van het behoud en de versterking van de rol van de ontwapeningsmechanismen van de Verenigde Naties. Het gebruik van chemische en biologische wapens is onaanvaardbaar, ongeacht door wie of waar het gebeurt of in welke omstandigheden het plaatsvindt. Wij roepen op tot de volledige naleving en uitvoering van de desbetreffende verdragen. Wij bevestigen onze gezamenlijke vastberadenheid om volledig uit te sluiten dat biologische agentia en toxinen als wapens worden gebruikt en om het Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie en de aanleg van voorraden van bacteriologische (biologische) en toxinewapens en inzake de vernietiging van deze wapens¹⁴ te versterken. Wij besluiten:

a) de rol van de Verenigde Naties op het gebied van ontwapening nieuw leven in te blazen, onder meer door de Algemene Vergadering aan te bevelen inspanningen te blijven leveren om de voorbereiding van een vierde bijzondere zitting over ontwapening (SSOD-IV) te ondersteunen;

b) te streven naar een wereld die vrij is van chemische en biologische wapens en ervoor te zorgen dat degenen die verantwoordelijk zijn voor het gebruik van deze wapens worden geïdentificeerd en ter verantwoording worden geroepen;

c) opkomende en zich ontwikkelende biologische risico's aan te pakken aan de hand van verbeterde processen voor het anticiperen en voorbereiden op en het voorkomen en coördineren van dergelijke risico's, ongeacht of deze worden

¹⁴ Ibidem, vol. 1015, nr. 14860.

veroorzaakt door de natuurlijke, accidentele of doelbewuste introductie van biologische agentia;

d) doeltreffende maatregelen te identificeren, onderzoeken en ontwikkelen, met inbegrip van eventuele juridisch bindende maatregelen, om internationale normen en instrumenten te versterken en te institutionaliseren tegen het ontwikkelen, produceren, aanschaffen, overdragen, aanleggen van voorraden, bewaren en gebruiken van biologische agentia en toxinen als wapens;

e) de maatregelen te versterken die moeten voorkomen dat niet-overheidsactoren massavernietigingswapens aanschaffen;

f) meer inspanningen te leveren om uitvoering te geven aan onze respectieve verplichtingen uit hoofde van de relevante internationale instrumenten om conventionele wapens te verbieden of te beperken vanwege hun humanitaire gevolgen, en stappen te ondernemen om alle relevante aspecten van mijnbestrijding te bevorderen;

g) onze nationale en internationale inspanningen op te voeren teneinde de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens in al zijn aspecten te bestrijden, te voorkomen en uit te bannen;

h) de bestaande lacunes bij het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus te dichten om het dubbele risico aan te pakken, namelijk dat ongeplande explosies plaatsvinden en dat conventionele munitie omgeleid wordt naar en illegaal verhandeld wordt aan niet-toegelaten ontvangers, waaronder criminelen, georganiseerde criminele groepen en terroristen.

Actie 27. Wij zullen de kansen die verbonden zijn aan nieuwe en opkomende technologieën benutten en de potentiële risico's van het misbruik ervan aanpakken.

48. Wij erkennen dat snelle technologische veranderingen kansen en risico's met zich meebrengen voor onze collectieve inspanningen om de internationale vrede en veiligheid te handhaven. Het internationaal recht, met inbegrip van het Handvest, zal als leidraad dienen voor onze aanpak van deze risico's. Wij besluiten:

a) verdere maatregelen en passende internationale onderhandelingen te bevorderen om een wapenwedloop in de kosmische ruimte in al zijn aspecten te voorkomen, waarbij alle relevante belanghebbenden worden betrokken, in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag inzake de beginselen waaraan de activiteiten van staten zijn onderworpen bij het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte, met inbegrip van de maan en andere hemellichamen¹⁵;

b) dringend vooruitgang te boeken met de besprekingen over dodelijke autonome wapensystemen via de Groep van regeringsdeskundigen inzake opkomende technologieën op het gebied van dodelijke autonome wapensystemen, met als doel een instrument te ontwikkelen, zonder vooruit te lopen op de aard ervan, evenals andere mogelijke maatregelen te nemen om opkomende technologieën op het gebied van dodelijke autonome wapensystemen aan te pakken, met inachtneming van het feit dat het internationaal humanitair recht volledig van toepassing blijft op alle wapensystemen, met inbegrip van de mogelijke ontwikkeling en het gebruik van dodelijke autonome wapensystemen;

c) de inspanningen op het gebied van internationale samenwerking en capaciteitsopbouw op te voeren om de digitale kloof te overbruggen en ervoor te

¹⁵ Ibidem, vol. 610, nr. 8843.

zorgen dat alle staten de voordelen van digitale technologieën op veilige en zekere wijze kunnen benutten;

d) de bestaande en potentiële risico's verbonden aan militaire toepassingen van artificiële intelligentie en de mogelijke kansen ervan gedurende hun gehele levenscyclus te blijven beoordelen, in overleg met relevante belanghebbenden;

e) de secretaris-generaal te verzoeken de lidstaten op de hoogte te blijven houden van nieuwe en opkomende technologieën door middel van het verslag van de secretaris-generaal over de huidige ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en technologie en de mogelijke gevolgen daarvan voor de internationale veiligheids- en ontwapeningsinspanningen.

III. Wetenschap, technologie en innovatie en digitale samenwerking

49. Wetenschap, technologie en innovatie hebben het potentieel om de aspiraties van de Verenigde Naties op alle drie de pijlers van haar werkzaamheden sneller tot stand te brengen. Dit potentieel kan enkel gerealiseerd worden als op internationaal niveau wordt samengewerkt om de voordelen te benutten en doortastende, ambitieuze en beslissende stappen te zetten en aldus de groeiende kloof te overbruggen die bestaat binnen ontwikkelde en ontwikkelingslanden en tussen hen, en om sneller vooruitgang te boeken met betrekking tot de Agenda 2030. Miljarden mensen, met name in ontwikkelingslanden, hebben geen goede toegang tot kritieke levensveranderende technologieën. Om onze belofte na te komen en niemand aan zijn lot over te laten, is het delen van wetenschap, technologie en innovatie van essentieel belang. Innovaties en wetenschappelijke doorbraken die onze planeet duurzamer kunnen maken en onze landen welvarender en veerkrachtiger, moeten voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn.

50. Tegelijkertijd moeten wij de potentiële risico's van wetenschap en technologie op verantwoorde wijze beheren, en in het bijzonder de manieren waarop wetenschap, technologie en innovatie bepaalde kloven kunnen bestendigen en verdiepen, met name de genderkloof en patronen van discriminatie en ongelijkheid binnen en tussen landen, alsook de manieren waarop zij negatieve gevolgen kunnen hebben voor het genot van de mensenrechten en de vooruitgang op het gebied van duurzame ontwikkeling. Wij zullen onze partnerschappen met relevante belanghebbenden verdiepen, met name de internationale financiële instellingen, de particuliere sector, de technische en academische gemeenschappen en het maatschappelijk middenveld, en wij zullen ervoor zorgen dat wetenschap, technologie en innovatie een katalysator zijn voor een inclusievere, rechtvaardigere, duurzamere en welvarende wereld voor iedereen, waarin de mensenrechten volledig worden geëerbiedigd.

51. Digitale en opkomende technologieën, zoals artificiële intelligentie, spelen een belangrijke rol als aanjagers van duurzame ontwikkeling en veranderen onze wereld drastisch. Zij bieden een enorm potentieel voor vooruitgang ten behoeve van de mens en de planeet, vandaag en in de toekomst. Wij zijn vastbesloten dit potentieel te benutten en de risico's te beheersen door middel van nauwere internationale samenwerking en dialoog met relevante belanghebbenden en door een inclusieve, verantwoorde en duurzame digitale toekomst te bevorderen. Daarom hebben wij een mondiaal digitaal pact bij dit pact gevoegd.

Actie 28. Wij zullen de kansen benutten die wetenschap, technologie en innovatie bieden ten behoeve van de mens en de planeet.

52. Wij zullen ons laten leiden door de beginselen van rechtvaardigheid en solidariteit, en zullen een verantwoord en ethisch gebruik van wetenschap, technologie en innovatie bevorderen. Wij besluiten:

a) een open, eerlijke en inclusieve omgeving voor wetenschappelijke en technologische ontwikkeling en samenwerking wereldwijd te bevorderen en te promoten, onder meer door actief vertrouwen in wetenschap en wereldwijde samenwerking op het gebied van innovatie op te bouwen;

b) meer gebruik te maken van wetenschap, wetenschappelijke kennis en wetenschappelijk bewijs bij de beleidsvorming en ervoor te zorgen dat complexe mondiale uitdagingen worden aangepakt door middel van interdisciplinaire samenwerking;

c) de mobiliteit en verspreiding van talent aan te moedigen, onder meer door middel van onderwijsprogramma's, en ontwikkelingslanden te helpen om talent te behouden en kennisvlucht te voorkomen, en tegelijkertijd passende onderwijs- en arbeidsomstandigheden en -kansen voor de beroepsbevolking te bieden.

Actie 29. Wij zullen de uitvoeringsmiddelen voor ontwikkelingslanden opschalen om hun capaciteiten op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie te versterken.

53. Wetenschap, technologie en innovatie zijn van cruciaal belang om duurzame groei en klimaatactie te ondersteunen en mogelijk te maken en de Agenda 2030 snel uit te voeren. Het is absoluut noodzakelijk dat wij samenwerken om de kloof op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie binnen en tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden te overbruggen, teneinde de ontwikkelingslanden te helpen om wetenschap, technologie en innovatie op een vreedzame manier te benutten en aldus duurzame ontwikkeling tot stand te brengen, met name in landen in bijzondere situaties en landen die met specifieke uitdagingen worden geconfronteerd. Wij herhalen dat de overdracht van milieuvriendelijke technologieën naar ontwikkelingslanden moet worden versneld en tegen gunstige voorwaarden moet plaatsvinden, ook tegen concessionele en preferentiële voorwaarden, zoals onderling overeengekomen. Wij besluiten:

a) ervoor te zorgen dat wetenschap, technologie en innovatie bijdragen aan onze inspanningen om armoede – in al haar vormen en dimensies – en honger uit te bannen en ongelijkheid te verminderen, alsook aan onze inspanningen op gebieden als voedselzekerheid en voeding, gezondheid, onderwijs, sociale bescherming, water en sanitaire voorzieningen, energie, klimaat en milieu;

b) de inspanningen ter ondersteuning van ontwikkelingslanden, met name de inspanningen geleverd door ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden die daartoe in staat zijn, op te voeren door middel van capaciteitsopbouw op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie door middel van beleidsuitwisselingen, kennisdeling, technische bijstand, financiering, gezamenlijk internationaal onderzoek en personeelsopleidingen die zijn toegesneden op de specifieke behoeften, beleidsmaatregelen en prioriteiten van ontwikkelingslanden;

c) de ontwikkeling, de uitrol en het duurzame gebruik van opkomende en opensourcetechnologieën te ondersteunen evenals beleidsmaatregelen te bevorderen met het oog op open wetenschap, open innovatie en knowhow om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen tot stand te brengen, met name in ontwikkelingslanden;

d) de Noord-Zuidsamenwerking, de Zuid-Zuidsamenwerking en de trilaterale samenwerking te versterken, rekening houdend met uiteenlopende nationale omstandigheden, om op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie meer capaciteit op te bouwen en de toegang te verbeteren en om de middelen voor de uitvoering van technische en wetenschappelijke initiatieven te verhogen;

e) uit allerlei bronnen meer financiering aan te trekken voor wetenschappelijk onderzoek en onderzoeksinfrastructuur ter ondersteuning van duurzame ontwikkeling, en te zorgen voor meer mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van onderzoek, met name in ontwikkelingslanden;

f) particuliere investeringen in wetenschap, technologie en innovatie aan te trekken en te ondersteunen, en publiek-private partnerschappen te verdiepen door een gunstig klimaat in ontwikkelingslanden te bevorderen dat investeringen, ondernemerschap en de ontwikkeling van lokale innovatie-ecosystemen aanmoedigt en fatsoenlijk werk bevordert, en door ervoor te zorgen dat innovatie de wereldmarkten kan bereiken;

g) stabiele en veerkrachtige mondiale toeleveringsketens te bevorderen en in stand te houden om wetenschappelijke en technologische producten en diensten toegankelijker te maken voor iedereen.

Actie 30. Wij zullen verzekeren dat wetenschap, technologie en innovatie ertoe bijdragen dat de mensenrechten in alle omstandigheden volledig worden geëerbiedigd.

54. Wij erkennen de kansen en risico's van wetenschap, technologie en innovatie voor het bevorderen, beschermen en verwezenlijken van alle mensenrechten. Wij besluiten:

a) ervoor te zorgen dat al het wetenschappelijk en technologisch onderzoek op verantwoorde en ethische wijze wordt uitgevoerd, waarbij alle mensenrechten worden beschermd en bevorderd en de autonomie, vrijheid en veiligheid van wetenschappelijke onderzoekers wordt beschermd;

b) een mensenrechtenperspectief te integreren in regelgevende en normatieve processen voor nieuwe en opkomende technologieën en de particuliere sector op te roepen de mensenrechten te eerbiedigen en ethische beginselen te handhaven bij de ontwikkeling en het gebruik van nieuwe en opkomende technologieën;

c) ervoor te zorgen dat mensen in kwetsbare situaties baat hebben bij en volledig en daadwerkelijk deelnemen aan de ontwikkeling en toepassing van wetenschap, technologie en innovatie;

d) de kansen geboden door nieuwe en opkomende technologieën te benutten om de rol van mensen met een handicap te versterken en gelijke kansen te bevorderen, onder meer door de beschikbaarheid van ondersteunende technologieën te stimuleren.

Actie 31. Wij zullen ervoor zorgen dat wetenschap, technologie en innovatie de gendergelijkheid en het leven van alle vrouwen en meisjes verbeteren.

55. Wetenschap, technologie en innovatie kunnen de gendergelijkheid en het leven van vrouwen en meisjes verbeteren. Wij zijn ernstig bezorgd over de digitale genderkloof en over het feit dat snelle technologische veranderingen de bestaande genderongelijkheid kunnen verergeren en ernstige risico's kunnen inhouden voor alle vrouwen en meisjes. Wij besluiten:

a) belemmeringen voor volledige, gelijke en zinvolle toegang tot en participatie en leiderschap op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie voor alle vrouwen en meisjes aan te pakken, onder meer door de onderwijs-, werkgelegenheids- en onderzoeksmogelijkheden voor vrouwen en meisjes op gebieden als wetenschap, technologie, innovatie, wiskunde en engineering te verbeteren;

b) de gendergerelateerde risico's en uitdagingen aan te pakken die voortvloeien uit het gebruik van technologieën, met inbegrip van alle vormen van geweld, zoals seksueel en gendergerelateerd geweld, mensenhandel, intimidatie,

vooroordelen en discriminatie van alle vrouwen en meisjes, die plaatsvinden door of worden versterkt door het gebruik van technologie, onder meer tegen vrouwelijke arbeidsmigranten.

Actie 32. Wij zullen inheemse, traditionele en lokale kennis beschermen, op deze kennis voortbouwen en haar aanvullen.

56. Wij erkennen dat wetenschap, technologie en innovatie moeten worden aangepast en afgestemd op lokale behoeften en omstandigheden, ook voor lokale gemeenschappen, traditionele bevolkingsgroepen van Afrikaanse afkomst en inheemse volkeren, in overeenstemming met het beginsel van vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming, naargelang het geval. Wij besluiten:

a) synergieën te bevorderen tussen wetenschap en technologie en traditionele, lokale, Afrikaanse en inheemse kennis, systemen, praktijken en capaciteiten.

Actie 33. Wij zullen de secretaris-generaal ondersteunen om de rol te versterken die de Verenigde Naties heeft bij het bevorderen van de internationale samenwerking op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie.

57. Wij erkennen de cruciale rol van de Verenigde Naties op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie. Wij nemen nota van de oprichting van de wetenschappelijke adviesraad van de secretaris-generaal om onafhankelijk wetenschappelijk advies te verstrekken. Daarom verzoeken wij de secretaris-generaal:

a) te zorgen voor een versterking van de capaciteiten van de Verenigde Naties om wetenschap, technologie en innovatie in de werkzaamheden van de organisatie te benutten, hetgeen planning, toekomstdenken en prognoses omvat, en om de lopende mondiale vooruitgang te monitoren en te meten teneinde de kloof op het gebied van wetenschap en technologie binnen en tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden te dichten;

b) de nationale regeringen te ondersteunen bij het benutten van wetenschap en technologie voor duurzame ontwikkeling, onder meer door na te gaan hoe de capaciteit en deskundigheid van de landenteams van de Verenigde Naties kunnen worden versterkt.

IV. Jongeren en toekomstige generaties

58. De huidige generatie kinderen en jongeren is de grootste ooit. De meesten van hen wonen in ontwikkelingslanden. Zij zijn van cruciaal belang voor positieve verandering en wij zijn ingenomen met de belangrijke bijdragen van jongeren aan vrede en veiligheid, duurzame ontwikkeling en de mensenrechten. In de hele wereld hebben miljoenen kinderen en jongeren echter geen toegang tot de juiste omstandigheden om hun volledige potentieel te benutten en hun mensenrechten uit te oefenen. Dat geldt in het bijzonder voor kinderen en jongeren in kwetsbare situaties. Nog steeds leven er kinderen en jongeren in extreme armoede, zonder toegang tot essentiële basisdiensten en zonder eerbiediging van hun grondrechten. Wij erkennen dat zij, samen met toekomstige generaties, zullen leven met de gevolgen van ons optreden en ons stilzitten. Wij zullen in jongeren investeren en hun betrokkenheid op nationaal en internationaal niveau bevorderen om een betere toekomst voor iedereen te waarborgen.

59. Wij erkennen dat kinderen en jongeren enerzijds, en toekomstige generaties anderzijds, aparte groepen zijn. Wij moeten ervoor zorgen dat in de huidige besluitvorming en beleidsvorming meer rekening wordt gehouden met de behoeften en belangen van de komende generaties, en deze steeds afwegen tegen de behoeften

en belangen van de huidige generaties. Wij hebben een verklaring over toekomstige generaties aan het Pact voor de toekomst gehecht, waarin onze toezeggingen in dit verband nader worden beschreven.

Actie 34. Wij zullen investeren in de sociale en economische ontwikkeling van kinderen en jongeren, zodat zij hun potentieel ten volle kunnen benutten.

60. Wij benadrukken hoe belangrijk het is te investeren in en te zorgen voor gelijke toegang tot essentiële diensten voor alle kinderen en jongeren, met name gezondheidszorg, onderwijs en sociale bescherming, om hun sociale en economische ontwikkeling te bevorderen. Om hun volledige potentieel te benutten en fatsoenlijk, productief werk en hoogwaardige werkgelegenheid te waarborgen, moeten jongeren gedurende hun hele leven toegang hebben tot veilige, inclusieve, billijke en hoogwaardige onderwijsmogelijkheden, ook in noodsituaties, zodat zij worden toegerust met de kennis, vaardigheden en capaciteiten die zij nodig hebben om te gedijen in een snel veranderende wereld. Wij besluiten:

a) meer investeringen in essentiële diensten voor jongeren aan te trekken uit allerlei bronnen en ervoor te zorgen dat hun specifieke behoeften en prioriteiten worden geïntegreerd in nationale, regionale en internationale ontwikkelingsstrategieën, ervoor te zorgen dat diensten toegankelijk zijn voor alle jongeren, en de secretaris-generaal te verzoeken de lidstaten op de hoogte te houden van het voorstel voor een mondiaal jongereninvesteringsplatform om jeugdgerelateerde programmering op nationaal niveau aan te trekken en beter te financieren;

b) de inspanningen op te voeren om universele gezondheidszorg tot stand te brengen en er aldus voor te zorgen dat alle jongeren het hoogst haalbare niveau van lichamelijke en geestelijke gezondheid genieten, met inbegrip van immunisatie, vaccinaties en seksuele en reproductieve gezondheid, en alle uitdagingen aan te pakken waarmee ontwikkelingslanden worden geconfronteerd bij het verwezenlijken van deze doelstellingen;

c) de ontwikkelingslanden te helpen om aanzienlijk meer investeringen uit alle bronnen aan te trekken voor onderwijs en vaardigheden, met name voor jonge kinderen en meisjes, om inclusieve, toegankelijke en veerkrachtige onderwijsstelsels en mogelijkheden voor een leven lang leren op te bouwen die zijn afgestemd op de behoeften van jongeren en kinderen vandaag en in de toekomst, door de leerplannen te verbeteren, de professionele ontwikkeling van leerkrachten te verbeteren, digitale technologieën te benutten en de toegang tot technische en beroepsopleidingen te verbeteren om jongeren te helpen bij te dragen aan hun samenleving;

d) fatsoenlijke banen en bestaansmiddelen voor jongeren te creëren, met name in ontwikkelingslanden en in het bijzonder voor jonge vrouwen en jongeren in kwetsbare situaties, en tegelijkertijd ongelijkheden in de zorgeconomie weg te nemen, en de toegang van jongeren tot universele, adequate, alomvattende, duurzame en nationale socialebeschermingsstelsels op te zetten en te waarborgen;

e) de positie van jongeren te versterken en jongeren aan te moedigen en te ondersteunen om ondernemerschap en innovatie na te streven en hun ideeën om te zetten in goede zakelijke kansen;

f) een gezinsvriendelijk en gezinsgericht beleid te voeren dat de sociale en economische ontwikkeling van kinderen en jongeren ondersteunt, zodat zij hun volledige potentieel kunnen benutten en hun mensenrechten kunnen uitoefenen.

Actie 35. Wij zullen de mensenrechten van alle jongeren bevorderen, beschermen en eerbiedigen en sociale inclusie en integratie bevorderen.

61. Wij bevestigen dat het belangrijk is dat alle jongeren hun rechten ten volle kunnen uitoefenen, dat zij tegen geweld moeten worden beschermd en dat hun sociale inclusie en integratie moeten worden bevorderd, in het bijzonder van de armsten onder hen en jongeren in kwetsbare situaties, bijvoorbeeld bevolkingsgroepen van Afrikaanse afkomst, en jongeren die op meerdere en elkaar overlappende manieren worden gediscrimineerd. Wij besluiten:

a) de strijd op te voeren tegen alle vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en alle vormen van onverdraagzaamheid die jongeren treffen en hen beletten hun potentieel ten volle te benutten, alsook tegen religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld;

b) de internationale, regionale en nationale inspanningen op te voeren teneinde onmiddellijke en doeltreffende maatregelen te nemen om dwangarbeid uit te bannen, een einde te maken aan moderne slavernij en mensenhandel, in het bijzonder handel in vrouwen en kinderen, en alle vormen van kinderarbeid uit te bannen;

c) de uitdagingen aan te pakken waarmee alle jonge vrouwen en meisjes worden geconfronteerd, onder meer door genderstereotypen en negatieve sociale normen te bestrijden en discriminatie, intimidatie, alle vormen van geweld tegen jonge vrouwen en meisjes, met inbegrip van seksueel en gendergerelateerd geweld, en schadelijke praktijken, waaronder genitale verminking van vrouwen en kindhuwelijken, huwelijken op jonge leeftijd en gedwongen huwelijken, uit te bannen;

d) voor meer inclusie te zorgen en alle obstakels weg te nemen die jongeren met een handicap belemmeren om maximale autonomie, onafhankelijkheid en volledige inclusie en participatie in alle aspecten van het leven te bereiken en te handhaven, en te investeren in ondersteunende technologieën die hun volledige, effectieve en betekenisvolle deelname aan de samenleving kunnen bevorderen;

e) de negatieve gevolgen van de klimaatverandering aan te pakken alsook van andere milieu-uitdagingen die een gevaar vormen voor het vermogen van jongeren om hun mensenrechten uit te oefenen en een schoon, gezond en duurzaam milieu te genieten;

f) intergenerationele partnerschappen en solidariteit tussen generaties te versterken door mogelijkheden te bevorderen voor vrijwillige, constructieve en regelmatige interactie tussen jongeren en ouderen in hun gezin, op de werkplek en in de samenleving in het algemeen.

Actie 36. Wij zullen de daadwerkelijke betrokkenheid van jongeren op nationaal niveau versterken.

62. Wij loven de belangrijke bijdragen die jongeren al leveren aan de bevordering van vrede en veiligheid, duurzame ontwikkeling en de mensenrechten in hun eigen land. We kunnen alleen aan de behoeften en aspiraties van alle jongeren voldoen als we systematisch naar hen luisteren, met hen samenwerken en hun zinvolle kansen bieden om de toekomst vorm te geven. Wij besluiten:

a) de oprichting aan te moedigen en te ondersteunen van mechanismen op nationaal niveau, indien deze nog niet bestaan, om jongeren te raadplegen en hun zinvolle mogelijkheden te bieden om deel te nemen aan de nationale beleidsvorming en besluitvormingsprocessen, die op verzoek worden ondersteund door het VN-systeem, in overeenstemming met de nationale wetgeving en beleidsmaatregelen;

b) te overwegen intergenerationele dialogen te bevorderen om sterkere partnerschappen tot stand te brengen tussen personen uit verschillende leeftijdsgroepen, waaronder jongeren, en tussen regeringen en jongeren;

c) de uitdagingen aan te pakken en de belemmeringen weg te nemen die verhinderen dat jongeren (met inbegrip van jonge vrouwen, jongeren met een handicap, jongeren van Afrikaanse afkomst en jongeren in kwetsbare situaties) ten volle, daadwerkelijk en op doeltreffende wijze kunnen deelnemen aan de nationale beleidsvorming en besluitvorming, en hun vertegenwoordiging in formele politieke structuren te verbeteren;

d) door jongeren geleide en op jongeren gerichte organisaties te ondersteunen, met name door middel van capaciteitsopbouw.

Actie 37. Wij zullen de daadwerkelijke betrokkenheid van jongeren op internationaal niveau versterken.

63. Wij zijn ingenomen met de vooruitgang die is geboekt bij het bevorderen van de daadwerkelijke betrokkenheid van jongeren bij de Verenigde Naties. Wij zijn vastbesloten deze werkzaamheden te bespoedigen door te verzekeren dat jongeren meer worden betrokken bij de activiteiten van de Verenigde Naties en door de representativiteit, doeltreffendheid en impact van de betrokkenheid van jongeren bij de Verenigde Naties te vergroten. Wij besluiten:

a) de daadwerkelijke, inclusieve en doeltreffende betrokkenheid van jongeren bij de relevante intergouvernementele organen en processen van de Verenigde Naties te bevorderen, waar passend, en in overeenstemming met het reglement van orde en de vaste praktijk, met inachtneming van de beginselen van gendergelijkheid, evenwichtige geografische vertegenwoordiging en non-discriminatie;

b) de inclusie van jongeren, met inbegrip van jongerenafgevaardigden, in de nationale delegaties bij de Verenigde Naties aan te moedigen;

c) op te roepen tot bijdragen aan het Jeugdfonds van de Verenigde Naties om de deelname van jongerenvertegenwoordigers uit ontwikkelingslanden aan de activiteiten van de Verenigde Naties te vergemakkelijken, rekening houdend met de noodzaak van een beter geografisch evenwicht wat de vertegenwoordiging van jongeren betreft, en de secretaris-generaal in dit verband te verzoeken passende maatregelen te nemen om bijdragen aan het fonds aan te moedigen, onder meer door de bekendheid van het fonds te vergroten;

d) de secretaris-generaal te verzoeken om, in overleg met de lidstaten en met jongeren en ter overweging van de lidstaten, kernbeginselen te blijven ontwikkelen voor daadwerkelijke, representatieve, inclusieve en veilige betrokkenheid van jongeren bij relevante intergouvernementele processen en in alle werkzaamheden van de Verenigde Naties.

V. Transformatie van de mondiale governance

64. Momenteel staat ons multilaterale systeem, dat na de Tweede Wereldoorlog is opgebouwd, onder ongekende druk. Dit systeem heeft de afgelopen 80 jaar opmerkelijke resultaten geboekt. Wij kunnen het ons echter niet veroorloven achterover te leunen wanneer het de toekomst van onze internationale orde betreft, en we weten dat stilstand geen optie is. Wij zullen actie ondernemen om het multilateralisme te versterken en nieuw leven in te blazen en de internationale samenwerking te verdiepen. Wij bevestigen onze onwrikbare gehechtheid aan het internationaal recht, met inbegrip van het Handvest, om de mondiale uitdagingen aan te pakken, waarvan sommige de hele mensheid zouden kunnen overspoelen en

bedreigen. Een transformatie op het gebied van mondiale governance is van essentieel belang om ervoor te zorgen dat de positieve vooruitgang die wij de afgelopen decennia hebben geboekt met betrekking tot alle drie de pijlers van de werkzaamheden van de Verenigde Naties, niet ongedaan wordt gemaakt. Wij zullen het niet zover laten komen.

65. Wij moeten het vertrouwen in de mondiale instellingen hernieuwen door de instellingen representatiever te maken, door ervoor te zorgen dat zij beter inspelen op de wereld van vandaag en door hen doeltreffender te maken om de verbintenissen na te komen die wij met elkaar en ten aanzien van de bevolking zijn aangegaan. Wij herhalen ons engagement voor multilateralisme en internationale samenwerking, op basis van het Handvest en de beginselen van vertrouwen, billijkheid, solidariteit en universaliteit. Wij zullen de mondiale governance transformeren en het multilaterale stelsel versterken om er mee voor te zorgen dat de wereld veilig, vreedzaam, rechtvaardig, gelijk, inclusief, duurzaam en welvarend is.

Actie 38. We zullen de mondiale governance transformeren en het multilaterale stelsel nieuw leven inblazen om de uitdagingen van vandaag en morgen aan te pakken en de kansen te grijpen.

66. Wij zijn vastbesloten het multilaterale stelsel, waarin de Verenigde Naties centraal staat:

a) doeltreffender te maken en toe te rusten met de vereiste capaciteiten om onze beloften gestand te doen, met versterkte verantwoordings-, transparantie- en uitvoeringsmechanismen, om ervoor te zorgen dat onze toezeggingen worden nagekomen en om het vertrouwen in de mondiale instellingen te herstellen;

b) beter voorbereid te maken op de toekomst, door capaciteit op te bouwen en technologie en gegevens te benutten om te anticiperen op risico's, kansen te grijpen, vroegtijdig op te treden en onzekerheid te beheersen;

c) rechtvaardiger, democratischer, billijker en representatiever voor de wereld van vandaag te maken om ervoor te zorgen dat alle lidstaten, en ontwikkelingslanden in het bijzonder, op zinvolle wijze kunnen deelnemen aan de mondiale besluitvorming in multilaterale instellingen en om de stem van ontwikkelingslanden beter te integreren in de mondiale besluitvorming;

d) inclusiever te maken, om de zinvolle deelname van relevante belanghebbenden in passende vormen mogelijk te maken, en tegelijkertijd het intergouvernementele karakter van de Verenigde Naties en de unieke en centrale rol van staten bij het aanpakken van mondiale uitdagingen te bevestigen;

e) meer onderling verbonden te maken, zodat het multilaterale stelsel de bestaande institutionele capaciteit kan bundelen, beter kan functioneren als systeem, versnippering kan overwinnen, de multidimensionale, multisectorale uitdagingen volledig kan aanpakken en tegelijkertijd de efficiëntie kan maximaliseren;

f) financieel stabiel te maken, door adequate, duurzame en voorspelbare financiering voor de Verenigde Naties te verzekeren, en daarom verbinden wij ons ertoe onze financiële verplichtingen volledig, tijdig en onvoorwaardelijk na te komen.

Actie 39. Wij zullen de Veiligheidsraad hervormen, aangezien deze dringend representatiever, inclusiever, transparanter, efficiënter, doeltreffender, democratischer en beter controleerbaar moet worden.

67. Gezien de toenemende urgentie om de Verenigde Naties in staat te stellen doeltreffender op te treden bij het handhaven van de internationale vrede en veiligheid, zoals bepaald in het Handvest, stemmen wij in met de volgende grondbeginselen, die tijdens de intergouvernementele onderhandelingen over een

billijke vertegenwoordiging in en de uitbreiding van het lidmaatschap van de Veiligheidsraad en andere met de Veiligheidsraad verband houdende aangelegenheden overeenkomstig Besluit 62/557 van de Algemene Vergadering van 15 september 2008 als parameters voor hervorming zijn aangemerkt:

a) prioriteit geven aan het rechtzetten van het historisch onrecht tegen Afrika en, met inachtneming van de speciale plaats die Afrika inneemt, de vertegenwoordiging verbeteren van de ondervertegenwoordigde en niet-vertegenwoordigde gebieden en groepen, zoals de regio's Azië-Stille Oceaan, Latijns-Amerika en het Caribische gebied;

b) de Veiligheidsraad uitbreiden zodat hij representatiever is voor de huidige samenstelling van de Verenigde Naties en een afspiegeling vormt van de wereld zoals die er nu uitziet, en de vertegenwoordiging van ontwikkelingslanden en kleine en middelgrote landen verbeteren, in overeenstemming met onze toezeggingen in het kader van duurzameontwikkelingsdoelstelling 16.8;

c) de besprekingen voortzetten over de vertegenwoordiging van regio-overschrijdende groepen, rekening houdend met het feit dat kleine eilandstaten in ontwikkeling, Arabische staten en andere entiteiten, zoals de Organisatie voor Islamitische Samenwerking, ter sprake zijn gekomen tijdens de intergouvernementele onderhandelingen;

d) de inspanningen opvoeren om overeenstemming te bereiken over de categorieën leden in het licht van de discussies die hierover tijdens de intergouvernementele onderhandelingen zijn gevoerd;

e) bij het bepalen van het totale aantal leden in een uitgebreide Veiligheidsraad moet een evenwicht worden gevonden tussen representativiteit en doeltreffendheid;

f) de werkmethoden moeten ervoor zorgen dat een uitgebreide Veiligheidsraad op een inclusieve, transparante, efficiënte, doeltreffende, democratische en verantwoordelijke manier kan werken;

g) het vetorecht is een belangrijk punt bij de hervorming van de Veiligheidsraad. Wij zullen onze inspanningen intensiveren om hierover tot een akkoord te komen, met name door na te gaan of de reikwijdte en het gebruik van het vetorecht moeten worden beperkt;

h) als onderdeel van een alomvattende hervorming nadenken over een herzieningsclausule waardoor de Veiligheidsraad op termijn zijn mandaat kan blijven uitvoeren en geschikt blijft voor het beoogde doel.

Actie 40. Wij zullen onze inspanningen in het kader van de intergouvernementele onderhandelingen over de hervorming van de Veiligheidsraad prioritair en onverwijld opvoeren.

68. Wij zijn van mening dat de hervorming van de Veiligheidsraad door de lidstaten gestuurd moet worden en zullen de hervormingsinspanningen intensiveren in het kader van de intergouvernementele onderhandelingen, in overeenstemming met Besluit 62/557 van de Algemene Vergadering en andere relevante resoluties en besluiten van de Algemene Vergadering, zoals Resolutie 53/30 van 23 november 1998. Voortbouwend op de recente vooruitgang tijdens de intergouvernementele onderhandelingen, onder meer door de verbetering van de transparantie en inclusiviteit en door de versterking van het institutionele geheugen van de Veiligheidsraad, besluiten wij om:

(a) het indienen van nieuwe modellen en het wijzigen van reeds door staten en groepen van staten voorgestelde modellen aan te moedigen voor de gestructureerde

dialogen, om in de toekomst tot een geconsolideerd model te komen op basis van punten van convergentie met betrekking tot de vijf clusters en de door de lidstaten gepresenteerde modellen.

Actie 41. Wij zullen het optreden van de Veiligheidsraad voor de handhaving van de internationale vrede en veiligheid en zijn relatie met de Algemene Vergadering versterken.

69. Wij zullen blijven streven naar betere en democratischere werkmethoden van de Veiligheidsraad en de betrekkingen tussen de Veiligheidsraad en de Algemene Vergadering verder versterken, in overeenstemming met en met volledige inachtneming van hun respectieve functies, gezag en bevoegdheden zoals vastgelegd in het Handvest, met dien verstande dat dit niet in de plaats mag komen van de in actie 39 bedoelde hervorming van de Veiligheidsraad. Daarom besluiten wij:

a) alle bepalingen van het Handvest van de Verenigde Naties die betrekking hebben op het besluitvormingsproces in de Veiligheidsraad, met inbegrip van artikel 27, lid 3, van het Handvest, volledig ten uitvoer te leggen en na te leven;

b) steun te verlenen aan geloofwaardig, tijdig en doortastend optreden van de Veiligheidsraad bij de uitoefening van zijn primaire verantwoordelijkheid voor de handhaving van de internationale vrede en veiligheid, ter voorkoming of stopzetting van genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden;

c) ons actief in te zetten voor de lopende inspanningen van de Veiligheidsraad om zijn werkmethoden te herzien en te verbeteren, met inbegrip van onder meer het systeem van penhouders en co-penhouders, en de samenwerking en communicatie te versterken tussen de Veiligheidsraad en de Algemene Vergadering en haar hulporganen, waaronder de Commissie voor vredesopbouw alsmede de Economische en Sociale Raad en de regionale en subregionale mechanismen, onder meer door volledig uitvoering te blijven geven aan en gebruik te blijven maken van Resolutie 377 A (V) van de Algemene Vergadering van 3 november 1950 getiteld “Uniting for Peace” en Resolutie 76/262 van 26 april 2022 over het gebruik van het veto;

d) alle leden van de Algemene Vergadering in staat te stellen actiever deel te nemen aan en meer toegang te hebben tot de werkzaamheden van de Veiligheidsraad en zijn hulporganen, zodat de verantwoordingsplicht van de Raad ten aanzien van de leden wordt vergroot en de transparantie van zijn werkzaamheden wordt bevorderd.

Actie 42. Wij zullen onze inspanningen opvoeren om het werk van de Algemene Vergadering nieuw leven in te blazen.

70. Wij bevestigen nogmaals de centrale rol van de Algemene Vergadering als het belangrijkste en representatieve overlegorgaan van de Verenigde Naties dat het beleid bepaalt. Daarom besluiten wij:

a) de rol en het gezag van de Algemene Vergadering verder te versterken en er ten volle gebruik van te maken om, in volledige overeenstemming met het Handvest, de veranderende mondiale uitdagingen aan te pakken;

b) de manieren te verbeteren waarop de Algemene Vergadering kan bijdragen tot de handhaving van de internationale vrede en veiligheid, in het bijzonder door maatregelen te nemen in overeenstemming met het Handvest van de Verenigde Naties;

c) te benadrukken dat de selectie- en benoemingsprocedure van de secretaris-generaal gebaseerd moet zijn op de beginselen van verdienste, transparantie en inclusiviteit, met inachtneming van genderevenwicht en geografische roulatie, en tijdens de volgende selectie- en benoemingsprocedures rekening te houden met het

betreurenswaardige feit dat er nooit een vrouwelijke secretaris-generaal is geweest, waarbij we de lidstaten ertoe aanmoedigen te overwegen vrouwelijke kandidaten voor te dragen.

Actie 43. Wij zullen de Economische en Sociale Raad versterken om duurzame ontwikkeling te versnellen.

71. Wij verbinden ons ertoe het werk van de Economische en Sociale Raad te versterken als voornaamste orgaan voor coördinatie, beleidsevaluatie en -dialogo alsmede voor aanbevelingen inzake economische en sociale ontwikkeling, en erkennen daarbij de sleutelrol van de Raad om tot een evenwichtige integratie van de drie dimensies van duurzame ontwikkeling te komen en de uitvoering van de Agenda 2030 te ondersteunen. Daarom besluiten wij:

a) de samenwerking tussen de Economische en Sociale Raad en de Commissie voor vredesopbouw enerzijds en de internationale financiële instellingen anderzijds verder te versterken, rekening houdend met hun respectieve mandaten;

b) niet-gouvernementele organisaties met een raadgevende status bij de Economische en Sociale Raad de mogelijkheid te bieden op een meer gestructureerde, zinvolle en inclusieve manier betrokken te worden bij de werkzaamheden van de Raad, overeenkomstig Resolutie 1996/31 van de Economische en Sociale Raad van 25 juli 1996;

c) het jeugdforum van de Economische en Sociale Raad te ondersteunen om de betrokkenheid van jongeren te vergroten en ervoor te zorgen dat het forum een platform is voor jongeren uit alle regio's, waar ze steeds ideeën kunnen uitwisselen en met de lidstaten in dialoog kunnen treden;

d) de Economische en Sociale Raad te verzoeken om, via een inclusief intergouvernementeel proces waaraan alle lidstaten deelnemen en naar aanleiding van de dertigste verjaardag van de vierde Wereldvrouwenconferentie, de Commissie voor de Status van de Vrouw nieuw leven in te blazen, zodat de verklaring en het actieprogramma van Peking volledig en doeltreffend uitgevoerd kunnen worden, gendergelijkheid en empowerment van alle vrouwen en meisjes gerealiseerd worden, hun mensenrechten bevorderd en beschermd worden, ervoor gezorgd wordt dat de Commissie, waarvan het mandaat opnieuw wordt bevestigd, geschikt is voor het beoogde doel, en er wordt nagegaan hoe andere hulporganen van de Raad waar nodig kunnen worden versterkt.

Actie 44. Wij zullen de Commissie voor vredesopbouw versterken.

72. Wij herhalen ons voornemen om de Commissie voor vredesopbouw te versterken in het kader van de herziening van de architectuur voor vredesopbouw in 2025 en op die manier te zorgen voor een strategischere, effectievere en coherentere aanpak bij de nationale en internationale vredesopbouw, en de vredesinspanningen te ondersteunen. Daarom besluiten wij:

a) de rol van de Commissie voor vredesopbouw als platform voor vredesopbouw en -handhaving te versterken, in overeenstemming met haar mandaat, onder meer door het uitwisselen van goede praktijken tussen de lidstaten, het mobiliseren van politieke en financiële steun voor nationale preventie en het ondersteunen van de inspanningen op het gebied van vrede en vredesopbouw, met name om te voorkomen dat conflicten opnieuw oplaaien;

b) meer gebruik te maken van de Commissie voor vredesopbouw om de lidstaten te steunen bij hun inspanningen op het gebied van vredesopbouw, vredeshandhaving en preventie, die op nationaal niveau worden ondernomen en aangestuurd, de adviserende, bemiddelende en verbindende rol van de Commissie te versterken, en de Commissie aan te moedigen waar nodig overleg te plegen met het

maatschappelijk middenveld, niet-gouvernementele organisaties, waaronder vrouwenorganisaties, en de particuliere sector die betrokken is bij vredesopbouwactiviteiten, in overeenstemming met het mandaat van de Commissie;

c) meer systematische en strategische partnerschappen tot stand te brengen tussen de Commissie voor vredesopbouw en internationale, regionale en subregionale organisaties, met inbegrip van de internationale financiële instellingen, om inspanningen op het gebied van vredesopbouw en -handhaving te versterken, financiering vrij te maken voor vredeshandhaving en te helpen nationale benaderingen op het gebied van ontwikkeling, vredesopbouw en preventie op elkaar af te stemmen;

d) ervoor te zorgen dat de Commissie voor vredesopbouw, op verzoek van de betrokken landen, een vitale rol speelt bij de ondersteuning van die landen tijdens een vredesoperatie of in de overgangsfase erna, in samenwerking met de Veiligheidsraad en met de steun van de landenteams van de Verenigde Naties.

Actie 45. Wij zullen het systeem van de Verenigde Naties versterken.

73. Wij onderstrepen hoe belangrijk het is dat het systeem van de Verenigde Naties doeltreffend, efficiënt en resultaatgericht blijft. Daarom besluiten wij:

a) ervoor te zorgen dat de Verenigde Naties wendbaarder, slagvaardiger en veerkrachtiger worden, met name door de capaciteiten van de Organisatie op het gebied van innovatie, gegevensanalyse, digitale transformatie, strategische prognoses en gedragswetenschappen te versterken om de lidstaten beter te ondersteunen en haar mandaten uit te voeren;

b) zich ertoe te verbinden het ontwikkelingssysteem van de Verenigde Naties, met inbegrip van het systeem van coördinatoren ter plaatse, ten volle te ondersteunen en te blijven versterken om het meer strategisch, slagvaardig, verantwoordelijk, collaboratief en geïntegreerd te maken voor de ondersteuning van ontwikkelingslanden bij het verwezenlijken van de Agenda 2030 en het aanpakken van huidige, nieuwe en opkomende uitdagingen voor duurzame ontwikkeling, in overeenstemming met het Handvest en ter ondersteuning van nationale prioriteiten en beleidsmaatregelen, onder andere via samenwerkingskaders voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties, en op te roepen tot meer adequate, voorspelbare en duurzame financiering om deze doelstellingen te bereiken;

c) te garanderen dat de Verenigde Naties toegankelijk zijn voor personen met een handicap, en de inclusie van personen met een handicap bij de Verenigde Naties te waarborgen, zodat zij volledig, zinvol, effectief en op voet van gelijkheid kunnen deelnemen aan alle aspecten van de werkzaamheden van de Verenigde Naties;

d) te benadrukken dat de selectie- en benoemingsprocedure voor de uitvoerende hoofden en leidinggevendenden van de Verenigde Naties gebaseerd moet zijn op de beginselen van transparantie en inclusiviteit, en moet worden uitgevoerd overeenkomstig alle bepalingen van artikel 101 van het Handvest van de Verenigde Naties, met inachtneming van een zo groot mogelijke geografische spreiding en van het genderevenwicht bij de aanwerving van personeel, en de algemene regel in acht te nemen dat onderdanen van staten of groepen staten geen alleenrecht mogen hebben op leidinggevende functies in het systeem van de Verenigde Naties.

Actie 46. Wij zullen ervoor zorgen dat eenieder daadwerkelijk alle mensenrechten geniet en we zullen nieuwe en opkomende uitdagingen in dit verband aanpakken.

74. Nu wij de 75e verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de dertigste verjaardag van de verklaring en het actieprogramma van

Wenen ¹⁶ hebben gevierd, blijven wij ons inzetten voor de bevordering en bescherming van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden, met inbegrip van burgerrechten en politieke, economische, sociale en culturele rechten, alsook het recht op ontwikkeling. Wij bevestigen dat wij onze verbintenissen inzake de eerbiediging, bescherming en naleving van de mensenrechten zullen nakomen en uitvoering zullen geven aan alle desbetreffende internationale mensenrechteninstrumenten. Alle mensenrechten zijn universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en met elkaar verbonden. Mensenrechten versterken elkaar en moeten met evenveel aandacht en op voet van gelijkheid in aanmerking worden genomen op een eerlijke en gelijke manier. Met de duurzameontwikkelingsdoelstellingen wordt gestreefd naar de verwezenlijking van de mensenrechten voor iedereen. Personen en instellingen uit het maatschappelijk middenveld, waaronder niet-gouvernementele organisaties, groepen en nationale mensenrechteninstellingen, waar deze bestaan, die zich inzetten voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten en fundamentele vrijheden voor iedereen, moeten op grond van de nationale wetgeving die in overeenstemming is met het Handvest van de Verenigde Naties en het internationaal recht inzake de mensenrechten, worden beschermd tegen elke vorm van intimidatie en represailles, zowel online als offline. In de toekomst moeten wij de mensenrechten blijven handhaven door onze capaciteit te versterken om te kunnen reageren op bestaande, nieuwe en opkomende belemmeringen voor de uitoefening van die rechten. Daarom besluiten wij:

a) te herinneren aan het mandaat van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten, zoals uiteengezet in Resolutie 48/141 van 20 december 1993, en de secretaris-generaal te verzoeken na te gaan of er adequate, voorspelbare, verhoogde en duurzame financiering nodig is voor de mensenrechtenmechanismen van de Verenigde Naties, waaronder het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten, voor een efficiënte en doeltreffende uitvoering van het mandaat, zodat er onpartijdig, objectief en niet-selectief kan worden gereageerd op de uitdagingen op het gebied van de mensenrechten waarmee de internationale gemeenschap wordt geconfronteerd;

b) de coördinatie en samenwerking te intensiveren tussen VN-entiteiten die zich bezighouden met mensenrechten, en overlapping van hun activiteiten te vermijden, met inachtneming van hun respectieve mandaten, onder meer door nauwere coördinatie met het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten.

Actie 47. Wij zullen de hervorming van de internationale financiële architectuur versnellen om de uitdagingen van vandaag en morgen aan te pakken.

75. De hervorming van de internationale financiële architectuur is een belangrijke stap in de richting van meer vertrouwen in het multilaterale stelsel. Wij verwelkomen de lopende hervormingsinspanningen en roepen op om nog sneller nog ambitieuzere maatregelen te nemen en er op die manier voor te zorgen dat de internationale financiële architectuur efficiënter en rechtvaardiger wordt, klaar is voor de wereld van vandaag en inspeelt op de uitdagingen waarmee ontwikkelingslanden worden geconfronteerd bij het dichten van de financieringskloof voor duurzameontwikkelingsdoelstellingen. Bij de hervorming van de internationale financiële architectuur moet de Agenda 2030 centraal staan, evenals de onwrikbare toewijding om te investeren in de uitbanning van armoede in al haar vormen en dimensies. Daarom besluiten wij:

a) te blijven streven naar verdergaande hervormingen van de internationale financiële architectuur om een impuls te geven aan de uitvoering van de Agenda 2030,

¹⁶ A/CONF.157/24 (Part I), hoofdstuk III.

en een meer inclusieve, rechtvaardige, vreedzame, veerkrachtige en duurzame wereld voor mens en planeet tot stand te brengen voor de huidige en toekomstige generaties.

Actie 48. Wij zullen de hervorming van de internationale financiële architectuur versnellen, opdat ontwikkelingslanden een grotere stem krijgen en beter vertegenwoordigd zijn.

76. Wij zijn ons bewust van de belangrijke rol van de Verenigde Naties in het mondiaal economisch bestuur en erkennen dat de Verenigde Naties en de internationale financiële instellingen complementaire mandaten hebben, waardoor de coördinatie van hun acties van cruciaal belang is. Tegelijkertijd doen deze mandaten geen afbreuk aan bestaande bestuursmechanismen en -mandaten die losstaan van de Verenigde Naties en gelden voor specifieke organisaties en regels. Wij zijn ingenomen met het initiatief om twee keer per jaar een topontmoeting van staatshoofden en regeringsleiders te houden om de bestaande banden tussen de Verenigde Naties en de internationale financiële instellingen aan te halen, nauwer te coördineren en systematischer samen te werken. Wij benadrukken hierbij het belang van inclusieve participatie. Wij beseffen dat het belangrijk is om door te gaan met bestuurshervormingen bij de internationale financiële instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken. Wij beklemtonen dat ontwikkelingslanden beter moeten worden vertegenwoordigd en een grotere stem moeten krijgen in de mondiale economische besluitvorming, het vaststellen van normen en het mondiaal economisch bestuur bij internationale economische en financiële instellingen, waaronder het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank, om deze instellingen doeltreffender, geloofwaardiger, beter controleerbaar en legitiemer te maken. Wij verwelkomen de maatregelen om ontwikkelingslanden een grotere stem te geven en ervoor te zorgen dat ze beter vertegenwoordigd zijn, evenals de toevoeging van een 25e lid voor Sub-Saharaans Afrika in de Raad van Bestuur van het Internationaal Monetair Fonds en de recente wijzigingen op het gebied van quota en stemrecht. Wij benadrukken hoe belangrijk het is de diversiteit en gendervertegenwoordiging in de raden van bestuur, het hoger management en het personeel te verbeteren. Dankzij deze maatregelen zullen deze instellingen de mondiale uitdagingen beter kunnen aanpakken. Daarom besluiten wij:

a) de Raad van Bestuur van het Internationaal Monetair Fonds aan te moedigen verdere stappen te zetten opdat het IMF een sterke, op quota gebaseerde instelling blijft met voldoende middelen en ontwikkelingslanden beter vertegenwoordigd zijn en een grotere stem hebben, onder meer bij de werkzaamheden om tegen juni 2025 mogelijke benaderingen vast te stellen die als leidraad kunnen dienen voor een toekomstige aanpassing van de quota, waaronder een nieuwe quotaformule, in het kader van de 17e algemene herziening van de quota, waarbij de quota-aandelen van de armste leden worden beschermd;

b) er bij de bestuursorganen van de Wereldbank en andere multilaterale ontwikkelingsbanken op aan te dringen verdere stappen te ondernemen met het oog op een betere en bredere vertegenwoordiging van en een grotere stem en inspraak voor ontwikkelingslanden, en daarbij hun inspanningen op dit gebied ten volle te erkennen.

Actie 49. Wij zullen de hervorming van de internationale financiële architectuur versnellen om extra financiering te mobiliseren voor de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, in te spelen op de behoeften van ontwikkelingslanden en rechtstreekse financiering te verstrekken aan de meest behoeftige landen.

77. Om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken moeten ontwikkelingslanden toegang krijgen tot alle mogelijke financieringsbronnen. Voor veel ontwikkelingslanden neemt het kapitaalverkeer af en stroomt er meer kapitaal

het land uit dan in. Multilaterale ontwikkelingsbanken spelen een essentiële rol bij de ondersteuning van duurzame ontwikkeling en de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, doordat zij de toegang van landen verbeteren tot financiering tegen betaalbare voorwaarden en investeringen in de particuliere sector helpen ontsluiten. Wij zijn verheugd over lopende hervormingsinspanningen van de multilaterale ontwikkelingsbanken om meer financiering te mobiliseren voor de Agenda 2030, maar beseffen dat verdere hervormingen van die banken nodig zijn en dat landen hun binnenlandse middelen beter moeten mobiliseren en hun regelgevings- en beleidskaders moeten versterken. Daarom besluiten wij:

a) een grote en resultaatgerichte 21e middelenaanvulling van de Internationale Ontwikkelingsassociatie uit te voeren, met bijdragen en krachtige beleidstoezeggingen van zowel nieuwe als bestaande donoren die de middelen van de associatie aanzienlijk verhogen, en te werken aan het uitstippelen van een traject om de associatie aanzienlijk en duurzaam uit te breiden tegen de middelenaanvulling van 2030;

b) er bij multilaterale ontwikkelingsbanken op aan te dringen vaart te zetten achter hervormingen van hun taken en zienswijzen, stimuleringsregelingen, operationele benaderingen en financiële capaciteit, en extra maatregelen te overwegen om de beschikbaarheid van financiering te vergroten, beleidsondersteuning te bieden en technische bijstand te verlenen aan ontwikkelingslanden om mondiale uitdagingen aan te pakken en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken;

c) er bij de raden van bestuur en het management van multilaterale ontwikkelingsbanken voor te pleiten extra financiering uit de eigen balans van de banken mogelijk te maken door, in voorkomend geval, volledig uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit de onafhankelijke beoordeling door de Groep van 20 van de kapitaaltoereikendheidskaders van multilaterale ontwikkelingsbanken, onder meer door het zichtbaar maken van de waarde van het opvraagbaar kapitaal in de kapitaaltoereikendheidskaders van multilaterale ontwikkelingsbanken en het op grote schaal uitgeven van hybride kapitaal, en tegelijkertijd de financiële duurzaamheid van de respectieve multilaterale ontwikkelingsbanken te waarborgen;

d) de raden van bestuur van multilaterale ontwikkelingsbanken aan te moedigen om verdere algemene kapitaalverhogingen te overwegen en, waar nodig, recent ingebracht kapitaal te erkennen;

e) de multilaterale ontwikkelingsbanken te verzoeken om, in overleg met de secretaris-generaal, opties en aanbevelingen voor te leggen voor nieuwe benaderingen ter verbetering van de toegang tot concessionele financiering voor ontwikkelingslanden, met volledige eerbiediging van het onafhankelijke mandaat en de onafhankelijke bevoegdheden van de bestuursorganen van elk van deze banken, en de secretaris-generaal in dit verband te verzoeken de lidstaten op de hoogte te houden van de geboekte vooruitgang;

f) nota te nemen van de inspanningen van de internationale financiële instellingen, internationale organisaties en multilaterale ontwikkelingsbanken om rekening te houden met structurele kwetsbaarheden, en hen uit te nodigen om, in voorkomend geval, het gebruik van de multidimensionale kwetsbaarheidsindex te overwegen als aanvulling op hun bestaande praktijken en beleid, in overeenstemming met hun respectieve mandaten;

g) multilaterale ontwikkelingsbanken op te roepen om tijdig steun te verlenen aan ontwikkelingslanden door het aanbieden van meer en betere concessionele financiering op lange termijn, met inbegrip van leningen in lokale valuta, en het

ontwikkelen, financieren en opschalen van innovatieve mechanismen die door deze landen zelf kunnen worden beheerd en gestuurd.

Actie 50. We zullen de hervorming van de internationale financiële architectuur versnellen, opdat landen duurzaam kunnen lenen om te investeren in hun langetermijnontwikkeling.

78. Leningen zijn van vitaal belang omdat ze landen in staat stellen te investeren in hun langetermijnontwikkeling. Landen moeten duurzaam en tegen betaalbare voorwaarden kunnen lenen en in alle transparantie toegang hebben tot krediet. Wij zijn ernstig bezorgd over de onhoudbare schuldenlast en kwetsbaarheden van veel ontwikkelingslanden, en de beperkingen die dit met zich meebrengt voor hun ontwikkelingstraject. Wij beseffen hoe belangrijk het is de mechanismen ter voorkoming van dergelijke situaties te versterken. Wij onderstrepen het belang van een hervorming van de bestaande multilaterale processen om collectieve actie ter voorkoming van schuldencrises mogelijk te maken en, waar nodig, schuldherstructurering en schuldverlichting te vergemakkelijken, rekening houdend met veranderende trends in de mondiale schuldontwikkeling. Daarom besluiten wij:

a) de multilaterale maatregelen te versterken om landen met een hoge en onhoudbare schuldenlast bij te staan, in volledige samenspraak met de betrokken landen en alle relevante belanghebbenden, en daarbij te zorgen voor een meer doeltreffende, ordelijke, voorspelbare, gecoördineerde, transparante en tijdige aanpak, zodat deze landen zich van hun schuldenlast kunnen bevrijden en prioriteit kunnen geven aan overheidsuitgaven voor de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen;

b) het Internationaal Monetair Fonds te verzoeken na te gaan hoe de structuur van de overheidsschuld kan worden versterkt en verbeterd, rekening houdend met de bestaande internationale processen en in samenwerking met de secretaris-generaal, de Wereldbank, de Groep van 20 en belangrijke bilaterale crediteuren en debiteuren, en de secretaris-generaal in dit verband te verzoeken de lidstaten op de hoogte te houden van de geboekte vooruitgang en de voorstellen ter zake;

c) kennis te nemen van de inspanningen van de secretaris-generaal om met ratingbureaus in gesprek te gaan over hun rol op het gebied van duurzame ontwikkeling, en de secretaris-generaal in dit verband te verzoeken de lidstaten op de hoogte te houden van de besprekingen;

d) het gemeenschappelijk kader voor schuldbehandeling van de Groep van 20 te verbeteren en verder uit te voeren, zodat doeltreffende, voorspelbare, gecoördineerde, tijdige en ordelijke schuldherstructurering mogelijk wordt, en maatregelen aan te moedigen om ervoor te zorgen dat openbare en particuliere crediteuren gelijk worden behandeld;

e) aan te moedigen dat in alle leningen aan ontwikkelingslanden die zijn blootgesteld aan risico's en in het bijzonder aan de negatieve gevolgen van klimaatverandering, waar nodig, clausules worden opgenomen, met inbegrip van schuldclausules voor klimaatbestendigheid;

f) in het belang van ontwikkelingslanden, waar nodig, het gebruik van schuldconversie te bevorderen voor investeringen in duurzameontwikkelingsdoelstellingen, met inbegrip van schuldconversie om klimaatmaatregelen en natuurbescherming te financieren.

Actie 51. Wij zullen de hervorming van de internationale financiële architectuur versnellen, opdat ontwikkelingslanden doeltreffender en billijker kunnen worden ondersteund bij systeemshokken en de stabiliteit van het financiële stelsel kan worden versterkt.

79. Het toenemend aantal wereldwijde economische schokken en de intensiteit ervan heeft de vooruitgang bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen vertraagd. Wij erkennen de rol van bijzondere trekkingsrechten bij het versterken van het wereldwijde financiële vangnet in een wereld die gevoelig is voor systeemshokken, en hun vermogen om bij te dragen aan een grotere mondiale financiële stabiliteit. Wij zijn verheugd over de toezeggingen om meer dan 100 miljard USD aan bijzondere trekkingsrechten of gelijkwaardige bijdragen ter beschikking te stellen van ontwikkelingslanden, maar benadrukken dat deze toezeggingen zo spoedig mogelijk moeten worden nagekomen. Daarom besluiten wij:

a) landen die daartoe in staat zijn, te verzoeken om de hun in 2021 ter beschikking gestelde bijzondere trekkingsrechten op vrijwillige basis te herverdelen, en dit voor ten minste de helft van hun bijzondere trekkingsrechten te overwegen, onder meer via multilaterale ontwikkelingsbanken, met inachtneming van de toepasselijke rechtskaders en zonder afbreuk te doen aan het feit dat bijzondere trekkingsrechten reserveactiva zijn;

b) het Internationaal Monetair Fonds aan te moedigen na te gaan hoe het wereldwijde financiële vangnet verder kan worden versterkt om ontwikkelingslanden te helpen beter macro-economische schokken op te vangen, en de mogelijkheid te onderzoeken om de uitgifte van bijzondere trekkingsrechten te versnellen en de snelle herverdeling ervan op vrijwillige basis aan ontwikkelingslanden te vergemakkelijken bij toekomstige financiële crises of systeemshokken;

c) de lopende herziening door het Internationaal Monetair Fonds van zijn beleid inzake toelagen te verwelkomen;

d) de financiële stabiliteit te bevorderen door middel van internationale samenwerking en consistente regelgeving voor banken en andere financiële dienstverleners.

Actie 52. We zullen de hervorming van de internationale financiële architectuur versnellen, opdat het dringende probleem van de klimaatverandering hiermee kan worden aangepakt.

80. Klimaatverandering en biodiversiteitsverlies verergeren veel van de problemen waarmee de internationale financiële architectuur te kampen heeft, en kunnen de vooruitgang bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen ondermijnen. Ontwikkelingslanden hebben toegang tot financiering nodig om hun onderling gerelateerde duurzameontwikkelingsdoelstellingen te bereiken, waaronder de uitbanning van armoede en de bevordering van duurzame, inclusieve en veerkrachtige economische groei, en de aanpak van klimaatverandering. Investerings in duurzame ontwikkeling en klimaatactie zijn van essentieel belang. In de internationale financiële architectuur moeten meer financiële middelen worden toegewezen aan duurzame ontwikkeling en klimaatactie. Ontwikkelingslanden, en vooral die landen die bijzonder kwetsbaar zijn voor de negatieve gevolgen van klimaatverandering, worden geconfronteerd met toenemende financieringsbehoeften, waardoor de vraag naar financiering toeneemt. Daarom besluiten wij:

a) multilaterale ontwikkelingsbanken en andere instellingen voor ontwikkelingsfinanciering op te roepen om ervoor te zorgen dat ontwikkelingslanden meer en gemakkelijker klimaatfinanciering ontvangen en om te werken aan een grotere impact van de geïnvesteerde middelen, waarbij de additionaliteit van klimaatfinanciering behouden blijft, teneinde ontwikkelingslanden te ondersteunen bij de uitvoering van hun nationale plannen en strategieën op het gebied van klimaatverandering;

b) multilaterale ontwikkelingsbanken te verzoeken aanvullende financiering te mobiliseren om de aanpassing aan klimaatverandering te ondersteunen en hernieuwbare, energie-efficiënte, emissiearme en emissievrije technologieën uit te rollen en te ontwikkelen, in overeenstemming met de bestaande verbintenissen;

c) internationale financiële instellingen en andere relevante entiteiten op te roepen de risico's, waaronder klimaatgerelateerde financiële risico's, beter te beoordelen en te beheren, maatregelen te ondersteunen om de hoge kapitaalkosten voor ontwikkelingslanden aan te pakken en beleidsondersteuning te bieden om risico's beter te beheren en te verminderen;

d) de particuliere sector, en met name grote ondernemingen, aan te moedigen om bij te dragen aan duurzaamheid, de bescherming van onze planeet en de verwezenlijking van de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, onder meer door middel van partnerschappen, met als doel de steun aan ontwikkelingslanden te verhogen en klimaatactie mogelijk te maken.

Actie 53. Wij zullen een kader ontwikkelen voor het meten van de vooruitgang op het gebied van duurzame ontwikkeling, dat een aanvulling vormt op en verder strekt dan het bruto binnenlands product.

81. Wij erkennen dat duurzame ontwikkeling op een evenwichtige en geïntegreerde manier moet worden nagestreefd. Wij herhalen dat dringend maatstaven moeten worden ontwikkeld om de vooruitgang te meten op het gebied van duurzame ontwikkeling, die een aanvulling vormen op of verder strekken dan het bruto binnenlands product. Deze maatstaven moeten de vooruitgang op het gebied van de economische, sociale en milieuaspecten van duurzame ontwikkeling weerspiegelen, onder andere bij het beoordelen van de toegang tot ontwikkelingsfinanciering en technische samenwerking. Daarom besluiten wij:

a) de secretaris-generaal te verzoeken een groep van onafhankelijke deskundigen op hoog niveau op te richten om, in nauw overleg met de lidstaten en relevante belanghebbenden, aanbevelingen op te stellen voor een beperkt aantal nationale en breed toepasbare indicatoren voor duurzame ontwikkeling die een aanvulling vormen op en verder strekken dan het bruto binnenlands product, rekening houdend met het werk van de Statistische Commissie en voortbouwend op het wereldwijde kader van indicatoren voor de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en streefdoelen van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, en het resultaat van de werkzaamheden van de groep voor te leggen aan de Algemene Vergadering tijdens haar tachtigste zitting;

b) na afronding van de werkzaamheden van de groep van onafhankelijke deskundigen op hoog niveau en in overleg met relevante belanghebbenden, waaronder de Statistische Commissie, internationale financiële instellingen, multilaterale ontwikkelingsbanken en regionale commissies, conform hun respectieve mandaten, een intergouvernementeel proces onder leiding van de Verenigde Naties op gang te brengen op het gebied van maatstaven voor duurzame ontwikkeling die een aanvulling vormen op of verder strekken dan het bruto binnenlands product, rekening houdend met de aanbevelingen van die door de secretaris-generaal opgerichte groep van deskundigen op hoog niveau.

Actie 54. Wij zullen de internationale respons op complexe mondiale schokken versterken.

82. Wij beseffen dat er een meer samenhangende, coöperatieve, gecoördineerde en multidimensionale internationale respons moet komen op complexe mondiale schokken, waarbij de Verenigde Naties een centrale rol spelen. Complexe mondiale schokken zijn gebeurtenissen die ernstige ontwrichtende en negatieve gevolgen hebben voor een groot deel van de landen en de wereldbevolking, met repercussies

op meerdere gebieden, en die een multidimensionale aanpak op het niveau van de overheid en de samenleving als geheel vereisen. Complexe mondiale schokken hebben een onevenredig grote impact op de armste en kwetsbaarste bevolkingsgroepen in de wereld en de gevolgen ervan zijn doorgaans rampzalig voor de duurzame ontwikkeling en welvaart. Hoewel gewapende conflicten op zich geen complexe mondiale schokken zijn, kunnen ze in sommige gevallen gevolgen hebben op meerdere gebieden. De beginselen van nationale verantwoordelijkheid en instemming, rechtvaardigheid, solidariteit en samenwerking zullen als leidraad dienen voor onze toekomstige respons op complexe mondiale schokken. Hierbij zullen het internationaal recht, met inbegrip van het Handvest evenals de doelstellingen en beginselen ervan, en de bestaande mandaten voor intergouvernementele organen en mechanismen van de Verenigde Naties, de entiteiten en gespecialiseerde agentschappen van het systeem van de Verenigde Naties ten volle worden gerespecteerd. Wij zullen de secretaris-generaal steunen in zijn rol, die onder meer inhoudt dat hij de lidstaten bijeenbrengt, de coördinatie binnen het multilaterale stelsel bevordert en met relevante belanghebbenden in gesprek gaat om crises op te lossen. Daarom verzoeken wij de secretaris-generaal:

a) na te gaan hoe de respons van het systeem van de Verenigde Naties op complexe mondiale schokken kan worden versterkt, binnen de bestaande mandaten en in overleg met de lidstaten, door middel van benaderingen ter aanvulling en ondersteuning en niet ter vervanging van de respons van de belangrijkste organen van de Verenigde Naties, de relevante entiteiten van de Verenigde Naties, de entiteiten en mechanismen van de Verenigde Naties voor de coördinatie en de gespecialiseerde agentschappen die gemachtigd zijn om op noodsituaties te reageren, waarbij de coördinerende rol van de Verenigde Naties in respons op humanitaire noodsituaties volledig in acht wordt genomen.

Actie 55. Wij zullen onze partnerschappen versterken om bestaande verbintenissen na te komen en nieuwe en opkomende uitdagingen aan te pakken.

83. Wij erkennen het belang van de dialoog van de Verenigde Naties met de nationale parlementen en relevante belanghebbenden, zonder afbreuk te doen aan het intergouvernementele karakter van de Organisatie. De uitdagingen waar wij voor staan, vereisen niet alleen samenwerking over de grenzen heen, maar ook in de hele samenleving. Indien we een doeltreffend antwoord willen bieden op onze gemeenschappelijke uitdagingen, moeten we regeringen en parlementen, het systeem van de Verenigde Naties en andere internationale instellingen, lokale overheden, inheemse volkeren, het maatschappelijk middenveld, het bedrijfsleven en de particuliere sector, confessionele organisaties, de wetenschappelijke en academische gemeenschappen en eigenlijk de hele mensheid betrekken. Daarom besluiten wij:

(a) ervoor te zorgen dat relevante belanghebbenden, binnen hun respectieve rollen en verantwoordelijkheden en overeenkomstig de toepasselijke artikelen van het reglement, op zinvolle wijze kunnen deelnemen aan mechanismen van de Verenigde Naties, en dat de lidstaten geïnformeerd worden over de standpunten en deskundigheid van die partners;

b) gebruik te maken van bestaande kanalen en de communicatie tussen intergouvernementele organen van de Verenigde Naties en het maatschappelijk middenveld te versterken met het oog op een permanente dialoog en uitwisseling van informatie;

c) de particuliere sector aan te moedigen om bij te dragen aan de aanpak van mondiale uitdagingen en zijn verantwoordingsplicht te versterken met betrekking tot de uitvoering van de kaders van de Verenigde Naties;

d) de nationale parlementen nauwer te betrekken bij intergouvernementele organen en mechanismen van de Verenigde Naties, in overeenstemming met de nationale wetgeving, onder meer door voort te bouwen op de inspanningen van de Verenigde Naties en de Interparlementaire Unie om parlementsleden aan te moedigen de uitvoering van relevante overeenkomsten en resoluties van de Verenigde Naties te steunen;

e) de secretaris-generaal te verzoeken uiterlijk aan het einde van de 79e zitting aanbevelingen te doen aan de lidstaten over de wijze waarop de samenwerking met lokale en regionale overheden kan bijdragen tot de verwezenlijking van de Agenda 2030, en met name tot de lokalisering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen;

f) de samenwerking te versterken tussen de Verenigde Naties en regionale, subregionale en andere organisaties, binnen hun respectieve mandaten, wat van cruciaal belang zal zijn voor het handhaven van de internationale vrede en veiligheid, het bevorderen en beschermen van de mensenrechten en het verwezenlijken van duurzame ontwikkeling.

Actie 56. Wij zullen de internationale samenwerking versterken voor het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte voor vreedzame doeleinden en in het belang van de hele mensheid.

84. Volgens het Ruimteverdrag van 1967 zijn het onderzoek en gebruik van de kosmische ruimte het voorrecht van de hele mensheid. Aangezien de afhankelijkheid van de mensheid van de ruimte met de dag toeneemt, moet het Ruimteverdrag worden erkend als de hoeksteen van de internationale wettelijke regeling voor activiteiten in de kosmische ruimte. We leven in een tijdperk van meer en beter toegankelijke ruimteactiviteiten. Het toenemende aantal objecten in de kosmische ruimte, de terugkeer van mensen naar de diepe ruimte en onze groeiende afhankelijkheid van ruimtesystemen vragen om dringende actie. Het veilige en duurzame gebruik van de ruimte speelt een essentiële rol bij de verwezenlijking van de Agenda 2030. De potentiële voordelen voor mens en planeet zijn enorm, maar er zijn ook risico's aan verbonden die moeten worden beheerst. Wij moedigen de Commissie voor het vreedzaam gebruik van de kosmische ruimte aan verder overleg te plegen over het voorstel om in 2027 een vierde Conferentie van de Verenigde Naties over het onderzoek en vreedzaam gebruik van de kosmische ruimte (UNISPACE IV) te houden. Daarom besluiten wij:

a) opnieuw te wijzen op het belang van een zo breed mogelijke toetreding tot en de volledige naleving van het Ruimteverdrag van 1967, en binnen de Commissie voor het vreedzaam gebruik van de kosmische ruimte na te denken over nieuwe kaders in verband met ruimteverkeer, ruimteschroot en hulpbronnen uit de ruimte;

b) de particuliere sector, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden uit te nodigen om, waar nodig en relevant, bij te dragen aan intergouvernementele processen in verband met de verbetering van de veiligheid en duurzaamheid van de kosmische ruimte.

*Derde plenaire vergadering
22 september 2024*

**Bijlage I
Mondiaal digitaal pact**

1. Digitale technologieën zijn onze wereld radicaal aan het veranderen. Ze bieden enorme potentiële voordelen voor het welzijn en de ontwikkeling van mens en samenleving en voor onze planeet, en lijken de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te kunnen versnellen.
2. Om dit te bereiken moeten we echter de internationale samenwerking versterken, zodat de digitale verschillen tussen en binnen landen worden weggewerkt. Wij zijn ons bewust van de moeilijkheden die deze verschillen met zich meebrengen voor veel landen, met name voor ontwikkelingslanden, die dringende ontwikkelingsbehoeften hebben en over beperkte middelen beschikken.
3. Wij erkennen dat de kracht van opkomende technologieën en de snelheid waarmee ze zich ontwikkelen nieuwe mogelijkheden bieden voor de mensheid, maar ook nieuwe risico's met zich meebrengen, waarvan sommige nog niet volledig bekend zijn. Wij zien in hoe belangrijk het is om die risico's in kaart te brengen en te beperken, en ervoor te zorgen dat technologie onder menselijk toezicht staat om zo duurzame ontwikkeling en de volledige uitoefening van de mensenrechten te bevorderen.
4. Ons doel is een inclusieve, open, duurzame, rechtvaardige, veilige en beveiligde digitale toekomst voor iedereen. In dit mondiaal digitaal pact zijn de doelstellingen, beginselen, verbintenissen en acties vastgelegd om dit pact op niet-militair vlak te verwezenlijken.
5. De fundamenteën waarop wij onze digitale samenwerking willen bouwen, zijn stevig: het internationaal recht, met name het Handvest van de Verenigde Naties, het internationaal recht inzake de mensenrechten en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling¹⁷. Wij blijven ons inzetten voor de resultaten van de Wereldtop over de informatiemaatschappij, zoals uiteengezet in de beginselverklaring en het actieplan van Genève¹⁸ en de agenda van Tunis voor de informatiemaatschappij¹⁹. De Verenigde Naties zijn van cruciaal belang voor de wereldwijde digitale samenwerking die nodig is, en wij zullen hiervoor dan ook gebruikmaken van de bestaande processen.
6. Onze samenwerking moet flexibel zijn en aangepast kunnen worden aan het snel veranderende digitale landschap. Als regeringen zullen we samenwerken en partnerschappen aangaan met de particuliere sector, het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties, de technische en academische gemeenschappen en alle andere belanghebbenden, binnen hun respectieve rollen en verantwoordelijkheden, om de digitale toekomst die we nastreven te verwezenlijken.

Doelstellingen

7. Om onze doelstellingen te bereiken, beogen wij:
 1. alle digitale verschillen weg te werken en vaart te zetten achter de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen;
 2. de digitale economie inclusiever te maken en iedereen te laten meedelen in de voordelen ervan;
 3. een inclusieve, open, veilige en beveiligde digitale ruimte aan te moedigen waarin mensenrechten worden geëerbiedigd, beschermd en bevorderd;

¹⁷ Resolutie 70/1.

¹⁸ Zie hiervoor [A/C.2/59/3](#), bijlage.

¹⁹ Zie hiervoor [A/60/687](#).

4. betrouwbare, rechtvaardige en interoperabele benaderingen voor gegevensbeheer te stimuleren;

5. de internationale governance van artificiële intelligentie te verbeteren in het belang van de mensheid.

Beginselen

8. Onze digitale samenwerking zal gebaseerd zijn op de doelstellingen en beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties en op de onderstaande horizontale beginselen die elkaar versterken:

a) Dit pact is alleen mogelijk met de volledige medewerking van alle staten en andere belanghebbenden. Door onze samenwerking kunnen de digitale verschillen binnen en tussen staten weggewerkt worden en kan een rechtvaardige digitale omgeving voor iedereen bevorderd worden;

b) Dit pact is op ontwikkeling gericht en vindt zijn oorsprong in de Agenda 2030. Bij onze samenwerking zullen technologieën ingezet worden om vooruitgang te versnellen, armoede uit te bannen en niemand aan zijn lot over te laten. Het gaat hierbij om gerichte inspanningen om tegemoet te komen aan de behoeften van ontwikkelingslanden, met name de minst ontwikkelde landen, niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden en kleine eilandstaten in ontwikkeling, alsook aan de specifieke uitdagingen waarmee middeninkomenslanden worden geconfronteerd;

c) Dit pact is verankerd in het internationaal recht, met name het internationaal recht inzake de mensenrechten. Alle mensenrechten, waaronder burgerrechten, politieke, economische, sociale en culturele rechten en fundamentele vrijheden, moeten zowel online als offline worden geëerbiedigd, beschermd en bevorderd. Onze samenwerking zal gebruikmaken van digitale technologieën om alle mensenrechten te bevorderen, met inbegrip van de rechten van het kind, de rechten van personen met een handicap en het recht op ontwikkeling;

d) Gendergelijkheid en empowerment van alle vrouwen en meisjes evenals hun volledige, gelijkwaardige en zinvolle deelname aan de digitale ruimte zijn essentieel om de digitale genderkloof te dichten en duurzame ontwikkeling te bevorderen. Onze samenwerking zal gericht zijn op de versterking van de positie van alle vrouwen en meisjes, de bevordering van vrouwelijk leiderschap, de totstandbrenging van gendermainstreaming en de bestrijding en uitbanning van alle vormen van geweld, met inbegrip van seksueel en gendergerelateerd geweld dat mogelijk wordt gemaakt of versterkt door het gebruik van technologie;

e) Digitale technologieën bieden nieuwe mogelijkheden en kansen om milieuduurzaamheid te bevorderen. Onze samenwerking zal digitale technologieën inzetten om duurzaamheid te bevorderen, en tegelijkertijd de negatieve milieueffecten ervan tot een minimum beperken;

f) Om een billijke en zinvolle integratie in de digitale economie te garanderen, moeten we de bestaande concentratie van technologische capaciteiten en van marktmacht aanpakken. Onze samenwerking heeft tot doel ervoor te zorgen dat de voordelen van digitale samenwerking eerlijk worden verdeeld, dat de bestaande ongelijkheden niet worden vergroot en dat de volledige verwezenlijking van duurzame ontwikkeling niet wordt belemmerd;

g) Toegankelijke en betaalbare digitale gegevens, technologieën en diensten zijn van essentieel belang om iedereen in staat te stellen ten volle deel te nemen aan de digitale wereld. Met onze samenwerking zullen we voor iedereen de digitale toegankelijkheid verbeteren en de taalkundige en culturele diversiteit in de digitale ruimte ondersteunen;

h) Digitale systemen die met elkaar kunnen communiceren en gegevens uitwisselen zijn essentiële katalysatoren voor ontwikkeling. Onze samenwerking zal helpen om de interoperabiliteit tussen digitale systemen en compatibele governance-benaderingen te bevorderen;

i) Veilige, beveiligde en betrouwbare opkomende technologieën, waaronder artificiële intelligentie, bieden nieuwe mogelijkheden om ontwikkeling te versnellen. Onze samenwerking zal leiden tot een verantwoorde, transparante en mensgerichte benadering van de levenscyclus van digitale en opkomende technologieën, met verantwoordingsplicht en doeltreffend menselijk toezicht in alle stadia ervan, gaande van voorontwerp, over ontwerp, ontwikkeling, evaluatie, tests, toepassing, gebruik, verkoop, aankoop, exploitatie tot buitengebruikstelling;

j) Creativiteit en concurrentie zijn de drijvende krachten achter digitale vooruitgang. Onze samenwerking zal innovatie stimuleren en samenlevingen en bedrijven, ongeacht hun grootte of herkomst, in staat stellen om de vruchten te plukken van de digitalisering en te gedijen in de digitale economie;

k) Regeringen, de particuliere sector, het maatschappelijk middenveld, de technische gemeenschap, de academische wereld en internationale en regionale organisaties zijn in hun respectieve rollen en verantwoordelijkheden essentieel voor de totstandbrenging van een inclusieve, open, veilige en beveiligde digitale toekomst. Onze samenwerking zal multilateraal zijn en alle belanghebbenden kunnen eraan bijdragen;

l) Wij zullen partnerschappen versterken om ervoor te zorgen dat ontwikkelingslanden over de nodige uitvoeringsmiddelen beschikken, onder meer door het mobiliseren van financiële middelen, capaciteitsopbouw en overdracht van technologie op onderling overeengekomen voorwaarden;

m) De digitale wereld verandert heel snel. Onze samenwerking moet toekomstgericht zijn en in staat zijn opkomende technologieën in kaart te brengen, te beoordelen, te monitoren, aan te passen en erop te anticiperen, zodat we kansen kunnen grijpen en kunnen reageren op nieuwe risico's en uitdagingen die eruit voortvloeien.

Verbindenissen en acties

9. Om onze doelstellingen te bereiken, verbinden wij ons ertoe concrete en meetbare acties te ondernemen.

Doelstelling 1. Alle digitale verschillen wegwerken en vaart zetten achter de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen.

Connectiviteit

10. Wij erkennen dat universele en zinvolle connectiviteit evenals betaalbare toegang tot internet van essentieel belang zijn om het volledige potentieel van digitale en opkomende technologieën te ontsluiten. Wij verbinden ons ertoe iedereen toegang te geven tot internet. Wij beseffen dat hiervoor sterke partnerschappen en meer financiële investeringen in ontwikkelingslanden nodig zijn van regeringen en andere belanghebbenden, met name de particuliere sector. Wij bevestigen de belangrijke rol van de Internationale Telecommunicatie-unie bij het bevorderen van universele en zinvolle connectiviteit en verzoeken de Unie haar inspanningen voort te zetten. Wij erkennen dat innovatieve oplossingen kunnen helpen om hogesnelheidsconnectiviteit naar onder meer afgelegen, minder goed bediende en plattlandsgebieden te brengen.

11. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) streefcijfers, indicatoren en maatstaven voor universele en zinvolle connectiviteit en betaalbare toegang tot internet te ontwikkelen en te verbeteren, voortbouwend op bestaande initiatieven, en ze op te nemen in internationale, regionale en nationale ontwikkelingsstrategieën (SDG 9);

b) innovatieve en gemengde financieringsmechanismen en stimulansen te ontwikkelen, ook in samenwerking met regeringen, multilaterale ontwikkelingsbanken, relevante internationale organisaties en de particuliere sector, om de resterende 2,6 miljard mensen toegang te geven tot internet en de kwaliteit en betaalbaarheid van connectiviteit te verbeteren. Wij zullen ernaar streven de abonnementskosten voor breedbandtoegang op basisniveau betaalbaar te maken voor een zo groot mogelijk deel van de bevolking (SDG's 1 en 9);

c) te investeren in en gebruik te maken van veerkrachtige digitale infrastructuur, met inbegrip van satellieten en lokale netwerkprojecten, die een veilige en beveiligde netwerkdekking mogelijk maakt in alle gebieden, waaronder landelijke, afgelegen en moeilijk bereikbare gebieden, en billijke toegang tot satellietbanen te bevorderen, rekening houdend met de behoeften van ontwikkelingslanden. We streven naar universele toegang tot voldoende snel en betrouwbaar internet tegen betaalbare prijzen om een zinvol gebruik van het internet mogelijk te maken (SDG's 9 en 11);

d) alle scholen en ziekenhuizen in kaart te brengen en aan te sluiten op het internet, voortbouwend op het Giga-initiatief van de Internationale Telecommunicatie-unie en het Kinderfonds van de Verenigde Naties, en diensten en capaciteiten op het gebied van telegeneeskunde te versterken (SDG's 3 en 4);

e) duurzaamheid te bevorderen gedurende de hele levenscyclus van digitale technologieën, met name door contextspecifieke maatregelen met het oog op de verbetering van de hulpbronnenefficiëntie, de instandhouding en het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen, en ervoor te zorgen dat digitale infrastructuur en apparatuur op een duurzame manier worden ontworpen om milieuproblemen aan te pakken in de context van duurzame ontwikkeling en inspanningen om armoede uit te bannen (SDG's 1, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 13 en 14);

f) bij de ontwikkeling en uitvoering van nationale en lokale strategieën voor digitale connectiviteit rekening te houden met de behoeften van mensen in kwetsbare situaties en mensen in minder goed bediende, afgelegen en plattelandsgebieden (SDG's 10 en 11);

g) gendermainstreaming te bevorderen in strategieën voor digitale connectiviteit om structurele en systematische belemmeringen weg te nemen die verhinderen dat alle vrouwen en meisjes toegang hebben tot zinvolle, veilige en betaalbare digitale connectiviteit (SDG 5).

Digitale geletterdheid, vaardigheden en capaciteiten

12. Om de voordelen van digitale connectiviteit ten volle te benutten, moeten we ervoor zorgen dat mensen op zinvolle en veilige wijze gebruik kunnen maken van het internet en veilig kunnen navigeren in de digitale ruimte. Wij erkennen het belang van digitale vaardigheden en mogelijkheden voor een leven lang digitaal leren, rekening houdend met de specifieke sociale, culturele en taalkundige behoeften van elke gemeenschap en van elk individu, ongeacht leeftijd of achtergrond. Wij zijn er ons van bewust dat er meer internationale samenwerking en financiering nodig is voor de ontwikkeling van digitale capaciteit in ontwikkelingslanden, dat de ontwikkeling van lokale inhoud en gelokaliseerde inhoud online moet worden ondersteund en dat talent moet worden behouden.

13. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

(a) nationale strategieën voor digitale vaardigheden op te stellen en te ondersteunen, lerarenopleidingen en onderwijsprogramma's aan te passen en opleidingsprogramma's voor volwassenen op te zetten voor het digitale tijdperk. Ons doel is om zoveel mogelijk mensen digitale basisvaardigheden bij te brengen en tegelijkertijd ook de verwerving van intermediaire of geavanceerde digitale vaardigheden te bevorderen (SDG's 4 en 5);

b) meer platforms, diensten, software en onderwijsprogramma's in verband met digitale technologie ter beschikking te stellen in verschillende talen en formaten, de toegang ertoe te vergemakkelijken en ze betaalbaarder te maken, en ervoor te zorgen dat gebruikersinterfaces ook toegankelijk zijn voor personen met een handicap (SDG's 4 en 10);

c) de capaciteitsopbouw toe te spitsen op en op maat te maken voor vrouwen en meisjes, kinderen en jongeren, alsook ouderen, personen met een handicap, migranten, vluchtelingen en intern ontheemden, inheemse volkeren en personen in kwetsbare situaties, en ervoor te zorgen dat zij op zinvolle wijze worden betrokken bij het ontwerp en de uitvoering van programma's (SDG's 5 en 10);

d) nationale enquêtes over digitale inclusie op te stellen en te verrichten met gegevens die zijn uitgesplitst naar inkomen, geslacht, leeftijd, ras, etniciteit, migratiestatus, handicap en geografische locatie evenals andere landspecifieke variabelen, om leerachterstanden te identificeren en informatie te verzamelen over prioriteiten in specifieke contexten (SDG's 5 en 10);

e) prioriteiten en streefdoelen vast te stellen voor de ontwikkeling van digitale vaardigheden van ambtenaren en instellingen met het oog op de identificatie, ontwikkeling en uitvoering van strategieën en beleid voor inclusieve, veilige en gebruikersgerichte overheidsdiensten, met inbegrip van de ontwikkeling van vaardigheden en capaciteit om de veilige, beveiligde en veerkrachtige werking van digitale systemen, netwerken en gegevens te waarborgen (SDG 16);

f) beroepsopleiding, bij- en omscholing te ontwikkelen voor werknemers in beroepen die getroffen worden door de digitalisering en automatisering, om de mogelijke negatieve gevolgen voor die werknemers te verzachten en waardig werk te bevorderen (SDG 8);

g) interoperabele digitalecompetentiekaders en opleidingsnormen op te stellen, teneinde het bundelen van opleidingsmiddelen te vergemakkelijken en publieke en particuliere middelen aan te trekken ter ondersteuning van capaciteitsopbouw en voortdurende aanpassingen ervan, zodat snel kan worden ingespeeld op technologische veranderingen en braindrain kan worden voorkomen (SDG's 4 en 17);

h) inspanningen te ondersteunen die erop gericht zijn mogelijkheden te creëren voor hoogwaardig en inclusief onderwijs en onderzoek op het gebied van wetenschap, technologie, engineering en wiskunde, alsmede de deelname van vrouwen en meisjes in alle rollen en op alle niveaus te bevorderen (SDG 4).

Digitale collectieve goederen en digitale openbare infrastructuur

14. Wij erkennen dat digitale collectieve goederen, met inbegrip van opensourcesoftware, open data, opensourcemodellen voor artificiële intelligentie, open normen en open inhoud, waarbij de privacy wordt beschermd, andere toepasselijke internationale wetgeving, normen en beste praktijken worden gerespecteerd en geen schade wordt berokkend, samenlevingen en personen in staat

stellen digitale technologieën te gebruiken voor hun ontwikkelingsbehoeften, en digitale samenwerking en investeringen kunnen vergemakkelijken.

15. Een veerkrachtige, veilige, inclusieve en interoperabele digitale openbare infrastructuur heeft het potentieel om op grote schaal diensten te verstrekken en de sociale en economische kansen voor iedereen te vergroten. Wij beseffen dat er meerdere modellen van digitale openbare infrastructuur bestaan en dat elke samenleving collectieve digitale systemen zal ontwikkelen en gebruiken die aansluiten bij haar specifieke prioriteiten en behoeften. Transparante, veilige en beveiligde digitale systemen en gebruikersgerichte waarborgen kunnen bijdragen aan het vertrouwen van het publiek en het gebruik van digitale diensten stimuleren.

16. Wij zijn van mening dat dergelijke digitale collectieve goederen en een dergelijke digitale openbare infrastructuur belangrijke aanjagers zijn van inclusieve digitale transformatie en innovatie. Wij erkennen dat er meer moet worden geïnvesteerd om de succesvolle ontwikkeling ervan te waarborgen met de deelname van alle belanghebbenden.

17. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) door middel van samenwerking met een brede betrokkenheid van belanghebbenden veilige en beveiligde opensourcesoftware, open data, opensourcemodellen voor artificiële intelligentie en open normen te ontwikkelen, te verspreiden en te onderhouden die de samenleving als geheel ten goede komen (SDG's 8, 9 en 10);

b) de toepassing van open normen en interoperabiliteit te bevorderen om het gebruik van digitale collectieve goederen op verschillende platforms en in verschillende systemen te vergemakkelijken (alle SDG's);

c) een reeks waarborgen te ontwikkelen en af te spreken voor inclusieve, verantwoorde, veilige, beveiligde en gebruikersgerichte digitale openbare infrastructuur, die in verschillende contexten kunnen worden toegepast (SDG 16);

d) beste praktijken op het gebied van digitale openbare infrastructuur en voorbeelden van het gebruik ervan uit te wisselen en te verspreiden om regeringen, de particuliere sector en andere belanghebbenden te informeren, door gebruik te maken van bestaande databanken van de Verenigde Naties en andere gegevensbanken (SDG's 16 en 17);

e) meer te investeren in en te voorzien in financiering van de ontwikkeling van digitale collectieve goederen en digitale openbare infrastructuur, met name in ontwikkelingslanden (SDG 17);

f) regeringen, de particuliere sector, het maatschappelijk middenveld, de technische en academische gemeenschappen en internationale en regionale organisaties aan te moedigen om partnerschappen aan te gaan die gericht zijn op het ontwerpen, lanceren en ondersteunen van initiatieven om de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te bevorderen door gebruik te maken van digitale collectieve goederen en digitale openbare infrastructuur (SDG 17).

Doelstelling 2. De digitale economie inclusiever maken en iedereen laten meedelen in de voordelen ervan.

18. Wij erkennen dat met een billijke en betaalbare toegang tot digitale technologieën het potentieel van de digitale economie in elke samenleving kan worden ontsloten. Wij zijn van mening dat digitale toegang mogelijkheden biedt voor

het opbouwen en ontwikkelen van kennis, onderzoek en capaciteit en voor overdracht van technologie op onderling overeengekomen voorwaarden.

19. Om de digitale inclusie te bevorderen is een voorspelbare en transparante omgeving nodig met beleids-, wetgevings- en regelgevingskaders die innovatie ondersteunen, consumentenrechten beschermen, digitaal talent en digitale vaardigheden stimuleren, eerlijke concurrentie en digitaal ondernemerschap bevorderen en het vertrouwen van de consument in de digitale economie versterken. Zowel op internationaal als nationaal niveau verhoogt een dergelijke omgeving de productiviteit, vergemakkelijkt ze de groei van e-commerce, verbetert ze het concurrentievermogen, versnelt ze de digitale transformatie en bevordert ze investeringen in digitale technologieën en de overdracht van die technologieën naar ontwikkelingslanden op onderling overeengekomen voorwaarden.

20. Wij zijn van oordeel dat robuuste normen en capaciteit om de veilige, beveiligde en veerkrachtige werking van digitale systemen, netwerken en gegevens te garanderen, ook van essentieel belang zijn om handelstransacties te vergemakkelijken en veilige, beveiligde en betrouwbare onlineomgevingen mogelijk te maken.

21. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) een open, rechtvaardige, inclusieve en niet-discriminerende digitale omgeving voor iedereen te bevorderen, waardoor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen kunnen deelnemen aan en concurreren in de digitale economie (SDG 9);

b) internationale, regionale en nationale inspanningen te ondersteunen om gunstige omgevingen voor digitale transformatie te creëren, zoals voorspelbare en transparante beleids-, wetgevings- en regelgevingskaders, en beste praktijken uit te wisselen (SDG's 10 en 16);

c) nationale en regionale beoordelingen uit te voeren om te bepalen welke acties nodig zijn voor het aanpakken van lacunes en behoeften op het gebied van digitale transformatie, en de vergaring en het gebruik van gegevens ter onderbouwing van de besluitvorming te versterken (alle SDG's);

d) alle belanghebbenden op te roepen om desgevraagd technische bijstand te verlenen aan ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun nationale beleid en prioriteiten op het gebied van digitale transformatie (SDG 17);

e) te zorgen voor stabiele en veerkrachtige toeleveringsketens voor digitale producten en diensten wereldwijd (SDG's 8 en 9);

f) initiatieven voor kennisdeling en technologieoverdracht op onderling overeengekomen voorwaarden te bevorderen (SDG 17);

g) Noord-Zuid-, Zuid-Zuid- en trilaterale samenwerking aan te moedigen, met name tussen universiteiten, onderzoeksinstituten en de particuliere sector, om de ontwikkeling van digitale kennis te versnellen en sneller toegang te bieden tot onderzoekscapaciteit (SDG 17);

h) kennis en beste praktijken op het gebied van digitaal ondernemerschap uit te wisselen om innovatieprogramma's en lokale technologische oplossingen in ontwikkelingslanden te ondersteunen (SDG 9);

i) innovatie en ondernemerschap te bevorderen, ook onder vrouwen, jongeren en andere ondernemers uit ondervertegenwoordigde groepen, met als doel het aantal digitale micro-, kleine en middelgrote ondernemingen en start-ups in ontwikkelingslanden te vergroten en hun toegang tot de markten te vergemakkelijken door het gebruik van digitale technologieën (SDG's 8 en 9);

j) te werken aan capaciteitsopbouw voor een veilige, beveiligde en veerkrachtige werking van digitale systemen, netwerken en gegevens in het kader van de inspanningen op het gebied van digitale transformatie (SDG 9).

Doelstelling 3. Een inclusieve, open, veilige en beveiligde digitale ruimte aanmoedigen waarin mensenrechten worden geëerbiedigd, beschermd en bevorderd.

Mensenrechten

22. Wij verbinden ons ertoe de mensenrechten in de digitale ruimte te eerbiedigen, te beschermen en te bevorderen. Wij zullen het internationaal recht inzake de mensenrechten handhaven gedurende de hele levenscyclus van digitale en opkomende technologieën, opdat gebruikers veilig gebruik kunnen maken van digitale technologieën en worden beschermd tegen schendingen van hun rechten, misbruik en alle vormen van discriminatie. Wij geloven dat het de verantwoordelijkheid is van alle belanghebbenden om deel te nemen aan deze inspanning en roepen de particuliere sector op de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten²⁰ toe te passen.

23. Wij verbinden ons ertoe om:

a) ervoor te zorgen dat de nationale wetgeving met betrekking tot digitale technologieën wordt opgesteld en uitgevoerd in overeenstemming met de verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht, waaronder het internationaal recht inzake de mensenrechten (alle SDG's);

b) passende waarborgen vast te stellen om alle negatieve gevolgen van het gebruik van digitale en opkomende technologieën op de mensenrechten te voorkomen en aan te pakken, en personen te beschermen tegen mensenrechtenschendingen in de digitale ruimte, onder meer door middel van passende zorgvuldigheid op het gebied van de mensenrechten en de vaststelling van doeltreffende toezichts- en verhaalmechanismen (alle SDG's);

c) de wetgevings- en beleidskaders te versterken om de rechten van het kind in de digitale ruimte te beschermen, in overeenstemming met het internationaal recht inzake de mensenrechten, waaronder het Verdrag inzake de rechten van het kind²¹ (alle SDG's);

d) de vrije uitwisseling van informatie en ideeën niet te belemmeren door beperkingen die onverenigbaar zijn met de verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht (alle SDG's).

24. Wij waarderen de voortdurende inspanningen van het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten om, via een adviesdienst inzake mensenrechten in de digitale ruimte, op verzoek, binnen het bestaande mandaat en met middelen uit vrijwillige bijdragen, deskundig advies en praktische richtsnoeren te verstrekken over mensenrechten- en technologische kwesties.

25. Wij verzoeken:

a) digitale-technologiebedrijven en ontwikkelaars om zich te houden aan het internationaal recht inzake de mensenrechten en de daarin vastgelegde beginselen, onder meer door passende zorgvuldigheid toe te passen op het gebied van

²⁰ Zie hiervoor [A/HRC/17/31](#), bijlage.

²¹ Verenigde Naties, Treaty Series, vol. 1577, nr. 27531.

mensenrechten en effectbeoordelingen uit te voeren gedurende de hele levenscyclus van technologieën (alle SDG's);

b) digitale-technologiebedrijven, ontwikkelaars en socialemediaplatforms om ervoor te zorgen dat de mensenrechten online worden geëerbiedigd, om maatregelen te nemen ter beperking en voorkoming van misbruik en in dit verband verantwoording af te leggen, en om toegang te bieden tot doeltreffende rechtsmiddelen in overeenstemming met de leidende beginselen van de Verenigde Naties inzake bedrijfsleven en mensenrechten en andere relevante kaders (SDG's 5, 10 en 16).

Internetbeheer

26. Wij beseffen dat het internet een essentiële wereldwijde voorziening is om een inclusieve en rechtvaardige digitale transformatie te bewerkstelligen. Om iedereen er ten volle van te laten profiteren, moet het internet open, wereldwijd, interoperabel, stabiel en veilig zijn.

27. Wij erkennen dat internetbeheer verder mondiaal en met een brede betrokkenheid van belanghebbenden moet worden geregeld en dat regeringen, de particuliere sector, het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties, de technische en academische gemeenschappen en alle andere relevante belanghebbenden, binnen hun respectieve rollen en verantwoordelijkheden, ten volle moeten worden betrokken. Wij bevestigen opnieuw dat internetbeheer verder in overeenstemming moet zijn met de bepalingen die zijn vastgesteld in de resultaten van de topontmoetingen in Genève en Tunis, ook met betrekking tot nauwere samenwerking.

28. Wij zijn ons bewust van het belang van het Forum voor internetbeheer als het belangrijkste multistakeholderplatform om vraagstukken in verband met internetbeheer te bespreken.

29. Wij verbinden ons ertoe om:

a) een open, wereldwijd, interoperabel en betrouwbaar internet te bevorderen en concrete stappen te ondernemen om een veilige, beveiligde en gunstige onlineomgeving voor iedereen in stand te houden (SDG 9);

b) steun te verlenen aan het Forum voor internetbeheer, onder meer door verdere inspanningen te leveren voor een grotere en diverse deelname van regeringen en andere belanghebbenden uit ontwikkelingslanden en door daartoe financiering uit vrijwillige bijdragen beschikbaar te stellen (SDG's 9 en 10);

c) internationale samenwerking tussen alle belanghebbenden te bevorderen om risico's van versnippering van het internet tijdig te voorkomen, in kaart te brengen en aan te pakken (SDG 16);

d) geen gebruik te maken van blokkering van het internet en van maatregelen om internettoegang te beperken (SDG 16).

Digitaal vertrouwen en digitale veiligheid

30. We moeten dringend de strijd aanbinden met en optreden tegen alle vormen van geweld, met inbegrip van seksueel en gendergerelateerd geweld dat mogelijk wordt gemaakt of versterkt door het gebruik van technologie, alle vormen van haatzaaiende uitlatingen en discriminatie, misinformatie en desinformatie, cyberpesten, seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen. Wij zijn van plan krachtige risicobeperkende en herstelmaatregelen vast te stellen en te handhaven waarmee ook de privacy en de vrijheid van meningsuiting beschermd worden.

31. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) een veilige en beveiligde onlineruimte te creëren voor alle gebruikers waar hun geestelijke gezondheid en welzijn worden gewaarborgd, door het definiëren van gemeenschappelijke normen, richtsnoeren en acties van de sector die in overeenstemming zijn met het internationaal recht, veilige maatschappelijke ruimten te bevorderen en inhoud op digitale platforms aan te pakken die schade toebrengt aan personen, rekening houdend met de lopende werkzaamheden van entiteiten van de Verenigde Naties, regionale organisaties en initiatieven van meerdere belanghebbenden (SDG's 3, 5, 9, 10, 16 en 17);

b) prioriteit te geven aan de ontwikkeling en uitvoering van nationale beleidsmaatregelen en normen voor onlineveiligheid voor kinderen, in overeenstemming met het internationaal recht inzake de mensenrechten, waaronder het Verdrag inzake de rechten van het kind (SDG's 3, 5 en 10);

c) regelmatige samenwerking tot stand te brengen tussen nationale instellingen voor onlineveiligheid om beste praktijken uit te wisselen en gezamenlijke inzichten te ontwikkelen over acties ter bescherming van de privacy, de vrijheid van meningsuiting en de toegang tot informatie, en tegelijkertijd schadelijke gevolgen in dit verband aan te pakken (SDG 17);

d) ervoor te zorgen dat de wet- en regelgeving over het gebruik van technologie op gebieden als surveillance en versleuteling in overeenstemming is met het internationaal recht (SDG's 10 en 16);

e) in overleg met alle relevante belanghebbenden doeltreffende methoden te ontwikkelen om alle vormen van geweld en misbruik in de digitale ruimte te meten, te monitoren en tegen te gaan (SDG's 5 en 16);

f) toezicht te houden op en evaluaties uit te voeren van het beleid en de praktijken van digitale platforms ter bestrijding van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen die mogelijk worden gemaakt of worden versterkt door het gebruik van technologie, onder meer de verspreiding van materiaal betreffende seksueel misbruik van kinderen of seksuele uitbuiting van kinderen, alsook het benaderen van kinderen (grooming) met het oog op het plegen van een seksueel misdrijf (SDG 3).

32. Verder verzoeken we:

a) digitale-technologiebedrijven en ontwikkelaars om dringend in gesprek te treden met gebruikers van alle achtergronden en met uiteenlopende vaardigheden, zodat hun zienswijzen en behoeften worden opgenomen in de levenscyclus van digitale technologieën (SDG's 5 en 10);

b) digitale-technologiebedrijven en ontwikkelaars om, in overleg met regeringen en andere belanghebbenden, dringend mee te werken aan kaders voor verantwoordingsplicht van de sector, waarin wordt gezorgd voor meer transparantie van hun systemen en processen, verantwoordelijkheden worden gedefinieerd en verbintenissen worden aangegaan met betrekking tot normen en controleerbare openbare verslagen (SDG's 9 en 17);

c) digitale-technologiebedrijven en socialemediaplatforms om hun gebruikers dringend opleidingsmateriaal aan te reiken en waarborgen te verstrekken op het gebied van onlineveiligheid, met name met betrekking tot kinderen en jongeren (SDG 3);

d) socialemediaplatforms om dringend veilige, beveiligde en toegankelijke meldingsmechanismen op te zetten voor gebruikers en hun advocaten, zodat mogelijke schendingen van de regels kunnen worden gemeld, met inbegrip van

meldingsmechanismen die specifiek zijn afgestemd op kinderen en personen met een handicap (SDG 3).

Betrouwbaarheid van informatie

33. Toegang tot relevante, betrouwbare en accurate informatie en kennis is essentieel voor een inclusieve, open, veilige en beveiligde digitale ruimte. Wij erkennen dat digitale en opkomende technologieën de manipulatie van informatie en inmenging in dit verband kunnen vergemakkelijken en op die manier schade kunnen berokkenen aan samenlevingen en personen, en negatieve gevolgen kunnen hebben voor de uitoefening van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden en voor de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen.

34. Wij zullen samenwerken om te streven naar betrouwbaarheid van informatie, verdraagzaamheid en respect in de digitale ruimte en om de integriteit van democratische processen te beschermen. Wij zullen de internationale samenwerking versterken om het probleem van misinformatie, desinformatie en haatzaaiende uitlatingen online aan te pakken en de risico's van informatiemanipulatie te beperken op een wijze die strookt met het internationaal recht.

35. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) leerplannen voor digitale geletterdheid, media- en informatiewijsheid te ontwerpen en uit te rollen om ervoor te zorgen dat alle gebruikers over de vaardigheden en kennis beschikken om veilig en kritisch te kunnen omgaan met inhoud en met aanbieders van informatie, en om de weerbaarheid tegen de schadelijke gevolgen van misinformatie en desinformatie te vergroten (SDG's 3 en 4);

b) diverse en veerkrachtige informatie-ecosystemen te stimuleren, onder meer door onafhankelijke en publieke media te versterken en journalisten en mediawerkers te ondersteunen (SDG's 9 en 16);

c) de toegang tot en verspreiding van onafhankelijke, op feiten gebaseerde, tijdige, gerichte, duidelijke, toegankelijke, meertalige en wetenschappelijk onderbouwde informatie te waarborgen, te bevorderen en te vergemakkelijken om misinformatie en desinformatie tegen te gaan (SDG's 3, 4, 9 en 16);

d) de toegang tot relevante, betrouwbare en accurate informatie in crisissituaties te verbeteren, zodat mensen in kwetsbare situaties worden beschermd en zelfredzaam worden (SDG 10);

e) de entiteiten van de Verenigde Naties aan te moedigen om, in samenwerking met regeringen en relevante belanghebbenden, de impact van misinformatie en desinformatie op de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te beoordelen (SDG 17).

36. Verder verzoeken we:

a) digitale-technologiebedrijven en socialemediaplatforms om dringend te zorgen voor meer transparantie van hun systemen en er meer verantwoording voor af te leggen, onder meer met betrekking tot gebruiksvoorwaarden, inhoudsmoderatie en aanbevelingsalgoritmen en verwerking van de persoonsgegevens van gebruikers in de talen van elk land, zodat gebruikers weloverwogen keuzes kunnen maken en met kennis van zaken hun toestemming kunnen verlenen of herroepen (SDG's 9 en 10);

b) socialemediaplatforms om onderzoekers dringend toegang te verlenen tot gegevens, met waarborgen voor de privacy van gebruikers, om te zorgen voor transparantie en verantwoordingsplicht en om een empirische basis te ontwikkelen over hoe misinformatie, desinformatie en haatzaaiende uitlatingen kunnen worden aangepakt. Hiermee kan informatie worden verzameld voor de overheden en de

sector, die als basis kan dienen voor beleid, normen en beste praktijken (SDG's 9, 16 en 17);

c) digitale-technologiebedrijven en ontwikkelaars om oplossingen te blijven bedenken en publiekelijk te communiceren over acties om mogelijke schadelijke gevolgen, waaronder haatzaaiende uitlatingen en discriminatie, van op artificiële intelligentie gebaseerde inhoud tegen te gaan. Het gaat bij dergelijke maatregelen onder meer om het inbouwen van waarborgen in training voor artificiële-intelligentiemodellen, het herkennen van door artificiële intelligentie gegenereerd materiaal, het certificeren van authenticiteit voor inhoud en herkomst, het gebruik van etikettering, watermerken of andere technieken (SDG's 10, 16 en 17).

Doelstelling 4. Betrouwbare, rechtvaardige en interoperabele benaderingen voor gegevensbeheer stimuleren.

Gegevensbescherming en -beveiliging

37. Wij erkennen dat verantwoord en interoperabel gegevensbeheer van essentieel belang is om ontwikkelingsdoelstellingen te bewerkstelligen, mensenrechten te beschermen, innovatie te stimuleren en economische groei te bevorderen. Doordat er steeds meer gegevens worden verzameld, uitgewisseld en verwerkt, ook in artificiële-intelligentiesystemen, kunnen de risico's toenemen indien er geen doeltreffende normen zijn vastgelegd voor de bescherming van persoonsgegevens en de privacy.

38. Wij zijn ons ervan bewust dat, om het volledige potentieel van digitale en opkomende technologieën te ontsluiten, de samenwerking op het gebied van gegevensbeheer dringend moet worden versterkt op alle niveaus, met de effectieve, rechtvaardige en zinvolle deelname van alle landen en in overleg met relevante belanghebbenden. Wij erkennen dat hiervoor capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden nodig is en dat er op alle niveaus kaders voor gegevensbeheer moeten worden ontwikkeld en uitgevoerd, die ervoor zorgen dat de voordelen van het gebruik van gegevens ten volle worden benut en dat tegelijkertijd de privacy en de veiligheid van de gegevens worden beschermd. Wij roepen het systeem van de Verenigde Naties op een rol te spelen bij het stimuleren van capaciteitsopbouw voor verantwoord en interoperabel gegevensbeheer.

39. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) bij de ontwikkeling van kaders voor gegevensbeheer voort te bouwen op bestaande internationale en regionale richtsnoeren voor de bescherming van de privacy (alle SDG's);

b) meer steun te verlenen aan alle landen bij het opzetten van doeltreffende en interoperabele nationale kaders voor gegevensbeheer (alle SDG's);

c) personen en groepen, onder andere door middel van wettelijke bepalingen in verband met de vertrouwelijkheid van gegevens en intellectuele eigendom, de mogelijkheid te bieden om na te denken over hun toestemming voor het gebruik van hun gegevens, die toestemming al dan niet te geven en deze te herroepen, en te kiezen hoe die gegevens worden gebruikt (SDG's 10 en 16);

d) ervoor te zorgen dat het verzamelen, delen, doorgeven, opslaan en verwerken van gegevens alsook de toegang ertoe op een veilige en beveiligde manier verlopen en in redelijke verhouding staan met de noodzakelijke, expliciete en legitieme doeleinden, in overeenstemming met het internationaal recht (alle SDG's);

e) gekwalificeerde arbeidskrachten op te leiden om gegevens op een veilige en vertrouwelijke manier te verzamelen, te verwerken, te analyseren, op te slaan en door te geven (SDG's 8 en 9).

Gegevensuitwisseling en gegevensnormen

40. Wij erkennen dat een gegevenskloof, zoals lacunes in gendergerelateerde en geografische gegevens, kan leiden tot een ongelijke verdeling van voordelen, misbruik en verkeerde interpretatie van gegevens en vertekende resultaten.

41. Wij zien in dat gemeenschappelijke gegevensnormen en interoperabele gegevensuitwisseling kunnen bijdragen aan de toegankelijkheid en de uitwisseling van gegevens, en de gegevenskloof kunnen helpen dichten. We zullen opendata-initiatieven mogelijk maken, die worden opgezet en beheerd door alle belanghebbenden, met inbegrip van gemeenschappen en particulieren, om gegevens te gebruiken en in te zetten voor hun ontwikkeling en welzijn.

42. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) normen voor gegevens en metagegevens te ontwikkelen ter voorkoming en bestrijding van vooroordelen, discriminatie en mensenrechtenschendingen gedurende de hele levenscyclus van gegevens, onder meer door regelmatig gegevensaudits uit te voeren (SDG's 3, 5, 10 en 16);

b) basisdefinities en gegevensclassificaties te ontwikkelen om interoperabiliteit te bevorderen en gegevensuitwisseling te vergemakkelijken (alle SDG's);

c) gemeenschappelijke definities en normen te ontwikkelen voor het gebruik en hergebruik van gegevens ten behoeve van het algemeen belang (alle SDG's).

Gegevens voor de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en voor ontwikkeling

43. Wij zijn van mening dat veilige en beveiligde gegevenssystemen en -capaciteit van cruciaal belang zijn voor empirisch onderbouwde beleidsvorming en de verlening van openbare diensten. Onvoldoende investeringen in openbare gegevenssystemen en statistische activiteiten kunnen een rem zetten op de verwezenlijking van duurzame ontwikkeling.

44. Wij erkennen dat hoogwaardige gegevens cruciaal zijn om de vooruitgang van alle duurzameontwikkelingsdoelstellingen te volgen, te sturen en te bespoedigen en om op een doeltreffende manier op crises te reageren. Wij verbinden ons ertoe de internationale samenwerking te versterken om het huidige ernstige tekort aan gegevens voor ontwikkeling aan te pakken en de openbare toegang tot die gegevens te vergroten. Wij zullen ons sterk maken voor het verantwoord gebruiken en uitwisselen van gegevens binnen en tussen landen om vooruitgang op het gebied van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te bevorderen.

45. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030:

a) de financiering voor gegevens en statistieken te verhogen, waarbij alle financieringsbronnen worden gemobiliseerd, en de inspanningen op te voeren om capaciteit op het gebied van gegevens en gerelateerde vaardigheden op te bouwen, evenals het verantwoord gebruik van gegevens, met name in ontwikkelingslanden. Wij zullen de voorspelbare financiering die wordt uitgetrokken voor gegevens op het gebied van duurzame ontwikkeling verhogen (SDG 17);

b) meer inspanningen te leveren om relevante, nauwkeurige, betrouwbare en uitgesplitste gegevens te verzamelen, te analyseren en te verspreiden met het oog op betere monitoring en beleidsvorming om vaart te zetten achter de verwezenlijking van de Agenda 2030, met inachtneming van de privacy en gegevensbescherming. Wij zullen streven naar een toename met 50 % van de beschikbare gegevens — uitgesplitst naar inkomen, geslacht, leeftijd, ras, etniciteit, migrantenstatus,

handicap, geografische locatie en andere landspecifieke variabelen — om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te monitoren (alle SDG's);

c) open en toegankelijke gegevenssystemen te ontwikkelen ter ondersteuning van doeltreffende vroegtijdige waarschuwing bij rampen, vroegtijdige actie en crisisrespons (SDG 3 en 11).

Grensoverschrijdende gegevensstromen

46. Grensoverschrijdende gegevensstromen spelen een sleutelrol in de digitale economie. Wij erkennen de mogelijke sociale, economische en ontwikkelingsvoordelen van beveiligde en betrouwbare grensoverschrijdende gegevensstromen, met name voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen. Wij zullen innovatieve, interoperabele en inclusieve mechanismen in kaart brengen waarmee gegevens met vertrouwen binnen en tussen landen kunnen circuleren, tot wederzijds voordeel en met inachtneming van de desbetreffende waarborgen inzake gegevensbescherming en privacy en de toepasselijke rechtskaders (SDG 17).

47. Wij verbinden ons ertoe om uiterlijk in 2030 het overleg tussen alle relevante belanghebbenden te bevorderen om een beter inzicht te krijgen in de gemeenschappelijke kenmerken, complementariteit, raakvlakken en verschillen van de regelgevingsbenaderingen om grensoverschrijdende gegevensstromen met vertrouwen mogelijk te maken, met het oog op de ontwikkeling van openbaar beschikbare kennis en beste praktijken (SDG 17).

Interoperabel gegevensbeheer

48. Wij zullen de interoperabiliteit van nationale, regionale en internationale beleidskaders voor gegevensbeheer bevorderen en ondersteunen. In dit verband verzoeken wij de Commissie Wetenschap en Technologie voor Ontwikkeling een specifieke werkgroep op te richten om een alomvattende en inclusieve dialoog met meerdere belanghebbenden aan te gaan over gegevensbeheer op alle niveaus voor zover relevant voor ontwikkeling. Wij nodigen de werkgroep uit om uiterlijk tijdens de 81e zitting verslag uit te brengen aan de Algemene Vergadering over de geboekte vooruitgang, en om follow-upaanbevelingen te doen voor billijke en interoperabele regelingen voor gegevensbeheer, die onder meer kunnen bestaan uit fundamentele beginselen van gegevensbeheer op alle niveaus voor zover relevant voor ontwikkeling; voorstellen ter ondersteuning van de interoperabiliteit van nationale, regionale en internationale gegevenssystemen; suggesties voor het delen van de voordelen van gegevens; en opties om veilige, beveiligde en betrouwbare gegevensstromen te faciliteren, met inbegrip van grensoverschrijdende gegevensstromen voor zover relevant voor ontwikkeling (alle SDG's).

49. Wij zullen de besprekingen bij de Verenigde Naties voortzetten, voortbouwend op de resultaten van de werkgroep en rekening houdend met de lopende werkzaamheden van andere relevante entiteiten en belanghebbenden, waaronder de Statistische Commissie van de Verenigde Naties, als onderdeel van onze inspanningen om een gemeenschappelijk inzicht te ontwikkelen over gegevensbeheer op alle niveaus, voor zover relevant voor ontwikkeling (alle SDG's).

Doelstelling 5. De internationale governance van artificiële intelligentie verbeteren in het belang van de mensheid

50. Wij erkennen dat de governance van artificiële intelligentie (AI) evenwichtig, inclusief en risicogebaseerd moet zijn, met een volledige en gelijke vertegenwoordiging van alle landen, in het bijzonder ontwikkelingslanden, en de zinnvolle betrokkenheid van alle belanghebbenden.

51. Wij erkennen de inspanningen die zowel op internationaal, regionaal en nationaal niveau als door meerdere belanghebbenden worden geleverd om veilige, beveiligde en betrouwbare artificiële-intelligentiesystemen te bevorderen. Wij moeten dringend en op een inclusieve wijze de mogelijke gevolgen van artificiële-intelligentiesystemen voor duurzame ontwikkeling en het welzijn en de rechten van personen beoordelen en aanpakken, evenals de mogelijke kansen en risico's die eraan verbonden zijn. Internationale samenwerking is essentieel om te zorgen voor harmonisatie en verenigbaarheid van nieuwe governancekaders voor artificiële intelligentie.

52. Wij verbinden ons ertoe billijke en inclusieve benaderingen te bevorderen om de voordelen van artificiële intelligentie te benutten en de risico's ervan te beperken met volledige inachtneming van het internationaal recht, waaronder het internationaal recht inzake de mensenrechten, en daarbij rekening te houden met andere relevante kaders, zoals de aanbeveling over de ethiek van artificiële intelligentie van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur²².

53. Wij zijn ons bewust van het enorme potentieel van artificiële-intelligentiesystemen om sneller vooruitgang te boeken bij de verwezenlijking van alle duurzameontwikkelingsdoelstellingen. Wij streven naar een governance van artificiële intelligentie in het algemeen belang en zullen ervoor zorgen dat de toepassing van artificiële intelligentie de verscheidenheid aan culturen en talen bevordert en lokaal gegenereerde gegevens ondersteunt ten behoeve van de ontwikkeling van landen en gemeenschappen. Dit omvat in het bijzonder internationale samenwerking die erop gericht is ontwikkelingslanden te ondersteunen bij de opbouw van hun capaciteit op het gebied van artificiële intelligentie, alsook inspanningen om de mogelijke negatieve effecten van opkomende digitale technologieën op arbeid en werkgelegenheid en op het milieu aan te pakken.

54. Wij zijn van mening dat de internationale governance van artificiële intelligentie een flexibele, multidisciplinaire en aanpasbare benadering vereist waarbij meerdere belanghebbenden betrokken zijn. Wij zijn van mening dat de Verenigde Naties een belangrijke rol moeten spelen bij het vormgeven, mogelijk maken en ondersteunen van dergelijke governance.

55. Dit Pact biedt ons een unieke kans om de internationale governance van artificiële intelligentie te bevorderen op een manier die aansluit bij de inspanningen die op internationaal, regionaal en nationaal niveau en door meerdere belanghebbenden worden geleverd. Wij zijn voornemens om:

- a) de toekomstige ontwikkelingen en gevolgen van artificiële-intelligentiesystemen te beoordelen en wetenschappelijk inzicht te bevorderen (alle SDG's);
- b) de interoperabiliteit en verenigbaarheid van benaderingen voor de governance van artificiële intelligentie te ondersteunen door beste praktijken uit te wisselen en een gemeenschappelijk inzicht te bevorderen (alle SDG's);
- c) bij te dragen aan capaciteitsopbouw, met name in ontwikkelingslanden, met het oog op de toegang tot, de ontwikkeling, het gebruik en de governance van artificiële-intelligentiesystemen, en om deze systemen te richten op duurzame ontwikkeling (alle SDG's);

²² United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Records of the General Conference, Forty-first Session, Paris, 9-24 November 2021, vol. 1, Resolutions, annex VII.

d) transparantie, verantwoordingsplicht en robuust menselijk toezicht op artificiële-intelligentiesystemen te bevorderen, in overeenstemming met het internationaal recht (alle SDG's).

56. Derhalve verbinden wij ons ertoe om:

a) binnen de Verenigde Naties een multidisciplinair onafhankelijk internationaal wetenschappelijk panel voor AI met een evenwichtige geografische vertegenwoordiging op te richten om wetenschappelijk inzicht te bevorderen door middel van empirisch onderbouwde beoordelingen van gevolgen, risico's en mogelijkheden, voortbouwend op bestaande nationale, regionale en internationale initiatieven en onderzoeksnetwerken (SDG 17);

b) binnen de Verenigde Naties een mondiale dialoog over AI-governance op gang te brengen, waarbij regeringen en alle relevante belanghebbenden worden betrokken en die zal plaatsvinden in de marge van bestaande relevante conferenties en bijeenkomsten van de Verenigde Naties (SDG 17).

57. Daarom verzoeken wij de voorzitter van de Algemene Vergadering om tijdens de 79e zitting van de Algemene Vergadering twee medefacilitators te benoemen, één uit een ontwikkeld land en één uit een ontwikkelingsland, om via een intergouvernementeel proces en in overleg met andere relevante belanghebbenden het mandaat en de modaliteiten voor de oprichting en werking van het onafhankelijk internationaal wetenschappelijk panel voor AI en de mondiale dialoog over AI-governance vast te stellen met het oog op de goedkeuring ervan door de Algemene Vergadering.

58. Wij roepen organisaties voor de ontwikkeling van normen op om samen te werken aan de ontwikkeling en vaststelling van interoperabele normen voor artificiële intelligentie die veiligheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid en de mensenrechten handhaven (SDG 3, 5, 7, 9, 10, 12, 16 en 17).

59. Wij zullen veilige, beveiligde en betrouwbare artificiële-intelligentiesystemen bevorderen die taalkundige en culturele diversiteit stimuleren, beschermen en in stand houden en die gedurende de hele levenscyclus van het systeem rekening houden met meertaligheid (SDG 10 en 16).

60. Wij roepen op tot de ontwikkeling van internationale partnerschappen voor capaciteitsopbouw op het gebied van artificiële intelligentie om onderwijs- en opleidingsprogramma's te ontwikkelen, om de toegang tot hulpmiddelen te vergroten, onder meer tot opensourcemodelen- en systemen voor artificiële intelligentie en openbare trainingsgegevens en rekeninputmiddelen, om het trainen en ontwikkelen van artificiële-intelligentiemodellen te faciliteren en om de deelname van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen aan de digitale economie te bevorderen (SDG 4 en 17).

61. Wij zullen optimaal gebruikmaken van bestaande VN-mechanismen en mechanismen met meerdere belanghebbenden om het opbouwen van capaciteit voor artificiële intelligentie te ondersteunen met als doel kloven op dit gebied te overbruggen, de toegang tot artificiële-intelligentietoepassingen te vergemakkelijken en capaciteit op te bouwen voor high-performance computing en aanverwante vaardigheden in ontwikkelingslanden (alle SDG's).

62. Wij zullen Noord-Zuid-, Zuid-Zuid- en trilaterale samenwerking bevorderen ter ondersteuning van de ontwikkeling van representatieve hoogwaardige gegevensverzamelingen, betaalbare rekeninputmiddelen, lokale oplossingen die taalkundige en culturele diversiteit weerspiegelen, en ecosystemen voor ondernemerschap in ontwikkelingslanden (SDG 4, 9, 10 en 17).

63. Wij benadrukken het belang van meer investeringen, met name uit de particuliere sector en van filantropische actoren, om de capaciteitsopbouw voor artificiële intelligentie ten behoeve van duurzame ontwikkeling op te schalen. Wij verzoeken de secretaris-generaal om in overleg met potentiële donoren en het VN-systeem innovatieve financieringsmogelijkheden, op basis van vrijwillige bijdragen, te ontwikkelen voor capaciteitsopbouw op het gebied van artificiële intelligentie die in overeenstemming zijn met de aanbevelingen van het adviesorgaan op hoog niveau inzake artificiële intelligentie over een wereldfonds voor AI en die een aanvulling vormen op de desbetreffende financieringsmechanismen van de Verenigde Naties, en deze mogelijkheden ter overweging voor te leggen aan de Algemene Vergadering tijdens de 79e zitting.

Follow-up en beoordeling

64. Wij zijn voornemens het mondiaal digitaal pact in onze respectieve landen en op regionaal en mondiaal niveau uit te voeren en daarbij rekening te houden met de verschillende nationale omstandigheden, capaciteiten en ontwikkelingsniveaus, met inachtneming van nationaal beleid, nationale prioriteiten en toepasselijke rechtskaders.

65. Deze inspanningen kunnen slechts met succes worden uitgevoerd als een actieve rol wordt toegekend aan de particuliere sector, de technische en academische gemeenschappen en het maatschappelijk middenveld, die onmisbaar en onvervangbaar zijn wegens hun innovatieve oplossingen en bijdrage aan de digitalisering. Wij zijn van plan onze samenwerking te versterken en de samenwerking met meerdere belanghebbenden optimaal te benutten om de doelstellingen van dit Pact te bereiken.

66. Wij nodigen internationale en regionale organisaties, de particuliere sector, de academische wereld, de technische gemeenschap en maatschappelijke organisaties uit om het Pact te bekrachtigen en actief betrokken te zijn bij de uitvoering en follow-up ervan. Wij verzoeken de secretaris-generaal de modaliteiten voor de vrijwillige bekrachtiging van dit Pact uit te werken, en deze informatie vanaf december 2024 beschikbaar en toegankelijk te maken voor het publiek.

67. Wij erkennen het belang van financiering om het volledige potentieel van dit Pact aan te boren. Voor een succesvolle uitvoering zijn publieke, particuliere en multilaterale middelen nodig, met inbegrip van gebundelde investeringen in gezamenlijke en gemengde instrumenten om een grootschalige impact teweeg te brengen, onder meer via VN-mechanismen zoals het digitaal loket van het gezamenlijk fonds voor de SDG's en via instrumenten van multilaterale ontwikkelingsbanken. Wij roepen regeringen ertoe op om steun voor digitale transformatie te integreren in ontwikkelingshulp, onder andere door meer middelen toe te wijzen aan initiatieven op het gebied van digitalisering en gegevens. Wij nodigen de particuliere sector en filantropische actoren uit financiële toezeggingen te overwegen ter ondersteuning van de uitvoering van het Pact.

68. Wij zullen voortbouwen op de mechanismen en fora die tijdens de Wereldtop over de informatiemaatschappij (WSIS) in het leven zijn geroepen, met name het Forum voor internetbeheer en de bijbehorende nationale en regionale initiatieven en het WSIS-forum, om te werken aan de uitvoering van het Pact. Wij kijken uit naar de WSIS+20-beoordeling in 2025 en verzoeken om hierbij na te gaan hoe deze mechanismen en fora alle belanghebbenden kunnen helpen bij de uitvoering van het Pact.

69. Wij erkennen de bijdrage van alle entiteiten, agentschappen, fondsen en programma's van de Verenigde Naties aan de bevordering van digitale samenwerking, met inbegrip van maar niet beperkt tot de Internationale Unie voor Telecommunicatie,

de Conferentie van de Verenigde Naties inzake handel en ontwikkeling, het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties en de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. Wij verzoeken hen en het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten om binnen hun huidige mandaat de uitvoering van dit Pact te ondersteunen. Wij erkennen de rol van de regionale economische commissies en de landenteams van de VN bij de ondersteuning van regionale en nationale belanghebbenden om digitale transformatie te bevorderen.

70. Wij erkennen de rol van de Commissie Wetenschap en Technologie voor Ontwikkeling bij de beoordeling van de follow-up met betrekking tot de uitvoering van de resultaten van de Wereldtop over de informatiemaatschappij, en verzoeken deze commissie na te gaan hoe zij verder kan bijdragen aan de uitvoering van het Pact.

71. Om de geboekte vooruitgang te volgen en te monitoren, verzoeken wij de secretaris-generaal om de regeringen en andere belanghebbenden ter overweging een plan voor te leggen voor de uitvoering van het Pact, waarin de bijdragen van het VN-systeem en andere belanghebbenden worden weerspiegeld, en om dit voorafgaand aan de WSIS+20-beoordeling op te nemen in het rapport van de secretaris-generaal over de geboekte vooruitgang bij de uitvoering en follow-up van de resultaten van de Wereldtop over de informatiemaatschappij op regionaal en internationaal niveau.

72. Wij zijn ons ervan bewust dat de systeembrede coördinatie verder moet worden versterkt om de Verenigde Naties in staat te stellen het in dit Pact beschreven inclusief platform voor digitale samenwerking op te zetten. Daartoe verzoeken wij de secretaris-generaal om, na overleg met de lidstaten, tijdens de 79 zitting aan de Algemene Vergadering een voorstel voor te leggen voor de oprichting van een bureau om in nauwe samenwerking met bestaande mechanismen systeembrede coördinatie te vergemakkelijken, waarbij de werkzaamheden en middelen van het bestaande bureau van de gezant van de secretaris-generaal voor technologie als basis dienen en worden geïncorporeerd. Dit voorstel moet uitvoerige informatie bevatten over operationele functies, structuur, locatie, verlenging van het mandaat, middelen en personeel.

73. Wij erkennen de rol van het politiek forum op hoog niveau voor duurzame ontwikkeling en de Economische en Sociale Raad om te beoordelen of met het Pact vooruitgang wordt geboekt bij het overbruggen van digitale kloven en een snellere verwezenlijking van de Agenda 2030. Wij erkennen de rol van de Mensenrechtenraad, binnen zijn huidige mandaat, bij de bevordering van een inclusieve, open, veilige en beveiligde digitale ruimte voor iedereen.

74. Het horizontale karakter van digitale technologieën en de veelheid aan actoren die betrokken zijn bij digitale samenwerking vereisen synergieën en een gecoördineerde follow-up. Wij verbinden ons ertoe het Pact te evalueren om de geboekte vooruitgang te beoordelen aan de hand van de doelstellingen ervan en om nieuwe kansen en uitdagingen voor mondiale digitale samenwerking in kaart te brengen. Wij besluiten om ter beoordeling van het mondiaal digitaal pact tijdens de 82e zitting van de Algemene Vergadering een bijeenkomst onder de naam “High-level review of the Global Digital Compact” te beleggen op basis van een voortgangsrapport van de secretaris-generaal en met de inbreng en zinvolle betrokkenheid van alle belanghebbenden, waaronder de Commissie Wetenschap en Technologie voor Ontwikkeling, het Forum voor internetbeheer en de facilitators voor de actiepunten van de Wereldtop over de informatiemaatschappij. Wij verzoeken de voorzitter van de Algemene Vergadering om tijdens de 81e zitting twee medefacilitators aan te wijzen, één uit een ontwikkelingsland en één uit een

ontwikkeld land, die zorgen voor open, transparant en inclusief intergouvernementeel overleg om de modaliteiten van deze bijeenkomst op hoog niveau vast te stellen.

Bijlage II

Verklaring over toekomstige generaties

Preamble

Wij, de staatshoofden, regeringsleiders en hoge vertegenwoordigers, bijeengekomen voor de Top van de Toekomst in de hoofdzetel van de Verenigde Naties op 22 en 23 september 2024,

bevestigen nogmaals onze verbintenissen ten aanzien van de doelstellingen en beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens²³, alsmede onze respectieve verplichtingen krachtens het internationaal recht,

herhalen eveneens onze verbintenissen ten aanzien van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling²⁴, met inbegrip van de politieke verklaring naar aanleiding van de top over de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van 2023²⁵, en onze toezeggingen aan toekomstige generaties, zoals onder meer uiteengezet in de Verklaring van Rio de Janeiro inzake milieu en ontwikkeling²⁶,

zijn ons ervan bewust dat onder toekomstige generaties alle generaties vallen die nog niet bestaan en op een dag deze planeet zullen erven,

stellen vast dat veel bestaande nationale rechtsstelsels, evenals sommige culturen en religies, ernaar streven de behoeften en belangen van toekomstige generaties veilig te stellen en solidariteit, rechtvaardigheid en billijkheid tussen generaties te bevorderen,

erkennen dat de besluiten, acties en het gebrek aan acties van de huidige generaties een vermenigvuldigend effect hebben over de generaties heen, en zijn derhalve vastbesloten ervoor te zorgen dat de huidige generaties op verantwoorde wijze handelen om de behoeften en belangen van toekomstige generaties veilig te stellen,

beseffen dat we moeten leren van onze verwezenlijkingen en mislukkingen uit het verleden en van de gevolgen daarvan, om een duurzamere, rechtvaardigere en billijkere wereld voor de huidige en toekomstige generaties tot stand te brengen, en zijn ons ervan bewust dat het verleden, het heden en de toekomst onderling met elkaar verbonden zijn,

erkennen dat kinderen en jongeren aanjagers van verandering zijn en dat in onze beleids- en besluitvormingsprocessen rekening moet worden gehouden met intergenerationele dialoog en overleg, zowel met als tussen kinderen, jongeren en ouderen, om de behoeften en belangen van toekomstige generaties veilig te stellen,

beseffen dat investeren in het leggen van een solide basis voor duurzame internationale vrede en veiligheid, duurzame ontwikkeling, het bevorderen van universele eerbiediging en naleving van de mensenrechten en fundamentele vrijheden voor iedereen en het handhaven van de rechtsstaat de doeltreffendste manier is om de behoeften en belangen van toekomstige generaties veilig te stellen,

²³ Resolution [217 A \(III\)](#).

²⁴ Resolution [70/1](#).

²⁵ Resolution [78/1](#), annex.

²⁶ Report of the United Nations Conference on Environment and Development, Rio de Janeiro, 3-14 June 1992, vol. I, Resolutions Adopted by the Conference (United Nations publication, Sales No. E.93.I.8 and corrigendum), resolution 1, annex I.

nemen nota van de complexe en onderling samenhangende kansen, uitdagingen en risico's waarmee de huidige generaties worden geconfronteerd, alsook van de gevolgen van de te verwachten wereldwijde demografische ontwikkelingen,

verbinden ons er verder toe om ten behoeve van de huidige en toekomstige generaties een sterker, doeltreffender en veerkrachtiger multilateraal systeem op te bouwen dat is gebaseerd op het internationaal recht, met de Verenigde Naties als spil, en berust op transparantie en vertrouwen,

en verklaren het volgende:

Leidende beginselen

Om ervoor te zorgen dat de huidige generaties de kans grijpen om toekomstige generaties een betere toekomst na te laten, en onze belofte na te komen om aan de eisen van het heden te voldoen op een manier die rekening houdt met de behoeften en belangen van toekomstige generaties en hierbij niemand aan zijn lot over te laten, zullen we de volgende leidende beginselen in acht nemen:

1. De handhaving van internationale vrede en veiligheid en de volledige eerbiediging van het internationaal recht moeten worden bevorderd in overeenstemming met de doelstellingen en beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties.
2. Het nastreven en uitoefenen van mensenrechten en fundamentele vrijheden voor iedereen — hetgeen burgerrechten en politieke, economische, sociale en culturele rechten omvat, met inbegrip van het recht op ontwikkeling — moet zonder onderscheid of discriminatie van welke aard dan ook worden geëerbiedigd, beschermd en bevorderd.
3. Toekomstige generaties moeten de kans krijgen om zich ten volle te ontplooiën en duurzame ontwikkeling te bereiken. Daarvoor moet onder andere een einde worden gemaakt aan van generatie op generatie overgedragen armoede en honger, ongelijkheid en onrechtvaardigheid en moet er oog zijn voor de bijzondere uitdagingen waarmee de meest kwetsbare landen worden geconfronteerd, in het bijzonder Afrikaanse landen, de minst ontwikkelde landen, niet aan zee grenzende ontwikkelingslanden en kleine eilandstaten in ontwikkeling.
4. Zowel intergenerationele solidariteit en dialoog als sociale cohesie moeten worden bevorderd om de grondslag te kunnen leggen voor de welvaart van toekomstige generaties, en in dit verband moet de rol van gezinnen en gezinsvriendelijk en gezinsgericht beleid worden erkend als factoren die bijdragen tot duurzame ontwikkeling.
5. Een schoon, gezond en duurzaam milieu, waarin de mens in harmonie met de natuur leeft, moet worden gecreëerd en in stand worden gehouden door met spoed de oorzaken en nadelige gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en door collectieve maatregelen voor milieubescherming op te voeren.
6. Een verantwoord en ethisch gebruik van wetenschap, technologie en innovatie, met de beginselen van billijkheid en solidariteit als leidraad, moet worden aangemoedigd om een open, eerlijke en inclusieve omgeving voor wetenschappelijke en technologische ontwikkeling en digitale samenwerking te bevorderen en tegelijkertijd kloven op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie, waaronder digitale kloven, binnen en tussen landen te overbruggen.
7. De verwezenlijking van gendergelijkheid, de empowerment van alle vrouwen en meisjes en de garantie dat zij hun mensenrechten en fundamentele vrijheden kunnen uitoefenen zonder enige vorm van discriminatie zijn noodzakelijke vereisten voor een duurzame toekomst.

8. De volledige en gelijkwaardige deelname van personen met een handicap van de huidige en toekomstige generaties, waarbij zij ook de kans krijgen om actief betrokken te zijn bij de besluitvorming, is van cruciaal belang om te garanderen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten.
9. Voor een welvarende en duurzame toekomst moeten racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en daarmee samenhangende onverdraagzaamheid worden uitgebannen, moet rassengelijkheid tot stand worden gebracht en moet worden gewerkt aan de empowerment van alle mensen.
10. Een inclusief, transparant en doeltreffend multilateraal systeem is essentieel om de internationale solidariteit en samenwerking te versterken, vertrouwen te herstellen en een veilige, rechtvaardige en duurzame wereld tot stand te brengen waarin de menselijke waardigheid gewaarborgd is.

Verbintenissen

Met deze beginselen als leidraad verbinden wij ons ertoe:

11. internationale stabiliteit, vrede en veiligheid te bevorderen, waarbij conflicten en crises met vreedzame middelen worden opgelost;
12. vreedzame, inclusieve en rechtvaardige samenlevingen te waarborgen, waarbij ongelijkheden binnen en tussen landen worden aangepakt en rekening wordt gehouden met de bijzondere behoeften van ontwikkelingslanden en mensen in kwetsbare situaties;
13. beleid en programma's ter verwezenlijking van gendergelijkheid en de empowerment van alle vrouwen en meisjes uit te voeren, een einde te maken aan alle vormen van discriminatie en geweld, intimidatie en misbruik van vrouwen en meisjes, met inbegrip van seksueel en gendergerelateerd geweld, en te zorgen voor volledige, gelijke en zinvolle deelname van vrouwen en gelijke kansen voor vrouwen om een leidinggevende functie te vervullen op alle besluitvormingsniveaus in alle geledingen van de samenleving;
14. alle vormen van hardnekkige historische en structurele ongelijkheden weg te werken, onder meer door tragedies uit het verleden en de gevolgen daarvan te erkennen en aan te pakken en met doeltreffende maatregelen te herstellen, alsook alle vormen van discriminatie uit te bannen;
15. culturele diversiteit en cultureel erfgoed, evenals talen, kennissystemen en tradities in ere te houden, te bevorderen en te beschermen, en de interculturele en interreligieuze dialoog te bevorderen, onder meer door nauwere internationale samenwerking aan te moedigen voor de teruggave en restitutie van culturele eigendommen van spirituele, voorouderlijke, historische en culturele waarde aan de landen waarvan ze afkomstig zijn, met inbegrip van maar niet beperkt tot kunstvoorwerpen, monumenten, museumstukken, manuscripten en documenten, alsmede er bij relevante particuliere entiteiten sterk op aan te dringen zich op dezelfde manier in te zetten, onder meer door middel van bilaterale dialoog en, in voorkomend geval, met behulp van multilaterale mechanismen;
16. de rechten van inheemse volken, hun grondgebied, land en ecosystemen te erkennen, te eerbiedigen, te bevorderen en te beschermen, met behoud van hun tradities, spirituele overtuigingen en voorouderlijke kennis; hun afzonderlijke politieke, juridische, economische, sociale en culturele instellingen te versterken, met behoud van hun recht om, indien zij dat wensen, volledig deel te nemen aan het politieke, economische, sociale en culturele leven van de staat; en hun recht te waarborgen om deel te nemen aan de besluitvorming over zaken die hun rechten

kunnen beïnvloeden, zoals bepaald bij wet en in overeenstemming met de internationale verplichtingen op het gebied van de mensenrechten;

17. alomvattende en gerichte strategieën uit te voeren ter verwezenlijking van inclusieve economische groei en duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid en de uitbanning van armoede in al haar vormen en dimensies, waaronder extreme armoede, en ter bestrijding van de feminisering van armoede, met als doel tegemoet te komen aan de behoeften van de huidige generaties, mondiale veerkracht te bereiken en de fundamenteën voor meer welvaart te leggen voor toekomstige generaties;

18. prioriteit te geven aan dringende acties om kritieke milieu-uitdagingen aan te pakken en maatregelen door te voeren om het risico op rampen te verminderen en veerkracht op te bouwen, de aantasting van ecosystemen om te keren en een schoon, gezond en duurzaam milieu te garanderen; opnieuw te benadrukken hoe belangrijk het is dat er sneller actie wordt ondernomen om de klimaatverandering en de nadelige gevolgen daarvan aan te pakken, overeenkomstig het beginsel van gezamenlijke, doch verschillende, verantwoordelijkheden en respectieve capaciteiten in het licht van de verschillende nationale contexten, waarbij wordt gewezen op het belang voor sommigen van het concept “klimaatrechtvaardigheid”;

19. de voordelen van bestaande, nieuwe en opkomende technologieën te benutten en de daarmee gepaard gaande risico's te beperken door middel van doeltreffende, inclusieve en billijke governance op alle niveaus, door intensiever samen te werken om digitale kloven binnen en tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden te overbruggen, door de inspanningen voor capaciteitsopbouw op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie op te voeren en door technologieoverdracht te bevorderen onder voorwaarden die de partijen onderling overeenkomen;

20. de samenwerking tussen staten te versterken bij hun respons op demografische trends en omstandigheden, zoals een snelle bevolkingsgroei, dalende geboortecijfers en vergrijzing, alsook bij het aanpakken van de onderlinge verbanden tussen demografische problemen en ontwikkeling in alle regio's, met inachtneming van de behoeften en belangen van de huidige en toekomstige generaties, onder wie kinderen en jongeren, en de aanzienlijke bijdragen van ouderen aan duurzame ontwikkeling;

21. de samenwerking tussen staten te versterken om veilige, ordelijke en reguliere migratie tussen landen van herkomst, doorreis en bestemming te waarborgen, onder meer door de beschikbaarheid en flexibiliteit van de kanalen voor reguliere migratie te verbeteren en te diversifiëren, waarbij de positieve bijdragen van migranten aan inclusieve groei en duurzame ontwikkeling worden erkend;

22. te investeren in toegankelijk, veilig, inclusief en billijk hoogwaardig onderwijs voor iedereen, met inbegrip van lichamelijke opvoeding en sport, en mogelijkheden voor een leven lang leren, technische en beroepsopleidingen en digitale geletterdheid te bevorderen, zodat kennis en vaardigheden van generatie op generatie kunnen worden verworven en overgedragen om betere vooruitzichten te creëren voor toekomstige generaties;

23. het recht op het genot van het hoogst haalbare niveau van lichamelijke en geestelijke gezondheid veilig te stellen door middel van universele gezondheidszorg en versterkte en veerkrachtige gezondheidszorgstelsels, evenals billijke toegang tot veilige, betaalbare, doeltreffende en hoogwaardige geneesmiddelen, vaccins, behandelingen en andere gezondheidsproducten, om een gezond leven te garanderen en het welzijn van huidige en toekomstige generaties te bevorderen.

Acties

Gezien de primaire rol en verantwoordelijkheid van regeringen op alle niveaus om, in overeenstemming met hun respectieve grondwettelijke kaders, de behoeften

en belangen van toekomstige generaties veilig te stellen, zullen we de volgende acties ondernemen om bovengenoemde verbintenissen op nationaal, regionaal en mondiaal beleidsniveau uit te voeren, te institutionaliseren en te monitoren:

24. Wetenschap, gegevens, statistieken en strategische prognoses inzetten om langetermijndenken en -planning te garanderen, duurzame praktijken te ontwikkelen en uit te voeren, en de institutionele hervormingen door te voeren die nodig zijn voor empirisch onderbouwde besluitvorming, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat het bestuur beter kan anticiperen en reageren op en zich beter kan aanpassen aan toekomstige kansen, risico's en uitdagingen.

25. Zorgen voor inclusieve en billijke toegang tot kennis, wetenschap en informatie, en tegelijkertijd innovatie, kritisch denken en de verwerving van levensvaardigheden bevorderen om zo generaties burgers voort te brengen die streven naar positieve verandering en transformatie.

26. Onze nationale en mondiale boekhoudsystemen versterken, onder meer door het gebruik van toekomstgerichte, empirisch onderbouwde effectbeoordelingen te bevorderen, sterkere anticiperende risicoanalyses te ontwikkelen en het gebruik van maatstaven voor vooruitgang op het gebied van duurzame ontwikkeling aan te moedigen die een aanvulling vormen op en verder gaan dan het bruto binnenlands product.

27. Investeren in capaciteit om beter voorbereid te zijn en te reageren op toekomstige wereldwijde schokken, crises en uitdagingen; gebruikmaken van empirisch onderbouwde planning en prognoses om risico's te voorkomen en te beperken, en er tegelijkertijd voor zorgen dat de armsten en meest kwetsbaren niet gebukt gaan onder onevenredig hoge kosten en lasten als gevolg van maatregelen gericht op mitigatie, adaptatie, herstel en versterking van de veerkracht.

28. Zorgen voor coördinatie op alle overheidsniveaus, waaronder nationaal en lokaal niveau, voor de beoordeling, ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleidsmaatregelen die de behoeften en belangen van toekomstige generaties veiligstellen.

29. De samenwerking met belanghebbenden versterken, met inbegrip van maatschappelijke organisaties, de academische wereld, de wetenschappelijke en technologische gemeenschap en de particuliere sector; intergenerationele partnerschappen aanmoedigen, door te pleiten voor een aanpak waarbij de hele samenleving wordt betrokken, om beste praktijken uit te wisselen en innovatieve, langetermijn- en toekomstgerichte ideeën te ontwikkelen om de behoeften en belangen van toekomstige generaties veilig te stellen.

30. Het multilaterale systeem, met inbegrip van de Verenigde Naties, uitrusten met de nodige middelen om staten — als zij daarom verzoeken — bij te staan bij hun inspanningen om deze verklaring uit te voeren en om de behoeften en belangen van toekomstige generaties en de toepassing van langetermijndenken in de beleidsvorming te integreren door samenwerking aan te moedigen en grootschaliger gebruik van anticiperende planning en prognoses op basis van wetenschap, gegevens en statistieken te vergemakkelijken, en door het bewustzijn te vergroten en advies te geven over de waarschijnlijke intergenerationele of toekomstige gevolgen van beleidsmaatregelen en programma's.

31. Een organisatiecultuur bevorderen die toekomstgericht is en in het hele VN-systeem wordt geïntegreerd om wetenschappelijk en empirisch onderbouwde besluitvorming te vergemakkelijken door verscheidene capaciteiten te ontwikkelen, waaronder anticiperende planning, prognoses en toekomstgeletterdheid, en door langetermijn- en intergenerationeel denken op alle niveaus systematisch te stimuleren.

32. Wij zijn ons bewust van de belangrijke adviserende en pleitbezorgende rol die de Verenigde Naties moeten spelen met betrekking tot toekomstige generaties, en:

a) nemen kennis van het voorstel van de secretaris-generaal om een speciale gezant voor toekomstige generaties aan te stellen ter ondersteuning van de uitvoering van deze verklaring;

b) besluiten een inclusieve plenaire bijeenkomst op hoog niveau van de Algemene Vergadering over toekomstige generaties te houden, die tijdens de 83e zitting zal plaatsvinden, waarbij de uitvoering van deze verklaring zal worden beoordeeld en een stand van zaken zal worden gegeven over de acties die zijn ondernomen om de behoeften en belangen van toekomstige generaties veilig te stellen;

c) verzoeken de secretaris-generaal een rapport over de uitvoering van deze verklaring ter bespreking voor te leggen aan de plenaire bijeenkomst op hoog niveau die zal plaatsvinden tijdens de 83e zitting van de Algemene Vergadering.

**President of the
General Assembly**
79th Session

